

MB
143.804

A VILÁG ÖRÖKBEFOGADÁSA

KISS BENEDEK
VÁLOGATOTT VERSEI

Trüder' idönk elpillészik,
Tengeremen onpet hamu.
Rákenem a koulókoma,
ne legyek naizon momori...

Ung György

KISS BENEDEK

A VILÁG
ÖRÖKBEFOGADÁSA

(válogatott versek)

ANONYMUS KIADÓ, 1993

A könyv megjelenését a Magyar Könyvalapítvány
és az MHB Művészeti Alapítványa segítette.

Szerkesztette: Angyal János

A borítót tervezte: Kiss Virág

© Kiss Benedek, 1993

MB 143.804

85.372

1993

ISBN: 963 7966 080

Kiadja: az Anonymus Kiadó Kft.

Szedte: ÁSzSz Informatikai Rt.

Nyomta: Szekszárdi Nyomda Kft.

Felelős vezető: Vadász József

Munkaszám: 93.432

Készült: 16 A/5 ív terjedelemben

SÖTÉTBÁRSONY

Mi közöm hozzátok, emlékeim?

„...De emlékhöz mi közöm nékem?”

(József Attila)

„Emlékek, kicsi ólomkatonák...”

Nehéz a szívem. Védjete meg engem!”

(József Attila)

Mi közöm hozzátok, emlékeim, varsában fuldokló
halak?

Önmagát röpítő bumeráng: hűlt helyed szobrát
célozva

vissza miért zuhansz?

Mi közöm hozzátok, emlékeimre rakódó friss
cserepezésű

házak, antennás világvevők,

hol újkori háziállatok sereglenek:

mosógép, hűtőgép, porszívó kérődzik, rőfög, mekeg –

mi közöm hozzátok? Kutya itt nem kapkod nadrág
után, és

tenyér után sem, holdhoz közelebb panel-ól éjén
nyüszít,

olajat nyáladzó jószág: autó őrködik,

s lándzsás kerítés.

Mi közöm hozzád, emlékeimet betemető falu, falumat
elhantoló

falu – mi zúdít vissza mindegyre hozzád?

Világgá szökött postagalambot – mi sajdít vissza
korhatag galambdúcokra?

Térdedre, bölcsődbe, öledhez vissza mi hajt?

Ó, én lelkem, Nap és Hold partjai közé kikötött varsa:
itt vágták a fűzfavesszőt, itt fonták belőle tested,
rákos, csukás, kagylós vizekbe ki itt kötöttek,
első csillagaid innen fogtad!

S ó, én szívem, magad is kifogott hal: más lelkek
varsáit
legelőbb itt verdested,
itt fickándoztál!

Mi közöm hozzátok, emlékeim, varsában vergődő
halak?

Önmagát röpítő bumeráng: hűlt helyed szobrát
célozva

vissza miért zuhansz?

Pompeji nyarak látójába merevült mozdulatok,
rólam ti

rég-leszakadtak: mit kezdjek veletek? mért húztok
vissza,

vissza?

Őszi estéken verebet rügyező rőzserakások: mit
akartok

tőlem, hogy csiripelésetek lombja fölöttem
májusfaként megleng?

S mit akartok, nyomaimat bejáró utak, nyárfák leffegő
kiskutyanyelvével arcom nyalintók, nedves

kiskutyaorral

engem szimatolók – mit akartok?

Mit akarsz, Csatornapart, Nagylapos, Páskom,

Öregszöllők,

piriparás szik, Ökördi-pusztá,

Szentkirály-pusztá, Csonkatorony,

mért kísért itt zöld korom, kisliba-zöld kísértet?

Temetett rétegekben arcotok lenyomata mint titokzatos
öslénytani lelet.

S temetett rétegekből forró energiákkal mégis
felszínre löki magát, és zuhog szívemre,
szívemre zuhog vissza.

Közétek préselődve, gyanakvón pislog rám a
kamasz is,

az az ismerős, ideges kamasz, az a gyanútlan-
mindentudó és

szánalmas-türelmetlen, gyanakvón kuksol,
naponta számon kéri magát.

Nyugalom, öcsém, mondom, mert mi mást mondjak.

Én más vagyok már, és mások vagytok, s azonos is,
hogy

énekké feketedve hordozzam halott arcotokat.

S mint némaság gyilkos vizéből fölvetett szót:
kimondjam sok halott arcom.

Véragancs-szarvas

Megesteledvén

az erdők kapui kitárulnak,

évszakok, vadnyulak, őzek

surránó lépte

csendíti a füveket.

Remegő orrcimpákkal felbőg

ilyenkor

a véragancs-szarvas,

dobbanása

fölkavarja az emléktelen

televényt, a sápadó avart,

forrásvizek
nosztalgiáját,

s nekiront a holdvilágban
égig meredő tűzfalaknak!

Páfrányos zsebtükör

Megállok rozsdaverten,
szidolozott nap fényesedik,
hasított rézoxid-reggel
vörösében most állok kicsit,
kicsapom álmok teheneit
sömörös páskomokra,
göndör homlokukba
bögöly csapódik, bógáncs,
pörgő pulik
gubancolódnak lábszárukra, –
meghasított rézoxid-reggel,
hullanak rozsdaverten
pénzeink, a lágyvas-pillanatok,
bazáros, mindent a pultra,
zsebtükröt, napot villogtatok,
íme, az ébredés zöld vidéke,
csupaszem füvek, vizslatók,
anyám elsápad, szegett szívére
vijjogva csapok, puszta kenyérre,
de régi reggel, régi song, –
meghasított rézoxid-reggel,
rohadunk, hullunk rozsdaverten,
füveken, harmatban most só vagyok,
arcomon vesszőt suhint a láz,

verődök mint a lomb
ha vihar rázza s lombzokogás,
s tébolyban magába öklel a nyárfa,
s kettőzve virrad fölé a gyász:

hisz Dávid lennék, ki Góliátra
pisált, a ganéракásra,
füstölt a lelke, a hamurakás!
Pereg az idő, ezüstpáfrány
pereg a tükrön – falhoz vágom!
meghasított rézoxid-reggel,
kukucskálok a lyukas halálon,
borostán angyalhabot verek,
arcomon húzom a keserű dalt,
s itt guggolnak mind, itt omlanak
bevérzett ébredések
s álmok, a végzetlenek!

Számolok vissza

Vonatablakon
fut az esőcsepp,
vonat fut
hajnalodó mezőn.
Elhagyom jelenemet,
jövőmet,
s ami mögöttem,
mind szembejön.

Látom magamat
kint kóborolni
huszonöt –

tizenöt –
tíz évesen.
Mintha egy Apolló
készül startolni:
számolok
vissza
életemen.

Jaj, nemsokára
nulláig érek:
megnyitom, anyám,
a kiskaput!
...Vonatablakon
fut az esőcsepp,
s ami mögöttem:
mind szembefut!

Fóliabőrű

Fóliabőrű levelibéka,
mért félnek úgy tőled a lányok?

Ülj a kezembe,
ne mocorogj –
betakarom a csupaszságod!

Hegedűk rínak,
bomlott gitárok –
rejtezel főzfák dallamába.

Életed főzfák tisztasága –
erős a te zsoltárod!

Adj esőt, uram,
csöndes nyári esőt,
bocskorban jár már a nádas,
szikessednek a legelők,
kiszáradt, fáj a torkunk,
döglött kárász benne a szó,
tépett arcunk csontbőr vitorla,
pácolja homok, sivatagi só,
hosszan kilóg a juhászkutya nyelve,
ragadnak össze péppé a birkák,
szétreped az út, vaját enne,
fullad a költő is a portól, nem lát,
adj hát
esőt, uram,
csöndes nyári esőt,
hadd növekedjenek a saláták
az ének, a retek, a tök,
cukrosodjon a cukorrépa,
vörösödjék a cékla,
szőlőszem gömbölyödjön,
kisbéka nagyra nőjön!

Kettőző madrigál

Jaj az a ház ott,
jaj az a ház –
a fala vályog,
teteje gyász:
odatalálhatsz,
odatalálsz.
De az az égtáj,
de az a rét!

gyöngypáva sétál,
pávacsibék:

oda nem érhetsz,
oda nem érsz.

Jaj az a ház ott,
jaj az a ház –
ott él halálod,
ott ér a gyász:
odatalálhatsz,
odatalálsz!

De az a másik!
amaz a táj!
fölszivárványlik
az a madár,
bárhova mész:
oda nem érhetsz –
oda nem érsz!

Gubancos fák alatt

Műhely mögött nem gömbakác –
gubancos fák: két szilfa állt,
itt szakadt rám kék gyerekkor
s vadkanagyar-döfte alkony.
Sebzett öröklét fölöttem,
ájulatban a mesén nőttem,
műhely mögött kölyök-szilfa,
lábán bilincs – zöld tökinda.

Hol csillagok nyiladoznak,
hosszú száron lengedeznek,

virágágyát csillagoknak
most vetem meg!

Az ég virágos vadmező,
libákkal-ékes legelő –
nagyanyám, ki libát tömött,
így mondta a műhely mögött.
Hogyan fiú? a csillagok?
halott emberek laknak ott! –
nagyapám ki már mit se várt,
így mondta, hol a szilfa állt.

Hol csillagok nyiladoznak,
hosszú száron lengedeznek,
virágágyát csillagoknak
hadd vetem meg!

Régen volt. Ki mondta, szegény,
ő is ott lakik már, kezén
idelátszik a tetovált
szív s a pipa, hol szilfa állt.
Nagyanyám is egyre készül,
haja-tolla kifehérül,
szálljon – várja a nagy-ködöt,
kihűlt, üres műhely mögött.

Hol csillagok nyiladoznak,
hosszú száron lengedeznek,
virágágyát csillagoknak
most vetem meg!

Sugarak erdejében

Apám elment, ment hegyesen,
gőggel karózva,
rigók szórta krajcáros füttyöt
nem hozott, sem kisnyulat zsebében,
zöld csillagait sosem hozta
haza szemében.

Anyám gesztenyelomb-hajában
megfészkelte a bánat,
fészekben két csipasz galamb,
takarták gesztenyelombok,
rengették gesztenyeágak.

Deresek – fogynak a lombok,
fagyosak – törnek az ágak,
el-messze már a két vadgalamb,
sugarak erdején vernek a szárnyak,
vissza már nem találunk,
vissza csak temetni járnak.

Anyám, mint fazekad,
szemed is kilyukadt:
mint a csöpp, csendben
buggyan, győl, cseppen
cseppre-csepp-tekinteted –
robajló-mázsás mégis
e csend!

Hűség

Megetette anyám a kályhát,
kárál a tűz mint a tyúkólak,
megmosdott, öcsém vacsoráját
kirakta – sok kell egy birkózónak,
aztán kikapcsolta magát mint
villanyt, elnyűtt akkumulátort,
botlik, zümmög az álma, őrlődik
a halák, töltődik éjszakából.

Mint a mágnes, magasfeszültség
drótjai köti elomló testét,
külváros, gyárfüst, háztartási gáz,
de ha csörtet a hajnali villamos,
úgy ébred, most megy a csorda, most
zörög ki a szorgos parasztidű vasazott
kocsiján.

Sötétbársony

Fülem tövén aranydarázs,
dönög bennem a szorongás,
most egy lendkerék iramlik,
de egy sóhajtás kihallik.

Megiramlik egy lendkerék:
anyám pörgeti a gépet,
sötétbársony az a ruha,
vakon veszi a mértéket –

milyen furcsa dallamra jár!
szakállat ereszt a homály,
szédület száz billentyőjén:
játszik varrógép-orgonán –

rágörnyed a kopott gépre,
tőzi, varrja,
kinek varrja?
varrja immár ötven éve,
gombostűzi, símogatja,
bukik gyilkos hangszerére!

Emlék? bánat? vígasztalás?
Dallá csapódott a penge!
Felzokovga, megzizegve
dönögj hát, te aranydarázs!

Így füstölög gyerekkorom,
veríték az ablakokon,
pára száll föl szememből is,
lecsapódik, nem baj, hagyom,
úgy hallgatom azt a zenét –
azt a zenét el nem hagyom!

Őszök lármája, békéje

A hátfaszúrt határ felett
varjak hajhásszák a telet,
hónalja nád, hűvös nyálka –
ó, mindszentek éjszakája!
a sóhajok is kihűlnek,
házak előtt, estefelé,

ha csorda jön hazafelé,
a vének megfeketülnek!
Ihadj ez a nomád nóta
halottak tárogatója,
fújjad, az ős őszi este
arcod juharszínre fesse!

Kabátja alatt lopótök:
a Nap szomszédolni kullog,
hurutos fa köhint, dörög,
gallyat zörget – pincekulcsot,
száraz kukoricaszárat
nyálaz jászlában az állat,
lánccal csörög, láng a szája,
hályog száll lágy szemhéjára.
Ihadj ez a nomád nóta
halottak tárogatója,
fújjad, ősök békessége
arcodat mázolja kékre!

Csendítenek, harangoznak.
Szellő – bűvő veréb suhan.
Szítja a hamvadó múltat.
Megparázslík szomorúan.
Kutyák ugatják a holdat,
lakodalmak fölragyognak –
IHADJ AZ A NOMÁD NÓTA
HALOTTAK TÁROGATÓJA!
úgy illik legényhez, lányhoz,
eltaláljanak egymáshoz –
ŐSZÖK LÁRMÁJA, BÉKÉJE
ARCOM VONJA PÍRBA, KÉKBE!

Vénasszonyok nyara

Három fekete öregasszony,
feket kendő, fekete szoknya,
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
fekete kendő, fekete szoknya,
guggol a három odvas boszorka,
a lámpa füstöl,
gyász a konyha,
kommendál jégágyba hómenyasszonyt,
guggol a három rossz csoroszlya,
most három holló, most három csóka,
csontvőlegényük már rájuk akadjon,
fekete kendő, fekete szoknya,
a lámpa füstöl,
gyász a konyha,
kukoricát morzsol, málét majszol
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
kukoricát morzsol, rontást mormol,
pislogok én, az öcsém horkol,
a lámpa füstöl,
gyász a konyha,
gyüszméköl az öreg, könnyes a bortól.

Káposztalepke, káposztalepke:
szállj le szememre!
szállj le szememre!
Káposztalevél, káposztalevél:
borulj be, borulj be,
borulj be szegény!

Rajzanak káposztapillék,
kergetőznek, himbálóznak,
verdesnek mint a szempilla,
mint szitán a lisztes tenyér.
Juharpille, juharlevél
pereg alá a homokra.

Gödör szélén homok pereg,
baromfinak hús mag pereg,
pávagalamb tolla pereg,
mézarany délután pereg,
pereg anyám könnye, pereg
rőtarany lomb, akár a seb!

Rőt juharlomb, akár a vér –
véres tenyér: juharlevél!
Véres taps a mézaranyinak!

Hullározó szitakötők,
hártyás juharfavirágok
szél kötelén kapálóznak,
hemperegnek,
hancúroznak.

Peregnek a juharfákról,
elvirágzott akácfákról,
gyerekkorom szilfájáról...

Káposztalevél, káposztalevél:
borulj be, borulj be,
borulj be szegény!
Káposztalepke, káposztalepke:

szállj le szememre!
szállj le szememre!

S három fekete öregasszony,
fekete kendő, fekete szoknya,
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka
kukoricát morzsol, málét majszol,
a lámpa füstöl,
gyász a konyha,
guggol a három rossz csoroszlya,
hortyog az öreg is már a bortól.

Hetes-huszár

Kolontó vizében sok a pióca.
Ott él, tanyán a vén hetes-huszár.
Issza a bort, rúgja a port,
de az asszonyt nem kívánja már,
csak morog, hadonász és ordibál
Jónás Mihály.

Ráz hangja tanyákat, asszonynépet.
Rezegetett rég üvegcsillárokat,
mikor egy kávéházba tévedt: „Hát ti itt véd-
ditek a hazátokat?!”
Kifelé! Azt a szakramentom...!”
S pucoltak is kifelé az urak.

Paraszti kardja rendet vágott,
márványtáblákon konyak borult,
metszett poharak cserepe csörrent.

„Egy őrült, kérem, egy tébolyult...”
S szilfák szép rokona, Jónás Mihály,
márványasztalra zokogva hullt.

S elvitték persze. Angyalruhát,
feszeset húztak az angyalbőrre.
Törte két háború, kapott-adott seb.
A végrehajtó kitért előle.
Gyerekek nevetik: gürcöl, gajdol,
s beszédül néha, úgy néz, néz a vízbe –

Kolontó piócás, békás vizébe.

Akinek mázatlan-cserép volt marka

Kazal tövében, új szalmában,
ha csupa-rojt-suba ege alatt
csitult a férgek offenzívája,
hallgattam a rezsgő csillagokat.

Mellettem horkolt a bajnétbajszú ősz,
tanyák veteránja, kit rossz kocsiján,
lefosztva csontig, most vitt el az ősz,
nyáresti zivatart, nyers ragyogást.

Sárgája nyerített – zuhant utána.
Kutyája sem vonít a hant alól már.
De nem fakul kese mosolygása:
ringatja szél: búza! s a holddal fölszáll.

Süt a hold, útmenti sárgarózsa,
nagy keze érte nyúl, kalapjához

tűzi, s hogy csodát tett, sumákol zordan:
letépett mosolya kalapján fodroz.

S legény már, lépked legényes csínnel
csendőrök előtt a nagy csíny után,
s félholtra zuholja pusкатusuk, mert:
„Üss, kutya, bírom én!” – szája be nem áll.

Elúnván, a holdat visszaakasztja
– el is virít már, telivér hajnal
szórja be porral, csattog patkója –
s ébresztget érett búza-mosollyal.

Harmatos dinnye vár ránk, incselegve
forog a fiatal, piros gyümölcsös,
futok a fák derekát veregetve,
s követ az égben egy sárgarigó, a
legjobb fütyös!

...Bátyám, bátyám, déverte ősz,
mázatlan-cserép markú tanyás:
elvitt? hát elvitt? elvitt az ősz,
villámló derű te! nyers ragyogás!

Samott-markodban, mondd, mit találsz?

Hol éltél, mélyen, homokkal már szádban,
fekszel csillag-rojtos suba alatt,
s hallgatod, szüntén a féregtorozásnak,
sok bajos dobajunk s a halk csontokat.

...S én?
veled, kazladnál, öreg szalmában,

mindig –
most –
soha már –
rigók —
nyarak —

Esendő almafák

Fák,
fák,
ti fák!
Ti termő almafák!
Tűzbika-őszben
fényszarvon dobált
pöttyös menyecskekendők!
Szegénykéim:
esendők!

Fák,
fák,
ti fák!
Ti termő almafák:
lelőtt tündérek, kigyúlt
szerelem-repülőgépek!
Gyümölcs hull – ejtőernyő
nélkül
érnek az almák
földet.

Fák,
fák,
ti fák!

Lecsupált almafák!
...etiam contra spem – éltek,
reméltek.
Tobzódjanak tébolyok, bikák,
azért bikák, tébolyok, telek –
ti,
jonatán- s rozmaring-mámikák:
hagytok testámentumokat:
termőrügyeket,
idő-látni
csöpp alvószemet!

Virrasztó

Tenyérébe vett a langyos este,
mint szeplős lány
szőke kiscsibét.

Rajzik körém kerítő seregben
léptek emlékeként
a sötét.

Cipőkoppanások – szívverések!
Messze guruló
üveggolyók!

Az ég kaptárát ellepik a méhek –
most rebbennek szét
a csillagok.

De aki virraszt, bújhat az magába,
dúrhatja szárny alá
busa fejét!

Rajzik körém cipőknek koppanása,
kiket imént nyelt el
a messzeség.

Tábori Posta

Évek óta készülök neked levelet írni, nagyapám! Évek
óta halogatom már ezt a levelet – de mit neked az
évek:

fekszel hanyagul, hetykén, huszonhárom-nyarasan,
így

fekszel valahol immár hatvanhat süket esztendeje,
melledre szorított kezedben golyó ütötte seb lilioma.
Mit neked az évek, az én eszeveszett szarvas-futásom
a napok rengetegében! Felzúgnak pedig érted a
nyárfák:

az én tüdőm itt ez a nyárfaliget, s felzokog érted.
Világnak futtatott: mi dolgod volt neked Tiszákkal,
Habsburgokkal? Tudtad-e, mi köti a bakanóták híres
ferencjósáját ARAD városához? Tudtad?

Nyárfalomb-
tüdővel zokog föl életem érted! Jól tudom, mit sem
tudhatsz azonban rólam.

Tudatom hát veled: lányod megszületett, a neve
Mariska,

s ő az anyám. Micsoda kínok közt szülte árvának
szép

nagyanyám! Tizennyolc éves volt akkor, beszéli
gyakran,
s beszólt a cigány Mátyás bácsi apjának udvarába:
Gazduram, levél gyűtt, meglútték a fiját! – s ájult el
menten, sápadoz folyvást azóta is, és beszéli gyakran:
előző éjjel ott jártál álmában nála, ott voltál nála
elbúcsúzkodni, álltál az ablakkeretben rövidre nyírva,
egyetlen szavad nem volt, álltál csak bocsánatkérő
mosollyal távolodva, s tudta már, tudta már, hogy
nem lát
többet. Emlegetnek az öregek is még olykor, mesélik
harsány
nevetésedet, nyűhetetlen kedved, dicsérik kezedet,
régvolt
számtalan mestermunkád, huszonhárom-nyaras
ezermestert:
hatvan év távolából is megemlegetnek: Eszt a
meccőollót itt
né, még ű csinyáta! Szükség van itthon rád ma is,
látod,
nem kicsiség ez! Csak somolyogsz az ilyen beszéden,
látom,
jólesik mégis a szó. Mit is szólnál? S én mit is írhatnék
többet? Befejezem hát: Régen nem láttunk, kérj
szabadságot
nagyapa, gyere haza: felzúgnak érted itthon a
nyárfák!

Tc.
szépreményű
Pusztai György honvédnek
Szerbia földje
Tábori Posta:∞

Bújócska

Holdudvaron, holdudvaron
halott gyerekek
bújócskáznak,
keskeny arcukon álomszín zománc,
s aki elbújt, rá
sosem találnek.

Elbújtam én is egyszer majdnem
az udvarunkon
mindörökre,
Őszvégi arany szalmakazalnál.
Ősz volt, kilencszáz-
negyvennégy ősze.

Egy repülő, mint ragadozómadár
udvarunkra csapott
a délutánban,
s másfél éves fiút, meggéppuskázott.
Bőgött a gép, én is
bőgve álltam.

Akár a szalma, aranyos-szőke
volt a hajam még,
fénykép mutatja,
mikor a gyanútlan délutánban
hullott körém a
halálos manna.

Elképzelem most anyám arcát,
pincsesötétben
kérdése lobban:

Jézusom a gyerek! s mostoha nagyapám
bukdos ki értem
vas-zivatarban...

...Holdudvaron, holdudvaron
halott gyerekek
bújócskáznak,
keskeny arcukon álomszín zománc,
s aki elbújt, rá
sosem találnek.

Elbújtam én is egyszer majdnem
az udvarunkon
mindörökre,
őszvégi arany szalmakazalnál.
Ősz volt, kilencszáz-
negyvennégy ősze.

A félelem születése

Idő: tél, de nem karácsony. Előtte vagy tán
(inkább) utána. Szóval egy téli nap délelőttje.
Reggele nincs, és estéje sincs – széthullottak,
mint szoboröntés után a gipsznegatívak.
A gyermek megszületett, Heródes-időben, ám
a hal jegyében, négy és fél éves már, ha
jól számítom.

S rengeteg halat lát most és
ámul: áll a közeli halastó mellett, melyből
férfiak jeget vágnak, feltölteni a jégvermeket.
Ott van nagybátyja is, ki nemrég jött meg fogságból.
S töméntelen hal hever: kárász, vadponty, compó,
ki-szétdobálva a tocsogó jégen, tátognak, fel-fel-
vetődnek, szórják az értékét vesztő halpénzt bőven,

köztük dillel táns kecskebékák esnek-kelnek bőrkorcso-
lyákon. A jókora lék körül csapkodó jókedv,
izzik a pálinka parazsa eleven kandallókban –
béke van végre, iszik a hazai télben mind, akit
megkímélt a torló keleti tél, nem a gránát, nem
torkolattűz, csupán a csákány csattog, villog.
A lovak hámban, hátukon takaró, toporognak,
orrlikaik vázák: lengenek bennük párából fűrtös
orgonacsokrok.

Elúnván báméskodni, a gyermek
föltotyog vala egy kocsi után a kerteken átal, egy
idegen háznak udvarán keresztül, s mikor a tárt
kapu előtti lejtőn meglódulva a kocsi kifordul,
mintha a föld alól – előtte terem egy hatalmas eb,
jön rá csaholva, mint a rontás. Ember sehol.
Hátrál a gyermek, beszorul a verandára, mögötte
hófehér fal villódzása, szemközt az olvadó
hó csillogása a sugárözönben, előtte föl-le
sétál a medvekutya, sírásra, moccanásra
felé kap, mordul. Megáll hát mozdulatlan
s némán, sírását torokba fojtva. Végtére komótosan
elébe ül az eb, hosszan kilógó nyelve a gyermek
arca fölött ráng, maga is undok külön-féreg, habot
csurgat rá, nyálat, és vakít a fal, a hó, a jégcsapok
csillámolva csöpörögnek, vakít a rettenet-fekete
szőrösömő, és mélykék olajban forogva
meg-megszikrázik
a két kutyaszem...

Nem karácsony van, csak tél,
téli nap délelőttje, időtlenülve. Reggele
nincs, és estéje sincs – széthullottak,
mint szoboröntés után a gipsznegatívok.
Ott áll a gyermek azóta is a fényzuhatagban,
arca fölött lihegő kutyanyelv vöröslik.

Március, perzselt mezők

Március, felperzselt mezők,

pernyeszag.

Március – nullásra vágott fák, mankó-
ág,

vedlő mundérban dudvahad.

Március – dunnából bújó menyecskék,
arcuk korom-álca:

szőlőtőkék.

Dunna-lágy trágyaszag.

Március – trágya lágy bunkerében
nyápic selyemhadak,

nyaknyújtogató gyomkukacok,
s vércseppek is:

katicabogarak.

Március – felperzselt mezőkről
száll, száll a pernyeszag.

Március perzselt mezőin

ki jár? ki jár?

Szanitéc varjú és vezérkarával

Dogmadux, a télkirály.

Március, felperzselt mezők, pernye-
szaggal

az érett trágyagőz egybeszakad.

Március – dühöng a felszél,

homokból töviskes gallyat ragad,

homoktüskékkel

szemet csukat,

szemet szúrat.

Március – aknákat rak még

a fagy,

ám a romokból

vitaminüzemét
építgeti
újfent a Nap:
fedezékben, csatornaparton
klorofill-tűzben kardokat hajt
s lesz maga is fedezék a sás:
gúnársziszegés,
zöld suhogás,
és langy suhogás-zászlók alatt
párzanak, tolonganak
csészealj-teknősök, rebbenő,
robbanó vadmadarak.
Március – felperzselt mezőkön
tél-tavaszzal összecsap.

Március perzselt mezőin
ki lesz úr? győztes ki lesz?
Tanyaudvaron páva rikolt:
mint tavaly – új tavasz ez!

Tavaszi kérdő- és felkiáltójelek

Muskátlík és gyerekefejek
kinyílnak az ablakokban,
a lúdbőrző vizek felett
sirályok árnyéka csobban.
Ilyenkor én, nyurga vessző,
megeredtem, mindig nyíltam,
a fűzekkel leveleztem,
s hulltam, sírtam!

Kirontott a bakszabadság,
gyenge gyöpön meghempergett –
ilyenkor a cigánymeggyfák
fejüket már szappanozták
a rét mellett!

S az árkok teliszaladtak,
kicsordultak mint a szívem!
Ma bármikor felrobbanhat,
fojtás alatt
megrepedhet, meghasadhat
bennem itt benn.

Huszonöt tavaszom tellett
és az örömről alig szóltam!Csatangolnak
szívem mellett,
komondorok fölcsaholnak,
morgolódva, habot szórva
járnak bíbor ösvényeket.

Tavasz, tavasz! mit hozol rám:
ítéletet vagy kegyelmet?!
Ha nem tetszik, öljetek meg,
de míg látok:
virágszóval menetelnek
szemeimben az akácok!

Vadkácsamítosz

Billeg aranyló vadkácsamítosz,
halzsírzománcát töri a tónak.
Pipiskedik felé a sás,
buzogányfejek
köréhajolnak.

Töri a nádat sugaras szárnya,
nyakán le gyöngyös vízcsepp gördül.
Képzeli: páva,
tündököl,
pördül.

Szembogár: tüzes csillagfókusz
enyésző idő pupillájában,
képzeli: tüzet lobbant
vizeink csontváz-nádasában.

Játszódik a képzelet,
fürdőzik a Nap szittyós tavon.
Szivárványozva tollászkodik,
lubickol, alábukik,
magát felejtve, hallgatagon.

Páva, páva!
ha fölmerül,
tépve a tolla, bóbitája,
vadvizek fészken
elszenderül.

Békaríkató

I

Elcsavarogva, fölsuhogva
hová húznak a cseresznyefák?
Huhog lombjukban a bölcs világ
rigócsontokkal megrakodva!

Stini komám kutyát legeltet
az alvégen, temető mellett,
Ábel komám meg Burgóban
vályogot vet nyakig hóban.

Harmonikás jó haverom,
Törpe a herflit nyiszlatja,
itt még zajong, csitítgatom,
ott fedi már köd firhangja.

Hát bagolyra fenekedő
szelíd cimborám, a Füles?
ő meg honnan bukkan elő?
Avítt gombházat cserepez.

Itt vannak mind, itt falnak mind,
itt tolongnak, kujtorognak.
Soha ilyen pazar lagzit,
tágas udvarát a holdnak!

II

Bíbic vijjog, sebes szárnya
mért csapkod szemem távába?

Kátrányozott villanyoszlop
reng a vadvízen és lárma,
Békaríkatóból eddig
nyilallik az éjszakában,
lucskos, habzó zsivajgással
úz a gyerekkor világa.
Mert ki mondja, hogy oszlopok –
nyüzsgő hajók csatázása!
Dehogyan vadvíz – a vér s az ér
felgyöngyöző tarajlása!
Csak ne fájna most a mása,
alvadt idő bolydulása,
így ne verne, kísértene,
hogyan bújdosom, bár hiába:
békanyálás vízen úszik
gyerekkorom, barna bárka,
lángos napok mellkasából
kivirágzott barka ága!

III

Íme, itt tolong a gárda!
Fölpattintott gyöngykagylóban
lubickolnak gyönggyé válva.
Kristály-Békaríkatóban!

Ám az emlék üvegre lép,
gyöngye talpát fölhasítja.
Vér buggyan ki a toll hegyén,
rám csukódik szemem héja.

Felbégető csillag-nyájra
gajmósbotot mért dobtatok?

Aranyfürtös szemhatárban
barna szőlőillat bolyong.

Tündér időnk elpillézik,
tenyeremen csipet hamu.
Rákenem a homlokomra,
ne legyek nagyon szomorú.

Itt-ott, néha, összefutunk.
A régi tág-egű nyarak
pohár sörré zsugorodtak,
bomladoznak, szétfoszlanak.

És csillagokra lövődő
ünnepi rakéta-sorsunk?
Szél-tüdejű tűznyakkendő
mahagóni-színbe fordult.

Áttetsző zselatin-émlék
tört szárcsontokkal imbolyog.
Hol a tavasz? hol az az ég?
hol vagytok – és én hol vagyok?

Ahol elszunnyadt Melinda

Varangylanak, tündöklenek
olaj-foncsorozta vizek,
ragyognak mint hullószemek,
megvillognak, sötétlenek.

Bűzbuggyantó sűrű iszap,
gyöngyöt nyelő sárkány, ordíts!

Sűrű iszap süpped harminc,
redves harminc évem alatt.

Iszaptól gyöngyöző álom:
ifjúságom: elsíratlak!
Fényesedjék a vakablak:
elátkozlak, ifjúságom!

Poshadt vizek jelzáloga!
tizenhármassal, átokhetes!
létem megrontott mosolya:
ne találjon rád, ki keres!

Bánk bán fényszáraz tébolya
nyakig lábolja a halált,
ahol elszunnyadt Melinda!
Hol rothadoz az ifjúság.

Bugyog a víz: már-már fogja,
szertepattan: nem találja.
Csapdos az olajfoncsorban
maradék ereje, álma.

Csiga roppan, lába között
csík tekereg, csípi csíbor.
Sejtbomlás bűze füstölög
taposott hullóiszaptól.

Bugyborog a sűrű iszap
harminc évem talpa alatt –
iszaptól fölbuggyant álom:
ifjúságom! ifjúságom!

Adalékok

Gyerekkor.
Zúzmara.
Sebek hajnala.

S most ez a kopasz reggel,
sebhelyekkel,
atavisztikus törzsjegyekkel.

Balesetveszély.
Köd.
November.

*

Disznósikítás,
torokba fojtva –
üvegszilánk,
betokozódva.

Villog a hó – gyöngyházborotva.
Villog az ég
a hóra.

Szeszfőzető, nagy árvaság.
Bujkál a venyigeláng,
kushad,
mintha lopna.

Villog az ég, kifent borotva.
Penge a hó is, penge!
Villog az acél egekre!

*

Elvadult, ordas hideg.
A tér odvait
csonthavak gipszébe öntő hideg.

A hideg: üreges szobra
üres határnak, fáknak.

Széltoló káposzta,
joviális tök.
S köd,
facsonkot ropogtató
kutyák – szelek.

Kerítő bánat.

S a tél bundáján
cinkék tetve nyüzsög.

*

Zúzmara-émlék.
Mennyi sebhely!
Reggelem sebei.

Köd.

November

Nyelvemre levelet tépek

Zörög a napraforgótányér,
zörgeti szép pár csikó a zablát,
zörög a szél is, elzörög, ráér,
zörög a napraforgótányér.

Tarlókon át, hol friss hajtás tör föl,
tereli tompa kolomp az estét,
s minden mi volt, most elszáll szívemből,
tarlókon át, hol friss hajtás tör föl.

Bár ez itt árnyak ideje, nyárvég,
csontot söpör a szél, kotog a tört ág:
bennem csak fény van, testem is szándék,
bár ez itt árnyak ideje, nyárvég.

Az vagyok én csak, mi ezután jön,
s váratlan nem jön, bármi jöjjön,
nyelvemre sárgult levelet tépek:
megáldozok az esti földön –

én az vagyok csak, mi ezután jön!

SUGÁRBAN, BŰNBEN

SECRET

Hangszerből kihajló muzsika

Zümmög a neon, gépi döglégy
belémfúló világ fölött,
befülledt, otromba kazalból
a szívem elősündörög.

Leng a harangvirág a szélben,
tátonganak tátikák,
szolmizál egy gyöngyvirág,
a Nap lantja peng az égen.

Girhes kutyám, szerelemtépett!
süppedt szemedben sárga láng:
veszettség tajtékával szádban
fröcsköld tele az éjszakát!

Porcfüveknek sarkantyúzik
narancs virágsarkantyú,
cintányér-tenyérrel tapsol
cintányér-tenyér lapu.

Cingárrá nyúltam, mint a nedves
holdvilág tűzfalak között.

Dobrokol a vízen eszelős árnyék –
az árnyam árnyék-rumbatök.

Vadlúdtorkon, tulipánszáron
vörösen, vérben tör föl az ének,
mályvarózsa-tárogató zeng,
lánglila bolygótűz a lápon.

Pikkelyeznek, feltorlódnak
jégtáblák a szennyes Dunán.

Ha temetés lesz, ki temet holnap?
Kit temetek majd holnapután?

Daganatzöld minden levél.
Mentik hegyeken-fagyokon át
a tavaszt, virágmuzsikát,
sátoroznak dalos vizeknél.

Zúzmócsánkös paripák

Bimbós, gyenge tulipán
hagymájáig fonnyad,
zúzmócsánkös paripák
lágycán taposnak.

Átéltém a születést,
fény lakott szememben,
tudtam, fenve jó a kés
múttóben s övekben.

Mégsem fegyver vagy golyó,
nem a kard, a balta!
Magos szívem sunnyogó
folyondár tipratja.

Takaróznék őssömig,
a legmélyebb estig!
Szememben alkonyi ég
bánata piroslik.

Békaszóló, békalencse

Békaszóló, békalencse –
kis szerencse, nagy szerencse,
békalencse, átokhínár –
magtalan kel, lábatlan jár.
Virága nincs, gyökere nincs,
virága van, gyökere nincs,
gyökere-nincs, gyökere-van:
kösd föl magad, boldogtalan!

Földbe szúrt gally hajladozik,
ha harmat, hát harmatozik,
álmos, szuszogó folyók vagy
részeg vizek felzokognak.

Elmennék én a tengerig,
úrhajóra szállnék zengve –
de csak ladik, ócska ladik,
békaszóló, békalencse!

Elmentem a tengerig

Elmentem én a tengerig,
voltam kukeri-bárban,
okádó nők, pénzes palik,
hát köptem, odébbálltam.

És mentem újabb tengerig,
ott aranyliftre szálltam,
könyököltem hajnalig
az ég ablakában.

S ott is csak részben,
sehol egészben,
csak darabokban,
tűnő időben,
száz sikátorban
fel- s eltűnőben – – –

Sugárban, bűnben

Ragyogás lök ma sikátoroknak –
gázolok sugárba, bűnbe.

Verődő léggömb dobódik föl-le:
verőerekkel kikötött csillag.

Szél pörget züllő bibliákat,
robbannak sarjú, hippi mezők –

Fölfordult halak, buborékok
fehér hassal a hidak, házak.

Kongó harang immár a léggömb,
tűz fut a zörgő avaron, telken,
öngyújtóid, hatalmas május,
gyújtogatnak bennem,
bimbó lobban,
növényi láng,
dűhe a kötözött vérnek, láznak
zöld ropogással
világra támad,
pipacs lengeti krepp zászlaját –
gesztenyék, meggyfák
tűzben állnak!

Hitető harang zümmög, zümmög:
Glória, glória,
virágvasárnap! – – –

De üres szájjal ordít a táj,
s a tömött égbolt beláthatatlan.
Habos
magos,
habzó magasban
vadászik rám egy sirály.

Járok magamban,
zümmög a nagy hitetés!
Csont roppan, és
hullik a csillag
ronggyászakadtan...

Glória gyíkok, legyek faránál,
árnyamon tűsarkak mint a nyűvek,
hogyan felordítok:

Ki a jó sáfár?!

Kinek van ünnep?!

De Rimbaud szól csak:

Rabszolgavásár...

Részegen caplat, delírium
dália-illata jelzi az ösvényt,
húzza mint ebként
bakancsát a tébolyult.

Csámpázik az éj dzsungelében,
Rimbaud már messze danol,
szíve ráng a mindenségben,
mint dróton a békacomb.

Villámlik,
zuhog,
dörög.
Fejemlehajtva
utánaszédülök
halálos gazba.

Egy szivárvány ívelése

Ha ez a napsütés gabona volna,
pergetném,
azt mondanám:
arany!

Ha az a gabona malomba menne,
kövek közt világ lisztje lenne,
vallanám kövek közt is:
arany.

Ha ez a délután kaptár volna,
mézet pergetnék,
tán émelyegnék,
mégis aranynak kiáltanám –

de ha az a kaptár képtárrá válna
s a kép mind szememből szállna falára:
hogy remegnél ott,
édesanyám!

Szótlan vagyok

Tömtek engem, tömtek deres
kővel, vassal – minden lenyeltem!
Ezért süt föl sok dögletes
sebhely lázvert tekintetemben.
Szótlan vagyok? Hát így van ez –
kővé lesz a kőevő ember.

Vagy medve lesz, barlanglakó!
Őszinte vad, ki jó mancs és fog
törvényén él, s táncolni nem fog.
S nem tud bőgni, hogy csudajó,
ha őt csúfolja meg az a hó,
amit mocsokká válni látott.

Kihányom már mind, amit ettem.
Ez a való. S ahhoz való,
kit nem ringat festett faló,
s ki ha hisz, nem istenben.
Ingyen kínál vízzel a tó,
s ingyen-hallal, hogy legyen ennem.

De már azt is rég megfizettem!

Aszályban

Mint elmére setét gondolat, úgy
borul a mélyvíz fölé ez a fűzfa,
s végig a parton, ahogy kanyarul
a Kis-Duna, ugyanoly szótlanul
a többi is, mint odvas gond borúja.

Szennyes-sötét a víz és alacsony.
Az áradás már emlék – hordalék
csiganyála szárad a partokon,
kövön, bokrokon, faderekakon
– szürkés-fehér őshüllő-hányadék.

Zabál a nyár, minket is fölزابál!
Fogán nyers gabona, fonnyadt gyümölcs:
a síkon lusta göboly az aszály,
elhenterül. Lőszpor, mész pora száll,
megül a hajban, és csípi a bőrt.

S nézed: ez mind mészpor? vagy őszülés?
Nézed: időnk őszül meg itt s nyarunk!
Élsz. Kevésnek sok, elégnek kevés.
Nézünk föl, mint vízbe e fűzfa néz,
s borongunk, mogorvultan, szótlanul.

A csönd fekélyei

Ködben a város hunyorog.
Kifosztani a tolongó utcát
a tél bandája felsorakozott.

Sehol egy hang,
egy pisszenés.
Halálos minden
rezzenés.

A tél nem siet.
Fegyelmezett.

Rideg.
Szikár, merev.

Villás gépszemek matatnak,
átfésülik a csöndet.
Neonérlüktetéssel a házak
kékülnek, zöldülnek, vörösödnek.

Sehol egy hang,
egy mukkanás.
Egy vakkanás.
Egy moccanás.

Ami van: béke, béke –
megadás,
önfeladás.

Ami van: árnyak verődése –
mennek a szemek száműzetésbe.
Ami van: szájak tátogása –
fülek készülnek befogatásra.
Vérebek mint lovak, zablát harapnak:
futna már a szél, a szél falkája!

Villás gépszemek matatnak.
Átfésülik a csöndet.
Neonérlüktetéssel a házak
kékülnek, zöldülnek,
vörösödnek.

Ki az, ki fülére vattát,
vacogására paplant szorít?!
Ki számol csillagot, mintha
nem volna itt?!

Pállott lelkünkön,
téli éj kése,
vágd föl a csönd gennyes feké-
lyeit!

*

Valami, valami kellene,
vércsesikongás, vadzene,
sátáni csontok roppanása –
forr az üst: ordítást is bele!
fogak malomkő-csikordulása –
forr az üst: ordítást is bele!

Valami, valami kellene,
avas kazalban lobbanás,
sziréna, erdőtűz, sárgaláz –
forr az üst: ordítást is bele!
kártyába csapó káromkodás –
forr az üst: ordítást is bele!

*

Kongatok,
dühöng a szél,
rátekergőzik nyakamra.

Élőnek csapda:
botra támasztott kosár az ég.

Bűvölök griffet vagy cinegét
magamból magam magamra.

Ki hitben él, így él csalatva –
bogozhatatlan nyűg a szíven.

Bandázó tél,
deres kötél
kit nem veszít el, megtébolyít.

Pállott lelkünkön,
téli éj kése,
vágd föl a csönd gennyes fekélyeit!

Ember

Csak leng az ember mint az ökörnyál,
szél himbálja, viszi huzat...
Kéz és láb, vagy amőbanyúlvány,
mikkel a horgonyzó bokrokba kap?

S majd lóg az ember, bokron a cérna,
megkötve keze is, a lába is,
lóg ernyedten, bár ezer dolga
lenne, ha volna még ő maga is.

1963—72.

Levágthatatlanul

Arcotok előszobájában leülök.
Nem megyek be – isten őrizze!
Arcotok előszobájában fogasok.
Arcomat leveszem, fölakasztom.

Arcotok előszobájából kimegyek
Nem ülök ott – isten őrizz!
Időtök ingájaként ott leng
árva, levághatatlan arcom.

Másvilág cégére

Hold: másvilág cégére!
Hold: bűneinkre bárca!
Költészet transzparensé!
Szegények utolsó pogácsája!
Metafizikánk bontott narancsa,
lócitrom-sárga!

Hold! napi sétád
a kozmosz komondor-farkcsóválása:
lengeted fényedet: béke, béke!
Szeretlek, nagy selyma! Szerelmesek
szerencsepénze
a magas, mélykék vízben –

de amíg békédig érek,
itt poroszlóid törlik a térdem,
farokhoz kötnek,
nyakbilincsben
vonszol a város, örvösödötten
csörög rajtam vas hit és vád,
ránt a kitátott Semmibe –
fekete
homok
pergeti be
lábam nyomát...

Szívom az űr vadszagát, mint a kéjenc,
szőrét simogatom. Szerelmem,
vöröslik fényed
mélyén az időáramlásnak!

Szerelmem,
ilyenkor hamvadoz érted
cigarettaparázs-varázslat.

A téli hold

A téli holdat – szeretem én
a téli holdat!
A téli holdra éjfél felé
hóka paripák fölnyihognak.
Havat, lángot harap a csődör,
foga tüzében izzik a kanca –
éjfél felé a lágy legelőkön
habosan átzúg a láz csatakja.

Mire a reggel fakutyákon
átbotorkál a bokros homályon,
s tömbösen, deresen, büszkén megáll:
patanyom, néhány álomcafát
karéjlik véres szemünk alatt,
s diszkrét zománcba dermed a táj.

Anziks a Jóistennek

Bizsergetem az éjszaka talpát, felparázsló
cigarettával járok az emberidő
neon-rovaros rengetegében, a 20. század
pavilonjában, fekete ég alatt,
kiszolgáltatva a napi kenyérnek, holnapi
dalnak,
befogva hibbantó tökrök kalitkáiba,
húgyköves
lovardákba, hol zsokémánia pörgeti
pálcáját – a szót,
járom a rakéta-kakukkos időt, az utolsó
pavilont,
mindenem beszolgáltatva,
magam csak kiszolgáltatva,
kiszolgáltatva a viszonylatoknak, döglött anyag
kényének, kirakatoknak,
tudatom továbbá, hogy
az emberidő minden második napján
illetlen öröm tölt el: nem borotválkozom,
valamint boldogságom még a jelen
foglatatosság:
cigarettával bizsergetni az éjszaka talpát.

Virág a szélben

Táncolj,
kicsikém,
táncolj,

szép a virág ha táncol
zenében, korhely szélben,
nézd, az ordas szél
borzad magától,
törülgeti
szemét

virágok köténykéjében,
de arcod patyolat-fényben
világol –
táncolj!

verik a citerát
veres legények,
nem a hang: vér freccsen már
a fából,

de rajtad az ének
fátyol:
táncolj!

meztelen talpad tisztán
taposhat tócsán, üvegszilánkon,
mert te vagy,
te vagy a tánc:
táncolj,
kicsikém,
táncolj!

Szemem parazsa mellett

Csobbanj meg, csillag,
csillagom –
itt van az este!
Tündökölj, tükrös napkárász te –
tömbökbe áll a sötét!
Kopár az őszi ég,
taknyul a lég, ám a nyálkás
útkövezetre
a mágnestalpú fagymadár kék
rovásmotívumot lép,
s dermed a latyak katonás rendbe,
akár a vasreszelék.

Csattanj be hozzám, csillag,
az ablak üvegét
ragyova törd át!
Törheti kő is, otromba téгла,
csaphatja arcomat sár.
Uszított öntudatlanság,
vandál szellemek ősi rabja,
elliptikus táncot míg pórázon jár –
egyenes fohással hadd forduljak,
csillag
hozzád!

Szemem parazsa mellett, csillag,
kuporgok itt,
hallgatok, köhögök.
Nyelvünk alföldjén konok pásztor,
balladát gyöngyöző fák tövéén sóhaj.

Széle-hossza-egy-víz tömbje reng vala rég
nyelvem fölött,
só-lidérc villog a rétegekben,
csontvázon csigaház,
s hajcsomók nyirkos penész-fészkén
nitrát-foszfát halál-ürülék és
hány jaj!

S hallod a Kentaurt mind-jobban bömbölni, csillag?
Szénatomrács-karámját mint a máglyát
messze-ropogni?
: tipródik a Test,
tébolyog a benne gyökérző Álom.
Görgettem én is bár sziklát föl
hegynek, görnyedve raktam
Babilont vagy Déva-várát,
és kit a keselyű tépett, az is
fölérezett bennem,
gyönyörködven
az első emberi Lángon – :

Felhőből csobbanj ki,
csillag, csillagom:
most félek mégis,
félek!
Rádium-tükrös napkárász,
tündökölj:
világot nyel ez a sötét!
Betakargatom még
létre-szakadt két
forgódó csemetémet:
A mágnesszálpú kék fagymadár
ha meleg mellükre lép,
gubancba ne kössön
ideget, vért!

Egy éjszakám 1973. augusztusában

Fölriadtam:

epezöld hányadék volt az az éjjel!

Csak álltam ott,

pucér konyhakövön,

maga-utáló

meztelen

szégyen...

Fekete-fehér sok hideg kocka! –

s futárok röhögtek sokkos királyon,

míg vigyorgott rám

szemétlapáton

keserűségem mocska,

mint amorf, sátáni macska.

Kirohantam a nagy augusztusba,

annyi csillag a kasban már nem lesz,

vasként csapódott kezem szívemhez,

mágnessé tette volt ezer fájdalma,

láz-kondenzátor – széthasadt volna,

bolydult bent világnyi elektron-méhes —

és meredtem föl az Esthajnalra,

csontcella-rongy, én, ő csont-fotocella:

a rajzás királynője ő volt,

eleven fenség, világkirálynő,

delejes méz csorgott, nyugtató-édes

sugárral kötözte szemem színéhez,

s mint megpendített száratag vessző,

hajlongtam, tudatlan, s rázott a hideg.

Orvost akart hívni egy szegény jóöreg.

Mit akarok?

Nem akarok én semmit,
amit az anyám ölén nem.

Nem akarok én semmit,
de a hold
véres az égen,
eldobott penge,
violák közé
valaki elvetette –
ki vetette
violák közé a réten?

Életem rostokra hullik,
indázik fölém a szégyen –
hogyan mit akarok még itt?

Csak amit anyám ölében!

Madrigálok fejhangon, visszhanggal

1. RÖVIDZÁRLAT

A szobát, mint bőz a lódögöt,
körülfolyja az éjszaka.
Augusztus baljós csillagzata
zsizseg a dög fölött.

a szobát a szobát a lódögöt
augusztus baljós csillagzata

Bomlik a drága tudat maga!
Vadkörtekartács: szitok dörög,
avval lövöldöz egy szélütött,
rövidzárlatos birsalmafa.

körte vad
körte vad szitok dörög
bomlik a drága tudat maga

2. LUK, LIK

Egy lik, két lik,
varrás feslik,
varrottas foszlik –
levendulaszáron
molyszar porlik.

molyszar molyszar
molyszar
moly

Száz meg ezer lik,
luk likat ellik,
lik lukon kotlik –
levendulaszáron
molypete dérlík.

molypete molypete
molypete
moly

3. JÖJJÖN CSAK TÉL!

A dér mögötted petéket rakott, –
csörgő szavakkal
megdobállak.

megdobállak
megdobállak

Félelem kapar a ködben, tudod.
S tudod:
mégsem megyek utánad.

mégsem
mégsem megyek utánad

Jöjjön csak tél! kössön a lázra
görcsöt, folyóra
hidat a béke!

kössön a lázra
görcsöt a béke

Havak, derek a szaggatott földre
mögötted már
szálljanak szállva!

szálljanak szálljanak
szálljanak szállva

4. EGYRE HALKABB

Szememet a pillá benövi,
vizek arcát föleszi a sás.

szemünk vizét benövi a sás

Halálom is lyukkal lesz teli,
s nem-számlálható a számadás.

halálunk is lyukkal számadás.

Rút gömböccé dagad mit tudok,
s min csüng: a hit elfogyó fonál.

gömböc gömböc elfogyó fonál

Egyre halkabb ahogy hallgatok.
S bent minden sejt ráng és ordibál.

egyre halkabb

ráng és ordibál

egyre halkabb

lyukkal lesz teli

egyre halkabb

föleszi a sás

egyre halkabb

pillá benövi

Intés a szívnek, mert mit is, meg mivégre

Szeretnél belőlem kíváncsiorolni, ugye,
nappalok s éjszakák csipeszeibe
szorított, elektrizált béka?
Ne kékülj: neked szól szavam, szívem,
ki rángsz a rettenet savas vizeiben,
s száll ím kényszerműködésed friss buboréka.

Szeretnél, ugye, kíváncsiorolni
belőlem oda, hol nem szurkál annyit
tű-villámlása holmi kisülésnek?
Álmodtunk pedig szépet, szívem:
reszkettünk együtt az éj vizeiben,
s nem eredt vér, bár döfködtek kések.

Álmodtuk, emlékezz, bamba riadalmát
szorongatóknak, kik vérünk akarták,
s kötözve voltunk bár, meg ők futottak.
Mit akarsz, mit kívánsz hát még, szívem?
Bírd el, mit más is bír s hord *odabenn*,
– viselnek többek is többet, nagyobbbat!

Mosoly ül nyúzott arcra

Dühöngök: mért nem alszom?
nedves rongy, érzem, arcom,
szikkasztó mosolygás a hold,
száradjon: ráakasztom.

Skalpomat sajgón nézem,
lobog fönt hófehéren,
Picasso-galamb: csapdosón
röpdös az űr szelében.

Ahány kutya a földön,
csaholva mind előjön:
cerberus-pofán hab csurog,
hogy sikerül tán szöknöm.

Mosoly ül nyúzott arcra,
kerekül kedvem nagyra:
sajdultan mosolydulok már
kuvaszra és csikaszra.

Nyugi, ebcskék: reggel
helyén lesz, félni nem kell.
Szöktetni? ez az arc olyan,
maga száll vissza konokan –
bár nektek tépnetek kell.

Rikkantós szonett egy óriásországi varjúra

*„Hát még meg a varjúk!...
hú, azok voltak ám!”*

(Petőfi)

Uram, maga is fekete varnyú,
kerek fejű kis fekete varnyú,
kopaszodón is fekete varnyú
– hú, az ám!

kerek iszákja iszonyú bornyú,
kopac iszákja iszonyú bornyú,
bakaságosan iszonyú bornyú
– hú, az ám!

Uram, láttam én ülni egy hosszú
– póznán? – inkábbblag: – bakafán.
Hát azért mondom, hogy fekete varnyú,
kerek fejű kis fekete varnyú,
s kopac iszákja iszonyú bornyú
– hú, az ám!

Én, te, ő

Azt mondom: ez,
azt mondod: az.
S emez: amaz.
Amaz: emez.

Ő csak hallgat.
Mosolyog.
Tőrt ad.

Azt mondom: ez,
ő is csak azt.
S amaz: nem ez.
Emez: nem az.

Te csak hallgatsz.
Kenyeret,
bort adsz.

Hol vagy, kölyök?

Haj, te kandzsikaforgató régi kedvem!
Járok utánad, hogy bár vedlett
bőrödet leljem!
Elvándorolt mezők lábnyomát ütöm száraz bottal.
Minden fűcsomót széjjelhajtok, hátha egy darabka
ott van.
Hasadozok, repedezek bögyös dögmelegben.
Hol vagy,
kandzsikaforgató régi kedvem?

Mint a vérbélkörte, csattant a csapón a lószőr –
Mesenagy rétet futott, ha csattant,
száz csodacsődör –
A bőrsallang mind lenyúzott sárkányok skalpja –
Nyélre fűzve,
megjuhászodva,
repegve bokáztak rajta –

No, késő fattya Laokoonnak! fanyüvő kedvvel
ki tépett buzogányt? ki űzött siklót
a Vizeskertben?
Csattogtattál velük, forgattad fejed fölött:
hol bújdokolsz most, messzi kedvem?
elnyűhetetlen kölyök!
Hát elnyűvődtél volna mégis, mikor a szíjak,
bűn idomított szíjai
terád fonódnak?!
Míg tekereg rád szulák, sivigó, sikló folyondár:
te elnyűvődtél?
elrongyolódtál?
Sugaram!
Sudaram!
nem suhogsz már?

Hitetlen krédó

Semmi bók vagy gesztus.
Nem térdelek, Krisztus.

De ki becsülhet jobban
sunyi falankszodban?!

Istenné is kiáltanak,
csak a keresztet cipeld magad.

Szórd csak, hullasd a mannát!
Bemásszák mint a hangyák.

Pimasz, garázda, léha
lókötő apostol és ivadéka.

Hát nem rogyasztok lábat.
De a láz bennem – a lázad.
Nem aláz – lázad e láz!

Ha erre jársz,
egy pohár borra behívnálak:
magadra hogyan találász.

Sírunk és megverekszünk.
Sírunk kész. Belefekszünk.

A bánat ott megered,
hallgatnám régi történeted,

s amikor hajnalodna,
s mondanád:
Isten veled,

nem néznél föl a csillagokra,

szánva nyomnád
homlokomba
töviskes türelmedet.

Szentenciák – magamnak

Nem vagyok műszer, mely ha kileng,
mérve mihaszna, mi mérhető:
nullára áll,
mert ez a rend.

Szemeink, eleven lencsék,
szavakat, csókot fölbontanak,
színekre szedik a legmélyebb estét.
S a fényben maguk is fölbomlanak.

*

Lehetnék költő: csont-hegyen
ködellő révedés,
de hát a fény csak megterem,
s a fény villan, ha megterem,
bár menten belevész.

Fény is lehetnék, holt elem,
hogy nem ordítanék –
no de az ember mit tegyen?
életem hús, s egy csont-hegyen
magát fölgyújtva ég.

*

Időmet cigaretták
tüzes kései darabolják.

Életem a Hely: tájaimra
ezer ösvény fut: érező inda.
Nincs más, és nincs kegyelem.

Madár ha száll,
nincsen alatta se föld, se ág?
Jó: nincs alatta se föld, se ág –
de mi köze cseresznyéhez a cserebogár-
nak?
csak mert egy fán terem?!

Reggel

1.

Puhatestű kis álmaink
riadnak – reggel van megint,
futkosnak tapétán, falon,
másznak ég-azúr paplanon,
rettennek – jön az öntudat,
följük toronyló flegma vad,
roppan a roppant talp alatt
gömbölyded testük, szétfakad, –

csont is ropog, az állkapocs,
itt az ébrenlét, ránk tapos,
ásítasz – barlang szája tárul,
medve cammog elő a szájból,
s visszaásít rád, fogain
villan feléd a minapi kín.

2.

Beveszed szépen gyógyszered,
tejed megiszod, megeszed
sebtiben vajaskenyered,
kipenderíted gyereked
a langyos alomból: Eredj,
tanuld, mennyit tesz egy meg egy, –
s megeredsz magad is: vár a gyár,
szántóföld, hivatal, ispotály;

futnak az úton kocsik is,
kicsik is köztük, nagyok is,
Repülünk! – mondják emberek,
Hevülünk! – hevülnek hengerek,
ám a medve csak cammog, cammog,
foga fény, vigyázz, feléd csattog.

3.

Ma is lesz, meglásd, békeharc,
s akarsz, nem akarsz – belehalsz,
és belehalsz a háborúkba,
matt derűkbe, fényes borúkba,
de menni kell, vár rád a munka,

gyalulod mankódat öregkorra,
mikor majd lábatlanná gyalulva
kiköp a műhely, s kocsmapultra

csorog kiürült szádból a nyál;
de most rohansz még, mert muszáj,
mert kell a pénz, mert enni kell,
cipű kell, ruha kell – lenni kell,
még lenni kell, tudván: bár ásít –
sunyi a mackó, foga rád vásik!

Mondóka

Ha a tél alkot,
fehérnek alkot.
Fehér az arcom.
Fehér az arcod.

Havat rogyasztok,
jeget szakasztok,
bugyogjon jó vér –
vizet fakasztok!

Kanálisparton
havat dagasztok,
bugyogjon jó vér –
léket horpasztok.

Jeget szakasztok,
havat dagasztok,
vizet fakasztok,
telet szalasztok!

Havat rogyasztok –
bugyogjon jó vér,
kanális tükrén
piruljon arcod!

Ha a vér alkot –
pirosnak alkot.
Tüzel már arcom.
Pirul az arcod.

Mosolyodból árnyék

Tudok még boldogan mosolyogni!
Nem csak úgy, mint kinek ott maradt
arcán, mint maszat, kenyérmorzsa!
Tudok még boldogan mosolyogni
asszonyra, gyermekre, sorsra!

Mert kibántak velünk,
kivel így,
kivel másképp.
Veled – gyümölcsként,
velem – virágként.
S a nincs-tovább, a netovább,
tudod-e, mi a netovább,
hol is van az a netovább,
hol lefonnyad a kéz s le a láb?
Odébb van az, bizony, odább,
s míg mosolyodból árnyék
nem terül, lombnyi legalább,
ne ordíts addig,
várj még!

Kérdezd a régi lányokat,
kik már rég asszonyok lettek,
s mint a csecsemő-szoptatást,
téged is elfeledtek,
kérdesz, s azt válaszolják:
Harminc éve, hogy
ne volt eső...
Gyógyszeren élnek,
lábaik fájnak,
lábaikat,
a régi csinosakat
húzza már, szopja már be
a salak,
a temető.

Hogy a fény elhagy?
Csak te ne hagyd el!
Beteg vagy? reménytelen vagy?
Fazék-nagy reggeli nap kel
hűvös kompóttal, erőlevessel.

Dolgodat végezd, s mi nem a dolgod,
mi erőd szívja csak, attól boldog,
vesd el!

S dolgod – az egész világ.
S mint férges ág:
ha kegyetlen is,
ha reménytelen is olykor,
végezd te kérges reménnyel,
kacor-kegyelemmel!

Örök Betlehem

Csalánzúgásban, fergetegben
mellemre szorított kezemben
kardvirág lobog, dobog:
születésemre Betlehembe
így indulok.

Messzi város, hej Betlehem!
Kövek, ti vérző kövek!
tövek, taposott rózsatövek!
elejtem, lehullajtom kezem:
arannyal szennyes a püspöksüveg –
Betlehem, hej Betlehem!

ÉS A TENGERHEZ FUTOTT AZ ÁRVA,
SEJ, ELHAJÓZOTT VELE A GÁLYA,
VÁRHATJÁTOK MÁR, ASSZONYOK,
LÁNYOK –
SEJ, ELRAGADTA A TENGER ÁRJA!

De Betlehembe eljutok mégis.
Halott terhét a gálya kirakja.
Mária-szűzlány kifut a partra,
ruhája, arca
grafitvonás,
torka párálló szurokfolyó,
öle csak a ragyogás,
mindig szülésre vágyakozó
vérlobogás,
testem tekeri gyolcsruhába,
temeti sziklafalba,
fölhasított áldott hasába,

s pírba borítja a várakozás.

HISTÓRIA

HISTORIA

1776

AMSTERDAM: Apud J. NEAUME, Bibliop. 1776.

História

Nyelvem alatt
hány kriptabolt!
mennyi titok, halál!

Szememben visszafáj
a neandervölgyi arc
is,
– s még mennyi meddő
mihaszna-harc! –

s ha ásítasz:

fölnemtárt
és máiglan-friss
csontokkal feketedik a száj!

Őrségen

Tenyerem is mint fehér papír,
csöndből fedezék megáll körben,
falába egy nevet s jeleket ír
a végeken posztoló őrszem,
tüzes rakéta, mérgezett nyíl
sziszeg a kilyuggatott levegőben.

Minden égtájról nyilaz a hír,
s elvesző tájak veszett bolondja:
az a vitéz ott csak ír, csak ír,
vörös golyóstoll és törött kopja

mellén keresztként összefogva
cél-kereszt barbárok fegyverein.

Néha fölpillant – füstölögnek
páncélját verve golyók, könnyek,
de marad, bár tudja: vár és határ
mögötte árnyak mezeje már,
vaskos seregek dübögve jönnek,
ellene jön a dérfente táj.

Pedig amit lát: kék nyugalom.
Vasárnap és ősz. Hulló levél.
Csak ő fehér.

Szívén: a feszes, bíbor dobon
remeg a borsó – zord hatalom
lapul a lomb közt, s kihűl a vér.

Amit lát és hall, az tiszta csönd.
Csillagok: a béke kristályai
kicsapódnak a homályba fönt –
elektromosak az ég vizei,
ám lent a nagy folyó: a holnapi
tenger megindul, iszapja: köd.

Jaj, az az őrszem hisz a betűknek,
bár nem érdemünk, hogy terem a föld.
s fejünk fölött
örök ítélet:
elveszettség vasa csörög,
múlás bilincse, lágy életünket
halállá edző bűn s ösztönök!

Hajnal lesz, és fagyott madár
potyog az útra – így érkezik
a bitang horda s a rongy halál!
S végig a csöndtornyokon,
falakon, ablakokon,
tenyeremen és homlokomon
megfejtethetlen sebek nyüzsögnek,
s mesterségüknek címereként
üszökc sillagos hieroglifa-nyom.

Újkori diadalívek háttoldaláról

...nagy árulások, árultatások,
nagy böjtök és nagy lakomák,
törek és zúzalék közt
törve és zúzódva egyre,
bújkálva a szív
kamráiban,
nappalok, éjszakák
katakombáiban...

...festek zöld eget, vasárnapot,
lányok szállnak ki templomkapun –
ám kél, deresen felkél a hold,
az antik pesszarium...

...csendőrlovaknak csillog a szőre,
szügyükig ha ér a kis fogoly,
aztán: pak-pak, bukik előre,

didergő vére
folyva foly...

...szik az egyik, a másik felnyög,
hasba rúgja a hasas lovat,
kötne már kenderből nyakkendőt,
és sírni sem szabad...

...sej, a legények karfonata,
feszes fonottaskalács-pántja
a vállakon,
a vállakon!...

...utolsó gyufával
utolsó cigaretta –
vigye aztán víz
a kalapom...

A költő veri a dobot

DAL

DALOM

FÁJDALOM

FÁJ DALOM FÁJ!

A költő veri a dobot,
elhagyott mezőket jár,
vasazott bakancsa kopog,
veri csak, veri a dobot.
Lobogtat lángveres inget,
esőbe, szélbe kiáll,

pezsgeti ernyedt szíveinket:
ne köpje be a Halál!

Föltámad újtán a szél,
s mint pezsgődugó, lökődik, égig
durran ágáról a vadgalamb,
s alatta zöld hab:
gyöngyözik, fénylik,
nedvesen sustorog a sok levél.

DAL
DALOM
FÁJDALOM
FÁJ DALOM FÁJ!

A költő veri a dobót,
elhagyott mezőket jár,
vasazott bakancsa kopog,
veri, csak veri a dobót.
Benső táj. Répaföld. Kiforgatott
répát kupacol: csont, csók, zene...
Barlangtűz. Árnyéka válladra rogy,
torzónk: Európa! toros Történelem!

Villanás: perc büszke sólyomfeje
s köd: napok szürke csókafeje
dermedten, lidérces párban.
Meg a Torony,
ez a száz emelet magas iszony:
hitetlen hiúság holdsugár-Bábel-csillogása!

Egy becsempészett lap Plinius könyvéből

Móritzburgban Vilmos, a császár
kacsázott napra nap,
míg egy este kastélya rácsán
kalapja fönnakadt.

Tódultak látni vöcskök és szárcsák,
halastóból halak,
ahogy a kovácsoltvas-lándzsán
lengett a bőrkalap.

Tragikus este volt, fenyők nyilától
hullott le épp a Nap,
s Vilmos, a császár kopaszon iszkolt,
kobakja rézkupak.

Én ama estén ott jártam éppen,
víg latin krónikás,
az idő gyöngyház partjára ültem,
teuton fák alá,

s nevettem, tudván: nevezett Vilmos
többé itt nem kacsáz,
de amit hagyott, sárgállik piszkos
kalapja a rács vasán.

Éjszakai kártyaasztal

Áll ez az éjszaka időtlenül,
áll az időtlen barlang-éjfé,
nem tud a tört csigolyákon
átfordulni az ég,
álmok osonnak át a homályon
s szűk lagunákban
hajóznak el mind, kik bátran jöttek, –
áll ez az éjszaka, hasa alatt
lekonyul feje a pozsgás örömnnek,
s mint az estike, illatozik
mese és illúzió, –
megállt fölöttünk, vize az úrben,
terpeszben itt áll e vak muraló,
hátáról lelóg a pokróc szívünkig
s a szélben bagolyként röpdös, –
áll az éjszaka,
csattog a kártya,
poroszlók kockája: perdül a hold,
s oly mindegy,
mi a tét,
jövendő, marsallbot vagy
krisztusi köntös!

Cavatina

Csontos égtáj ez, rimája télnek,
ködkontyot tűző, vénhedt, pogány,
hogy mint magamba, égre nézek:
latinnak szült szép, barbár anyám.

Terem bennem a narancs idő,
pirulnak dolgos, vidám nyarak –
itt sunyi vágy, kény, vád, temető.
Ha falak dőlnek, Dáva-falak –
nem fogy a sírás a Kárpátok alatt!

Itt ha tavasz, hát április az,
kegyetlen ünnep,
bukó panasz csak, dehogy vigasz!
büntetés, büntett!
virágkonfettis szél ha jó, pestis
nyomul vele,
még alig zöldül az ág, beleőszül
pár levele!

Latinmód mégis nyarat remélek.
Itt a tavaszra vérbükkös ősz jön.
Tiszta bort iszom nem vegyok részeg,
bírom én, győzöm.

De nem latin már bennem az ének –
itt a nép sírva fogan s mulat:
SEJ, VALAHONNAN MA IS EL-
KÉSEK:
KOCSISOM TÜZES LOVAT
KOCSIBA ELŐL-HÁTUL FOGAT!

Magyarország

Hullongó, vad nép – magát öli!
Századok a bünt
rászögecselték.

Magyarországot
feketén fessék
a világ minden térképei!

Táncol,
hujjogat,
bömböl,
kitüremlik fején a haj,
kitör a körből,
táncol magányosan,
parazsat iszik
csontvödörből,
nyála fröcsköl –
láva,
patkó-patáival
tép az imádkozó virágba,
sátán ki bánja – tyuhaj!
krumplinyomón türemlik ki
fején a haj,
rátapos fészkéből szökő agyára,
a költőszívre,
legszebb madárra,
járja
tatárosan,
pogányosan,
halálosan,
ebcsont, kutyabaj, sebaj, csuhaj!
csak a zshivaj!
csak a zshivaj!
délibábot fog, kötözteti
zsákba
idegszálaival,
piócat tenyészt fia testére:

ez a vad ország
nem néz az égre,
magját veszejt, magát öli –

Magyarországot
vér-feketére
fessék a világ térképei!

Mikor telsz be gyásszal:
páratlan a sírásban,
részeg dülledésben,
árulásban,
magakelletésben,
elárvulásban?!

Tudom én, járnál
zöld mezőben,
s tombolsz álruhásan!

Járod,
halált köpül a lábad
anyák tején,
véred szurokká kondenzálva
borulsz az idő ravatalára –
veszel, szegény,
a tiéd mégis, Világnagy-Árva,
vér legyek bár,
üszökvert mályva,
eltékozolt vér
a kezeden!

Csont-citera

Mintha mellhártyagyulladás,
lábom húztam ki annyi pusztulást!

Egyszer a szív, máskor a tüdő –
rogyasztott, rontott mindig az idő.

Levegő volt a ruhám, zabáltam mocskot, ködöt.
Testvér-úr botjához még mennyi jött!

Dragonyos, janicsár, zsoldos, labanc –
engem vert földbe itt mindig a sarc.

S mégis, mint mellhártyagyulladás,
lábom húztam a sok pusztulást.

Valami persze mindig veszett.
Kilyukadt a gyomor. Lyukas a zseb.

Valami itt is, ott is szakadt.
Hogy megmaradtam? Más sem maradt.

Más sem maradt, mint csont, lefosztva.
Lennék én jó, de jobb már a rosszra.

Élő csontok fönt, lent a holtak.
Élőt és holtat de megraboltak!

Testünket de össze-vissza fúrták!
Ha szél támadna,
beomolnánk.

Zápolya uramék asztalára

Halál: mit veszel rajtam, oligarchás betyár?
Nagyúri haramja: mit veszsz rajtam, hidalgó sarlatán?
Ordítás, sírás, nyögés bennem fogva maradjon.
A fogak rácsai zárva, bevehetetlen vár az arcom.

Szétlőni, lerombolni: azt lehet. Szétlőni. Lerombolni.
A test leomlik: omoljon, vesszen. A lélek nem fog
térdreomolni.
A vér kiömlik: ömöljön, vesszen. Csak lelkünk tudjon
nem-romolni!
Le- s eltiporni, azt lehet. Meglehet. De sose fogtok meg
is tiporni!

Ordítás, sírás, nyögés csak szabadon jussa annak, ki
ember.
Akit lefognak, megkötöznek: némuljon irtóztató
fegyelemmel.
Röhögni, azt igen. Hát nem röhej ez az úri móka?...
S a kínban elvigyorul
Székely Dózsa úr, csontserpenyőben szép agya ahogy
pirul.

Fekete ómen – halálos ámen

Ez a zord, idegen város,
gyönyörű, ideges város,
s mintha tegnap kezdődött volna,

minden tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna –
tornyain fekete ómen szálldos,
fekete lobogó, ámen szálldos,
veszett, vesztő, halott, halálos
ámen száll le minden toronyra,
s mintha tegnap kezdődött volna,,
mintha meg sem kezdődött volna,
mintha sohasem kezdődött volna –
havasan, szőkén, kacéran áll most,
hamvazott, kacér, fekete város,
havasan, szőkén, pucéran állsz most,
Márialány-pártád a Citadella,
ki hitte volna, ki mondta volna:
abroncskoronából ribanckontyra
szúzlánypártává a Citadella
hirtelen hogyan kényesedik,
s mintha tegnap kezdődött volna,
minden tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna,
mi rajtunk ismét teljesedik!

Töredék

...Mire az erdőt észrevettük,
szemünk a faágak kiszúrták.
Mindegy volt már, nappal vagy éjjel,
mindegy, hogy mit mutat az óra:
nem láttunk többé napvilágot,
s hogy hold, madár – azt is csak *tudtuk*.
Mert tudtunk, jaj, mindent tudtunk már!

Néztünk mélyen már önmagunkba,
s láttuk mindazt, mit meg nem láttunk,
s borzadoztunk nagy vakságunkon.
Szemünk, persze, nem pótolhattuk,
mint a gyermekkori imákat,
mit – rég felejtven – újraköltöttünk,
hogy a téboly kopolyáiból
kötésig kiemelkedhessünk.
Kopolya, mocsár, ingovány, láp –
ez várt, ha a tüskés bozótot
magunk mögött hagytuk, s a szúnyog
jött ránk, mint János vitézre.
Előre, mindig, csak előre,
mert utánunk még nagyobb romlás,
mert mögöttünk a soha-többé,
de mi nem láttunk már előre,
s kardunk – hol volt ekkor már kardunk!
sáros manccsal nyakunk csapdostuk,
alattunk cuppogott a szittyós...

Régi szarvas

Tűz patája avart roppant.
Régi szarvas rőt szeme
füstök mögül, imbolyogva
mintha földerengene.

Vénhedt, ütött kutya mordul,
foga bennünk megcsikordul.
Holmi szarvas rőt szeme?
Láncszemek, őr. Tőr hegye.

Dal

Mordulván, magamat
vígasztalom:
Kiterítenek, hanyatt,
rücskös padon,

s nevetek én feketén,
takarózom földdel,
nem lesz több feketém,
piros-fehér-zöldem,

lesz csak majd pirosam,
fehérem és zöldem,
fehéren, magasan
leng e dal fölöttem,

mígnem az is hullva hull,
pernyéllő fogoly,
lebukó nap szárnytollából
véres pihetoll.

Ordasodnak fellegek

Ordasodnak fellegek,
karmolódik életem.
Jégkörmök alatt a meggy
drága szeme kifreccsen.

Ködpofájuk rámszagol,
s ami volt az ég maga –

szívem is vad, szimatol.
Vérembe nyal az éjszaka.

Csikasz idő, tudlak én!
Dolmányzsinór a villám?
Dolmányban is látlak én,
farsangoló toportyán!

Lobogót és keresztet

Tél van, tömött istenlehellet
felhőzik völgyek ágyékára,
ópiumfüst, Mózes-szakáll,
kondoran szakad le a hegy szakállá,
nézek föl, szemeim ködbe ásom:
ott rejtőzik a kőbölényisten,
sisakos, kivert jégezüstben
rejtőzködik iker-másom,
alszik a Tátra,
s mint Kain, nézem a boldog füstben.

Köröttem ólálkodik
s iramodik most vinni a hírt
füligszáj hógunk – a szél.
Fölszáll a köd,
köszönök: Eljöttem, testvér!
Állunk szemben, én és a Tátra.
Hát szemtől szembe, halálraválva
taposott és töretlen hó subázta isten,
meg én, a Babszem,
madárszáj-hullatta csöppszem árpa.

Töprengés prostituáltja –
csíráat ereszték,
nem férek bele a tájba.

Lombot növeszték,
bökdösik levéllándzsák,
klorofill-tüdők zizegnek,
beárnyékolom a Tátrát,
merengő agy kőbölény-mását:
betöröm a rideg istenséget,
bődül, feszeng már a lomha vad,
húzok rá zöld rabruhát,
ráhúzom a halált,
úgy is mondják: az élet,
így terjeszkedek felétek,
csillagok, holdak, égitestek!
sűrűdő sejtjeim, a buja holtak,
lobogót tűznek rátok s keresztet!

Metszet

Csend.

Az elme
magára mered.
Hallgat.
Reményt kuporgat.

Március vége és hó a fákon.
Alatta
rügyek pattannak.

Március vége van, s hó a fákon.
Az elme veszélyt takargat.
Hallgat.

Horzsolódnak a kontinensek,
mint a malomkő.
Morajjá őrlik a csendet.

Így születik a tengermoraj.
Mögötte
emberi jaj.
Mintha állkapcsok összecsettennek.

Nagy vizek fröccsennek szét, mint a
nyál.
Csapódnak a kontinensek.

Virágzik
az árvaság,
mint a szik
kopár síkon.
Fehérszik
arcainkon.
S mint fűtykösüket ha
kamaszok meregetik –
rakétaikat
összeméregetik
az atomhatalmak.

Csend.

Az elme
magára marad.
Magára mered.

Hallgat.

Gyöngyköpő koponyák

Vijjog, vijjog a saskeselyű,
mongol fennsíkok membránja rezeg, mint messzi
csillag,
mint messzi égitestről visszaverődő
csikónyerítés
az éjszakában,
patadobaj.

Fölveszem tétován és szívdobogva
mint váratlan megcsörrenő telefont,
fölveszem, fülemhez illeszttem a hegyek kagylóját:
álom-régi tenger hullámverése zúg,
álom-régi ember dalol, ki voltam,
kik valamikor mink is valánk.

És látom, bivalyok, fekete angyalok
kemény koponyája ledöntött oltár, íj-szarvaik
gyertyatartójában mégis perzselő ének lobog,
sámánkoponyák szent tűzhányói
köpik a gyöngyöt közbül, ronthatatlan ígét,
s fölbugyog foghatóan, ím, a szarvasok-szerette víz.

Ó, ti gyöngyköpő koponyák, daloljatok!
Mongol fennsíkok membránja, rezegj, rezegj!

Íratik Modern Halottaskönyv,
primitív s lélektelen, mint amivé lettünk,
mint amik levénk, ó, Európa,
s ó ti tar koponyák, gyöngyöt köpők!

Találkozás

Isteni rózsabarackom,
anyámon túlra rándító asszony,
benned magamat nézem,
keserű magodat érzem.

Fölérzem, milyen keserű!
Cseppköves bánat, só-szerű!
Sókrisztály már, apadt a könnyed,
vagy bár csevegő patakár, könnyed.

S fölérzem: ötezer év
mögött vagy néném, vagyok öcséd,
hol atyánk mered a lángba:
zöld mezők, zöld-zöld Mezopotámia!

Ringat rengeteg térdén
rege, rög. Századok rétyén
csatakos ménem el-vissza vágat,
sírsz te, vársz, álmodt szősz, lepedőt,
fátylat.

Mennyi év, hány kidőlt szép mén!
De élek, te is élsz, néném:
isteni rózsabarackom,
anyámon túlra rándító asszony.

Nyihog a mozdony, döccen
kerék, váll, emlő időtlen,
s a messze hangzó csöndben
fölöttünk lebeg az Isten.

Az én földem

Magyar föld! suhogó jegenyék ostorhegyét
szallagozó szelek hazája! milyen szépek
meggyfa-menyasszonyaid, rózsaszín virágos
kajszibarack-koszorúslányaid a torlódó
sudár tavaszokban! mikor a csitri
őszibarackok is kart karba fonva
lakodalmasdit játszanak, s hajcsattjaik
méhek, szitakötők és lepkék! mikor
nem kormítja le rügyeiket s a zárt szárnyú
virágbimbókat a serénykedő gazda hajából
reájuk rettenő dér-ezüst, s fogai közül
a dermedt káromkodás.

Szőlők rekenyői kapaszkodnak a napba
savanykás, kecses kacsokkal, s szüreti bálak
csőszlegényei: nyargalásznak karikást kieresztve
a felhők... Ez az én földem, ez az álmom,
az okos, termő fáradozás, amely ígéig
emeli sátrát, hogy beleférjen egy ország:
a násznép! Haj, fiatalság,
ne halj ki belőlünk, mint egy ritka madárfaj,
ne szűnjek soha gyönyörködni
meggyfa-menyasszonyaidban, tavasz,
ne szűnjék bennem soha a zokogás
a fagy-gyalázata kajszikoszorúslányok
meddő sorsa fölött!

Az Allegro barbaro

Kopogó jégeső,
ropogó, rőt tető,
villámfény, cikkanó,
felnyihhanó csikó,
almafa, reccsenő –
Allegro barbaro.

Titok-zöld, tág mező,
szitok-kék, koppanó
patkó, szikrát vető,
szívben a morranó
véreb, majd elhaló
sóhaj, majd lüktető
fájás, bíbor s fakó,
elhaló-csendülő
fémnevetés, mohó
fémharapás-idő –
Allegro barbaro.

Allegro barbaro?
Szökkenő szép ünő,
szökkenő, harsanó
lobogás, üzető,
szirom-szitakötő-
remegés, karkötő,
kristály és drágakő,
kristályként épülő
sudár sátortető,
sugár szemű lakó,
kristályként épülő
kedély, komoly tevő,

szakadék-ugrató
lovas, íj-nyakú ló,
meredély, kaptató,
csillagra rúgtató
mélytüdős nótaszó,
virágzás, nevető –
Allegro barbaro?

Allegro barbaro!

Vagyunk bár kivetettek

Ránk vall
e Földön minden.
Ránk vall –
ránk üt.
Ránk hasonlít
cigarettánkban a filter,
kertünkben a szőlőfürt.

Egy gyufaszálat föllobbantok,
s földereng, átalakulva,
szakállas arcod,
millió éves munka!

Robinsonjai a mindenségnek
vagy partra tett zendülők –
mindegy. Mi lettünk itt
értelmes élet,

szülőkből zsíros fekete föld,
s fiakból leszünk
szülők.

Vagyunk bár kivetettek,
hajdani Éden-lakók –
általunk született meg
itt
a simogatás, a csók.

S általunk születik újjá naponta
jaj
az idegbaj és a bomba!

Mégis – ezek vagyunk. Ránk vall
e Földön minden, ránk üt.
Mégis: kinyújtott karok, madárral.
És szőlőfürt.

Létem, temetőm!

Fejemet, ím, már fölemelem –
néztem lefelé soká, soká!
Néztem földemet, földem porát,
el amivel majd keveredem,
naponta fölhúrozott életem
rezgése hogyha végképp szűnik.

Láttam mécsvirág-gyúlést, búzavirágos
tengerszemeket, földalattjáró csont
zöld periszkóp-csápjait,
s érzetem: sütnék a vadrózsalángok,

pipacsos mezőtüzek,
mert alájuk vér
feketedett,
mert valaki
lakik a gyökerek lábujjhegyénél,
liftezve száruk szűk kürtőiben
ki föl-le jár.

Tépdess, szél! hazám ez,
viharok-nyilazta Duna-Tisza-táj,
lépteim esőjét itt issza be
a mindig szomjas homok,
ahol a rózsából is betyár
szomorodik, hol a szőlők fájdalom-feketén
boronganak,
de méz-sárga jáspist ragyogtat már
szomszédos tőkéken a remény.

Itt lengek lobogó jelképeimmal,
élek fönt lentiek magvas szívéen,
s nem futhatok már el soha innen.
Kócolok sörényes, buksi mezőt:
Ide zúg,
ide lejt,
ide tér minden –
munkám ez, szerelmem,
létem, temetőm!

Fejemet lassan fölemelem.

1. The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that a knowledge of the past is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future.

2. The second part of the paper is a critical analysis of the various theories of the origin of the United States. It is shown that the traditional view of the United States as a land of free men and free institutions is a myth. The truth is that the United States was founded on a system of slavery and a policy of expansion.

3. The third part of the paper is a study of the various movements for reform in the United States. It is shown that the reform movements of the nineteenth century were a direct result of the expansion of the United States. The reformers sought to create a more just and equitable society, but their efforts were largely in vain.

4. The fourth part of the paper is a study of the various movements for independence in the United States. It is shown that the movements for independence were a direct result of the expansion of the United States. The independence movements sought to create a more just and equitable society, but their efforts were largely in vain.

5. The fifth part of the paper is a study of the various movements for reform in the United States. It is shown that the reform movements of the nineteenth century were a direct result of the expansion of the United States. The reformers sought to create a more just and equitable society, but their efforts were largely in vain.

BÓJTI SZÉL

1852-1853

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

Bőjti szél

Ostoros bőjti szél,
ostoros bőjti szél!

Nincs lomb, a fákon
sehol egy zöld levél.
Csak ami hullt,
csak ami múlt,
az a jelen Jelen.

A történetem.
A történetünk.
A történelem.

Mert zúg, zúg csak e húsvét nélküli szél, kitakarva
kése előtt a szülői ágyék, védtelenül
a Kárpát-medence kitárva a bőjti szélnek,
hamuval sikálja, homokkal dörzsöli,
megterméketleníti,
tombol az iszonyú magzatelhajtás, hogy belesápad
a buja buzsáki rózsa, a rozmarin
levelét elhullajtja, szemeink éléskamráiból
kifogy a zöld, és hallgatással
telik meg a csángó madarak torka,
elvetélteti a múltat is, kikaparja
a halottakat is, neveik szétperegnek, a vének
ujjperceikkel átgeréblyézik az időt, betűket
guberálnak, elgurult, penészes halott-pénzeiket,
dúdol a fiatalabbja sodródó szilánkok pergőtüzében,
koccanó üvegcserep
hangjával, üvegszilánkok

jégcinke-hangján sírják, hogy
elhordja róluk a földet a szél,
betemet sebesültet, temeti azt aki él, –
átfütyül rajtuk is, viszi az átkot, katonanóták
szájharmonikás bánatát röhögve elsodorja, el mind
a hősokeket, el aki nem hős, csak dereka
szakadt, csak ina szakadt, lett belőle
föld, művelhetőbb és porhanyósabb, hát azt viszi,
viszi az emlékezet humuszát, cseppre-csepp
gyűjtögetett emberségünket, a humanizmus
teraszait elfújja, mint a gyertyát, lesodorja
a Csontok Hegyéről, söpör helyükbe sorshulladékot,
terel föl koponya-bárányokat,
söpri a torkunkból tépett káromkodást, hogy
épüljön belőle Magas Kultúra, Hadipotenciál,
faragott kultúrák járma helyett
áramvonalas szériajárom, tulipán nélküli,
épüljön sivatag, oroszlán nélküli,
drótokkal csak és sakálokkal, –
s a fák,
a fák már kitépett
idegrendszerek, rángatóznak,
kaszálnak mint a pókláb, pokoli
heppening áll hetek óta, megbolondít,
rángok már én is a fákkal, szürrealista
valóság bokra, rángok, kaszálnak végtagjaim,
futok a földönfutó homokszemekkel, siratom
eltemetetlen halottainkat is,
hajtogatom,
fejem ingázó metronóm gombja,
magamnak hajtogatom:
Kapcsold ki szélpásztás lokátoraidat, Isten!

Szakadjon föld a halottakra,
irgalmas, fekete föld!
És béke, béke a mi lelkeinkre!

...Ostoros bőjti szél,
ostoros bőjti szél – –
Cserzetten zörögnek utcák, utak,
mint száraz marhabél,
veri az évszak dühe a tájat,
lúdbőrzik, borzong a vér...

Csak ami hullt,
csak ami múlt,
az a jelen Jelen.

Másznak szét a havak bélférgei
földeken, réteken.

Mászik, pörög a gyámoltalan
törött csigaház, reves törek,
pozdorjanád, kifakult újság,
vizek áztatták, vizeletek,
májfoltos tavalyi levél, csavargó
istállószalma,
sodródik a szélverésben
nyúlbugyó, birkabogyó,
emberek, állatok piszka.

A nyárfák orgonasípjai
recsegnek, sipákolnak,

távvezetékek gitártüzében
a fölkelő Nap háza kigyullad –
elhamvadunk-e magunkba zárva,
láz betöretlen ménjei?
húsvét nélküli temetőkön –
dobogunk a halál rétjein,
konok taglóba-ugrók, a húsvét
zabláját kényesen visszaköpjük,
csökkenten nővők: gyermekbetegség
vérbajjal pázrik bennünk,
s hol van már a mi barbár tavaszunk!
idegen évszak
fejszéi reccsentik az almafát,
virágaink is elalélnak,
csak a krizantém bűdösödik,
bomolva bőfögi föl ez a táj
a krizantémszagot, szemünket, szánkat
benövi krizantémhomály,
tulipán, jácint, gyöngyvirág,
bazsalikomok, csöpp nefelejcssek:
emelte, árvák, a föld fölé
illathimnuszos virágkelyhet,
s lesz ti-nyelvetek is elvarázsolt
krizantém-rőfögés – – –

Ős álmok-szegénye! álnokok tetvese:
zsibbadt anyaföld!
magadra nézz!

És nép, te költészet fogától véres:
kígyó a faág is! játékszerűl

sárkányországot hogy szültél hát
magadnak, én gyönyörűm!

Ül arany ménen Magor király
a legfőbb ménúr és furulyál
szivárványhártyás buborékot
feszítenek ki köré a hangok
hangbuborékban Magor király
a legfőbb ménúr csak furulyál
a szivárványló buborékot
burokká pöttyözik már a hangok
ül a burookban Magor király
a legfőbb ménúr és furulyál
s a sárkánybélle szövődött burkot
sárkánnyá növesztik köré a hangok
s a sárkánybélben Magor király
a befalt bárányoknak furulyál
lesznek a bárányok a bélen bolyhok
az égbolt falán felhőfodrok

Ím, a sorsodat mondom.

Sorsod: a sorsom.

Szolgál az ének és kiszolgáltat.

Hajnalok, esték bevérződnék,
napharapástól üszkölődnek,
s orbáncosodnak szavak, remények,
helyén a sok sanda holdmarásnak.

Napfogak, érckoronások!
holdviperák, ti laposfejűek!
keretlegényei, szakmányosai
az őrlő bőjti szélnek!

...Ostoros bőjti szél,
ostoros bőjti szél!

Veri az évszak dühe a tájat.
Leszek én csontfehér.
Mert valahol
tátog egy kertkapu
a föld alatt,
holdsugár-tengelyen ki-be csapódik:
levegő után kapkod, pántjai
megernyednek –
hasba rúgta a szél.
Ki hagyta nyitva?
Milyen kert kapuja?
Ki hagyta nyitva?
Jaj, szerelmem, mindegy,
olyan mindegy már, jönnek a héják,
jönnek a héják –
rejts el!
Jön a görény,
jércenyakat keres –
rejts el!
Jaj, szerelmem, jön már a róka
s váram falai árvagané-rakás,
tyúkszaros szemétdomb az én váram,
kihajlik azon a vér bimbója,
kihajlik rajta a rózsa, vérem
virága: már szimatolja,
szaglássza már a véretem –
rejts el!

De csak varangyok jönnek,
jönnek a kerten, tötyörögnek,

a kertkapun is áttötyögnek,
ökredeznek arcom előtt,
csúfolkodnak, mondják:

Elsötétítés van régen már, uram,
szemgödrében meg mindszeni gyertya
van?
Ejnye,
ejnye,
ejnye!

Ha ráspricceljük vizipuskánkat,
szuperfoszfát lesz, mire kiszárad.
Kipisáljuk!
Kipisáljuk!
Kipisáljuk!

A békahúgynak nincs párja, uram!
Ki megvakul, az belátja, uram!
Úgybiza, úgy:
kipisáljuk!
Úgybiza, úgy!

Aztán a darazsak, a darazsak!
Füstölgök, fölfüstölöm magamat,
a békaszákból
kizúgnak mégis a darazsak,
zúdulnak füstös fejemre,
tekerik rá a levegőt,
mintha spulni lenne,
sűrögnek, mint ahogy elektronok
bábozzák be az atommagot.

Lent,
kint,
messziről
testek, gépek lihegnek,
habzanak, fék csikordul,
bagzanak buszok, továbbügetnek,
valakiből egy gyerek kifordul,
semmi, csak eggyel többen ügetnek,
fék csikordul – – –
szerelmem,
törökök jönnek,
jönnek a törökök,
sós kútba löknek,
kerék alá vetnek,
fog csikordul,
gólya, gólya, gilice,
véres a lába,
hideg vízbe – meleg vízbe,
hideg vízbe – meleg vízbe –

/...anyjához készül
Lengyelországba –
Lengyelországba –
Lengyelországba –
anyjához készül,
fekete tóban
tolla fehérül,
anyjához készül
Lengyelországba,
fekete tóban
tolla fehérül,
anyjához készül,
Lengyelországba.../

Jaj, szerelmem, rejts el,
rejts el fekete éjszakádba!

/Tátog a kertkapu, levegő után
kapkod, pántjai megernyednek,
hasba rúgta a szél,
fogait most mégis összeharapja,
ropog, becsattan./

...Jaj, szél, te bőjti szél,
ostoros, bőjti szél!

Gyökér-kasokból elrajzik a homok,
levegőt markol
ág és gyökér.
S minden gyökér
a Föld kihűlő szívéig ér.

Mert fölszaggatva a Föld is, a puffadó
kék-zöld monokli az Isten szeme alatt,
mi alvadunk ott, az Isten szeme alatt,
ám büszkén, csak méltósággal:
mi szerkesztettük!
uraim: mi szerkesztettük,
mi meg a bőjti szél,
mert zúg, elzúg húsvét nélkül e szél, kitakarja,
kikaparja a Föld szívét – professzor úr,
professzor úr, készüljön föl az átültetésre!
Igazság: keserves igazunk, ó,
rúgottborjú-nyögés!

Tudomány, üdvözöllek:
fölszabadítod a bennünk lekötött
isten-atomokat, teremtesz, gyógyítasz: áldunk,
s no persze, hogyne: üdvözlét néked is, Caesar,
morituri te salutant: üdvözöllek, hatalmi handabanda,
rakétatechnika, fasizmus, bomba: rég várt és egyetemes
degenárció-kokkusz, stupidtság-baktérium,
szánkat begyomosító némaság-spóra!
Felöltözik a garabonciás bőjti szél
– üdvözlét! – fehér köpenybe, mintha
lenne a jövő doktora, mintha a gólyanéni,
de világra csak homokbabákat segít e bába,
homokban fürdeti, homokkal cuclizza: homokórákból
a homokpergés lesz neki anyatej, feje fölé
homokból tupíroz ormótlan fejkötőt, homokból épül –
homok, homok – – –
Föld! meghasított mellű Gaia!
ne halj meg, termő anyaföld, drága!
jövendőnk duhhogó infrahangját
ne hallgasd, ne halld meg, ne halljuk meg!
jövendőnk duhhogó infrahangja
szétvetné szíved és szíveinket!
parancsold vissza fegyenceddé!
minket
varázsolj
szerelemmé,
őszülten is gyermekláncfüvet
kötögető gyerekké,
mert mi csak ölünk, és seb sebre forrad,
ragyás sebek csipkeingén át
az élet nedvei elpárolognak,

fecskefészekként seb sebre forrad,
s érdemünk talán, hogy terem a Föld?
fejünk fölött
örök ítélet:
veszendőség vasa csörög,
s ha tenyerünkre, homlokunkra
megfejtethetetlenül
ama legvégső gnóma
karvalyláb-csillaga sül:
bizony, jó Csönd-herceg nem hiányozhat!
Ringatja majd a homokbabát.

Föld! meghasított mellű Gaia!
védd magad, édesanyánk!
Varázsolj énekké, varázslódj dallá,
madarat bimbózzon fölénk az ág,
Orfeusz-sípon
az árvaság!

...Ostoros bőjti szél,
ostoros, bőjti szél –

Lázban, lerongyolódva
lebegek: fehér, fehér.

A porból zászlót ragad a szél,
hurrázik, azzal szalad,
de lisztpor-zászlók alatt
minden lisztpor-fehér,
fehérré piszkul kondor hajad,
piszkosan fehérlik a szenvedély.

S ha csöpög,
kutyatej gyanánt ragad
a vér.

Karomon krómpióca-csárda.
Fejemben késelő férgek.
Sugarat köpő alak
gyűrközik most – az alkonyat.
Nem adja magát a béke!

Megtörni jaj, hanyadszor
jössz már, fényköpő alkony!
Hernyóvá hanyadszor hajlítsz,
hanyadszor hullok, hanyadszor!
Hanyadszor emelem fejemet verten!
Kaktuszhiten fellábadok,
fogamon homok csikordul,
homokon roppan a fog,
s míg leng a semmi, a Semmi
vörös kendője szemem előtt,
Fel, torreádor! bőg az aréna,
bocik könnyeznek, tinók, üszők,
este jön, síkít a gyorsvonal,
Cloaca Maxima csövébe fut,
csövekben mászik a villamos,
a reggel új alagút,
amikor virrad, virrad,
fölkelek, fölemelem
fejemre újszülött arcom:
ha most jön, felöklelem! –
rétek, füzesek, nyárfák,

az égen a szent tehén
savódzó szemmel ballag –
hát mire születtem én?
hová is születtem én?
Dobogok füstös fehérben,
évezredek nyers végbélszelében
taposok a Halál árnyék-fején,
furcsa kis jószág a Nap tenyerében.

...Jaj, szél, te bőjti szél,
ostoros, bőjti szél!

Lázban lerongyolódva lebegek fölötted, élet:
Fehér,
fehér,
fehér...

Nem adja magát nekem a béke.
Nem adtam meg magam én se.

Nem az én zászlóm,
mit porból szakít a szél.

S mégis: fehér.
Fehér!

Lázban és mindenképp lerongyolódva
lebegek, hókavargásban
billeg szobám, golyókkal perforált
ziháló repülőgépem, megátkozott

madár, átkozott,
le nem szállhat soha,
ideje meghibban, megfeketedik,
viszi ágyamat, sós csatakban
hempergek, mint ha a hal prézliben.

Eljön,
eljön a szabadulás is,
– Bőjti szél, te bőjti szél! –
eljön értünk, hiszem,
– Te szél, te bőjti szél! –
jön majd, tudom.
– Ostoros szél! –

Megtervezem,
megépítem!
Nevetek majd ahogy érett dinnye reped,
– Jaj, szél, te bőjti szél! –

füligszáj jókedv katapultja
lök dzsungeledbe, város! Összehajtom
menekülésem ejtőernyőjét, odavetem
a tigrispofájú tűznek,

– Jaj, szél, te bőjti szél,
ostoros, bőjti szél! –

bejárom Csipkerózsika birodalmát.

Áttöröm a palotát őrző

koronaakác-sövényt, a vadrózsabörtönt,

– Jaj, szél, te bőjti szél! –

megcsókolom az alvó lovakat, galambokat,
a dühös szakácsot, ügyetlen kuktát,

– Ostoros szél,
ostoros bőjti szél! –

mindent és mindenkit megcsókolok, míg
a pókló toronyba, Rózsáig érek.

S amikor Csipkerózsához érek,
– Jaj, szél, jaj, bőjti szél! –
ostorát elejti
a bőjti szél,

– Jaj, szél, jaj, bőjti szél! –
s föld szakad alá a halottakra,
– Bőjti szél, bőjti szél! –
irgalmas, fekete föld.

– Szél, ostoros szél,
ostoros bőjti szél!

Ostoros, bőjti szél.

Irgalmas, fekete föld!

minutes in the morning
a public house

2 minutes
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

a public house
a public house
a public house
a public house

JEGENYÉK

Utak keresztje

Buda Ferencnek

FUTÓ, KIRÁLYNŐ –
tolonganak
az utak portábláin paraszt,
ritter és báró –
készül a sakk.
Lelkünk tájait sanyargatják.
Játsszanak.
Hát csak hadd játsszanak!
Hej, komák,
végváriak,
vegyük számba, mi reánk maradt:
fillér,
picula,
fabula-ország!

A TENGERRŐL MIT MONDJAK ÉN –
esőcsepp a fogyó felhőt mondja.
Tipródik, legel a víz a dűnén.
Új falka nyomul a régi nyomra.

Kiskunság! avarok, rácok,
kunok, cigányok, bunyevácok,
ködménesen mély rézkolomp!
Kiszáradt, fehér lókoponya,
birkakoponya, homlokcsont:
Alföld! virágos csonttanya!

ÖKÖRHUGYOZÁSOS
makadámok mellől
meglépett Jézus
a rozzant keresztről.

Hej, pusztá, álompusztá –
véres köpés a homokon!
Lóg, törött a nyárfák szárnya.
Kőcsontököl a víztorony.

Virágzik a teamező.
Hej, könnyű szöcskelábak!
Szikes arcomon évelő
tüske és kamilla-bánat.

SZÉL HABZIK, NYAKAMIG ÉR,
hulláma rajtam átcsap.
Mindig szélein járok én
e szögletes világnak.

Utak köves keresztje!
Kézfogás-csillag!
Hazám rátéregelve
petrenceként szikkad.

Kiszikkad a sorsom,
szemem kiszárad,
utak keresztjét hordom,
szorítom arcomra ezt a tájat:
kendő! könnycsipkés, vérmonogramos
kendője szép magyar Veronikánknak!

András-napok

Rózsa Endrének

Pereg a dara,
fázik a menyasszony fara.
Ha fázik, majd melegszik,
éjszaka nem maga fekszik.

De itt ez nem lakodalom,
Andrásokra koccan pohár,
kedvükért visített a koca
forraltbor-gőzös hajnalban már,
hogy sutyorogjon hurka, kolbász,
s ha jön sora,
zendülhessen majd hegedű,
ha András-nap estéjében
hurka zsíros párájaként
leng
a derű.

Hej, citera!
haj, hegedű!
nóta, nehéz, rézveretű,
megbicsakló nótaszó!
tréfa, indázó szövetű,
szorongató,
ríkató!

Pengesd lúdtoll,
vond vonó:

VÖRÖS BORBAN KÉNE LAKNI,
HOGY NE KÉNE RÁVIRRADNI:
RAJTUNK IS TOR,
DÁRIDÓ!

Pereg, surrog a dara,
ropog a szó.
Csikorog az éjszaka –
faggyal rakott szekér.
Dobog előtte és telivér
arcunk előtt
jéggel patkolt öszvércsikó –
a köd.

Haj, hegedű,
hegedű!
magadban már s magamban
hallgatom.
Szőlő vére abroszon,
hegedű!
Szőlő vére,
magunk vére:
lobogj, szeszláng,
András-nap estéje,
azt perzseld, akit
kivert a sörte –
melegíts minket jó örömré,
ne váljék sólepárlóvá szemünk,
Andrásra poharat emeljünk:

ÉTESSEN E SZÉP FÖLD
SÓVAL, POGÁCSÁVAL,
ITASSON A MENNYÉG

JÓ REMÉNY BORÁVAL,
ERŐNK ERŐSÖDJÉK,
TÜZÜNK ÉGJEN LÁNGGAL –
BÉKÉLJÜNK E BAGLYOT
VARJADZÓ VILÁGGAL,
DE SOHA ÁRTÁSSAL,
RONGGYÁ-SZAKADÁSSAL!

Étessen e szép föld
sóval, pogácsával.

Sziget

A Hetek és Kilencek tagjainak

AKI A SÍRÁS ÖRÖKÉT HAGYTA,
MEGHAGYTA NINCSMÁS, NAGY SZERELEM-
MEL:

ÁLDOTT LEGYEN
GÓG-MAGÓG FATTYA,
AZ ÁTKOS SZILÁGYI EMBER;

Utolsó arcát, hepehupás
korallszigetét a halálnak,
rejtegetem mint bezárt szobát
árverés előtt
a házak.

Itt élünk hát,
így,
kivetetten!
Megyünk és

semmi –
a tenger zúg csak.
Büszkék vagyunk,
szomorúak,
árvábbak, mint a fák
s az isten!

Árvábbak, mint a tarajosgőte,
halak és minden
halottaink,
testvére vérét nyögő Kain,
mert szemünk van múltba
és jövőbe.

Mert szemeinket magunkra vetjük,
s nem látunk mást,
csak a koporsót;
legelső jelben
a legutolsót,
s iszonyú menetben mindet együtt.

Ébred szemünk
embermagányra,
mint kőre, véletlen életünkre,
ha hullunk,
hullunk:
nem jut eszünkbe:
múlásra lettünk vagy elmúlásra.

Nézzük magunkat szomorúan,
áramlik a világ,
ifjúságunk,
halott köveken

dobog a lábunk,
Godot-ra mégsem várunk, uram!

E szakállas vén
ősz mint az emlék,
az első kőpattintó ősök arca,
ügyetlen kupec,
isteni mafla,
s ha lenne,
halálra,
tűzre vetnénk.

Halálra, tűzre tart meg az ösztön
minket is,
vérbeli,
véres vadaknak!
Ideje van mindig a zsoltároknak
s a balladáknak e Földön!

AKI A SÍRÁS ÖRÖKÉT HAGYTA,
MEGHAGYTA EZVAN, NAGY SZERELEMME:
ÁLDASSÉK HÁT
GÓG-MAGÓG FATTYA:
AZ ÁTKOS SZILÁGYI EMBER.

In memoriam D. Thomas

Halottját
kiadja a szív – igen.
Ha elszáll a világ s fölszáll
a lélek hangok örvényeiben,
halállal suvikszolt lakkcipőben
füstök közt ha fölszáll ünnepien:
hogya maga maga maradjon:
halottját
kiadja a szív,
igen!

Tanárok ballagása

Halott tanárainknak

Az olajos katedrák, mint a bálnavadász hajók, nem
térnek
vissza. Csupán egy tátott bálnaszáj-embléma lebeg a
vizek
fölött. Elsüllyed a bicskafaragásos, pengekarcolásos
matt bútorzat, kicserélődik a dekoráció. Ballagnak a
rég
tanárok, elballagnak a ballagatók. Arcuk mint a fűzfák
árnyéka, sárga vizekben agonizál, s szemük tele van
arcainkkal. Mint ahogy ág ereszti el a leveleket,
lepilléznek
az arcaink, szemeik fürkészdarazsai riadtan
elrepülnek,
elbújdosnak a szélrózsa rozsdás vasbozótjában.

Kréta poros fejüket ekkor az öreg tanárok befedik
nyakig
cilinderrel – ne lássa senki, hogy szemeik elrepültek,
és amíg jegyzeteiket zavartan összeszedgetik, rájuk
csapja
az ajtót az utolsó óra utáni mázsás súlytalanság.
Öltöznek gyorsan, harangszóba, öltöznek
súlytalanságba,
kitépik őket az ablakok örvényei, a tébolyodott
tengerszemek,
s elúsznak egymás után,
vízszintesen,
napba nézve.
Mint a vízmérték, megállnak a föld alatt.
Mi ácsorgunk még az óperenciás ködök partján,
halászatjuk
az arcainkat, és aki kifogja arcát, fölfedezi és
megsímogatja
rajta az apró hegeket, forradásnyomokat, amit a
világgáment
darazsak áldott tojócsövei hagytak.

Jegenyék

Czine Mihálynak

Jegenyék,
földbe vágott kések,
ahogy ti hajladoztok!
Zöld erejű, szelíd bicskák:
ahogy ti elsusogtok
éjeken át a kiskacsákkal!

Jegenyék,
földbe vágott kések,
ahogy ti fölzokogtok!
Zöld erejű, szelíd bicskák:
mint a sirályok,
teli vagytok ti
vitorla-feszüléssel,
végtelenséggel,
suhogással!

Jegenyefák!
Zöld erejű, szelíd bicskák!
Kupecnek figyelmeztetések!
Drágaságaim:
jegenyefák,
zizegve rezgő kések:
derekat én csak
hozzátok mérek,
s elvárom,
hogy a világ
mellétek álljon
mérni magát!

Jeszenyin anyjának fényképe

Hószakadásban
eltemetett kenyér:
föltámadsz újra!
Támadsz rám újra:
mutatod ráncaid,

idézed, hozod már
balladás ráncait
annak, ki kovászolt,
dagasztott, bevetett –
annak, ki temetett.

Láttam egy képen
Jeszenyin anyját,
csupán az arcát:
Hószakadásban
ő vermelt kenyeret.

Ráncait hány ezer
madár taposta?
Hány ezer pók szőtte
ránc-háló-arcát?

Láttam az arcát,
csupán az arcát:
ránccok neccében,
emberar - neccben
elgyötört szempárt,
mély fényt a szemben.

Egy köteg rőzse volt
arca a ránctól,
feketén pattanó
rőzseköteggént
hordozta arcát,
s mély fényű szempár –
gallyak közt pinty-pár.
Hordozta eleget...
Hány rőzseköteget
hordott, míg reá nőtt,

rá nőtt: arca lett?!
Volt pedig rózsza,
rózsza is volt ő
valaha: rózsafa,
rügy-gömbölyítő,
rózsát virító!
Elnyílt a rózsza,
maradt belőle –
maradt csak rőzse.
Hogy rózsza is volt,
nem hinné ő se.

Láttam egy képen
Jeszenyin anyját,
csupán az arcát –
egy köteg rőzsét.

Egy köteg rőzsét?
Behavazott fát,
nyír hajló törzsén
ágak gubancát,
ágak gubancán
nagy havak kontyát!
Egy köteg rőzsét?
Gyökeres törzsét
inkább egy fának,
amit kitépett
s gyökérrel fölfelé
tartott az ég felé
iszonyú szerelmünk:
az Élet-Állat!

Nyírfagyökér-arc:
rajtad a föld is,
föltépett gyökér,
göröngy-csüngőkkel.
Rajtad a föld is:
lesz máris millió
ráncod térképjel:
vízmosás, dombhát,
súvadás, kurgán,
útháló, erdő és
erdőben kisnyúl,
Csugyi meg Mordva,
hómezőn trojka.

Ráncvert anyóka:
elvarázsollak:
ne légy te rőzse, bár
görbedve hordtad,
legyél csak törzse,
gyökér-arc-fája
a fájdalomnak –
fája fiadnak!

„Mindegy, hogy csuvas
vagyok, vagy litván...”
– így dalolt ő, ki
tudta a törvényt,
világét, földét,
virágét, tölgyét,
vígadván, sírván
mindig oroszként.
S kutatta a törvényt:
az ember mit mért tesz?

Potom sosem volt,
pontos mérleg volt,
„azért”-ot nem lelt bár
sok torz „miért”-hez.

Ráncok sokából,
ráncarc-anyóka,
nem egy lett, tudom,
érte, miatta.
Hát símogassa a
Csugyi meg Mordva,
langy vizével át
arcodon folyva.

Mert arcod nem lehet
egy-ránc-rőzseköteg:
átvarázsollak:
te erős, nagy vagy,
lankás Rjazany vagy,
s lankás Rjazanynak
térképe arcod!

Kenyeret anyám úgy eszik

Kenyeret anyám úgy eszik,
mint aki folyvást éhezik,
s darabkájáért, ha lehull,
pokol jár irgalmatlanul.

Narancsot anyám úgy eszik,
mint aki közben vétkezik,

mint aki lop, bár nem zsebes,
s fél, hogy valahogy rajtaveszt.

Anyámat a gondok úgy eszik,
harapja, rágja mindegyik,
tépdesik, bár csak csöpp falat,
hogy rajta naggyá hízzanak.

Sinka zsákja

Füst és pernye lobogóit
szaggatják ez éjszakában,
toporzékolnak a kutyák
füstös égbe szimatolva.
Fényes orral megböködik
a füst gyapjas bárányait:
fölborult egy faggyúcsillag,
s a menny lázverte mezőin
a gyémánthodály kigyulladt.

Szívemet hát megkondítom,
hogy konduljon, meglendítem:
Tűz van! Tűz van! kiáltozok,
ébredjetek, ocsúdjatok!

Szívemet én kondítottam,
belécsendült az éjszaka,
kuvikkolt egy gyárkéményen,
de ráhagyta, elcsendesült.

Jaj de magam kósza baglyát
hogy csitítsam-csendesítsem?

Hogy csitítsam, hogy csituljon,
megnyugodjon, elpihenjen?
Égi tűz vöröse hamvad,
pernyéje hús hózuhatag,
de én, hús-vér kályha, szótlán
loholok, az éjszakából
tépek magamnak kabátot,
szorítom, hogy elfojthassam
magamban e bolygólángot:
cserepet mar ajkaimra
a szittyó láz, kipárállik
a szittyó tűz füstje számon.

Villamosról villamosra,
körutakon, résutcákon,
mint egy árva karácsonyfa,
behavazva, szikrát szórva.
Kiskarácsony, nagykarácsony –
járok karácsonyfa-árván.

De ni: közelget valaki
a sűrű havat lábálván!

Mezítláb jön, csillagot lép,
bütykös lába havat olvaszt,
rögről angyalhajat koppaszt,
lába tűzokcsillagot lép.

Hóba tűzokcsillagot lép,
de a vállát zsák lapítja.
Megáll, ledobja a zsákot,
lekezel komoran: Sinka...

Most ne hagyj el, Uramisten!
Megszaladjak? megöleljem?

Néz csak, nem szól, én beszélnék,
de nem, nem emberé nyelvem:
szavam vadkácsahápopás,
magam nászruhas vadkácsa,
pedig tél van, mind elrepült.
Kacsahangom, az is néma:
szám kávéjáról a hangok
nem föl – potyognak befelé.

Ám ő ügyet sem vet arra,
dögnehéz zsákját mutatja,
s fordul, megy is visszafelé
nagy hófüstben Sinka István,
megy havas tallókon vissza.
Most fakadnék ám még sírva!
most maradok ám csak árván!

Vadkácsaszárnyaim alól
kiperdül két aranybárány,
sírdombjára heverednek.
Szép vadkácsaszemeimből
kirepül két fehér holló,
fejfájára telepednek,
egyik balról, másik jobbról.

Hát a zsákkal mit csináljak?
de ni – gyapjas kossá váltott!
pödrött szarva kemény fegyver,
bundájával fölmelenget –
nyakamba veszem mint zsákot,

bízzást én is nekivágok
kosommal a havazásnak,
megyek Kadocsát keresni,
viszem a kost Kadocsának.

Füst és pernye lobogóit
ti meg, pulik, szaggassátok!
Toporzékoljatok: nyíljon
Isten szeme tiszta kéket,
csillaggal pipacsló rétet,
mert azóta már arra jár,
arrafelé caplathat már,
hogy végleges supát leljen,
Sinka, a fekete bojtár!

Áramlatok

Bari Károlynak

Föld és Hold szájüregében a tenger.
Osztott kárhozat s estikék illata.
Vérvillámlások. Huzatos ház s haza.
Hörcsögmalmok. Kifosztott, tört
gyerekszem.

Glóriatűz s kárhozat füstsza.
Eltékozolt, bíbor első-szerelmem.
A kéz, ahogy sújtottam s összetettem.
S nyakamon anyám kenderkötél-haja.

A macskazenétől fénylő Golgota.
Az áldott fiú, ki tán örökre ment el.

S könnyek vihara s villámlás tiszta
szemben.

S a zárt bilincs. A versek. A „tán soha”.

S mind, aki enyém, szívembe temetetten,
s mit gyűlölök, mind sodorja az éjszaka:
hörcsögmalmok... huzatos ház s haza...
Föld és Hold szájüregében a tenger.

Integetők

*Ilia Mihálynak
és Szalontay Mihálynak*

A Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái lidércesek –
hulló nyarak ti!
hüllő telek!

Ám borzas nyárból vagy
zúzmó-palotából
valaki
mindig
átinteget.

Olló csukódott? víz hersegett,
ahogy a két hajó
mind közelebb.
Gondoltam, pengéik közt volna jó,
gondoltam,
volnék bár a szövet,
mikor a matróz

átnevetett,
s karja,
alma-babás faág,
integetett.

A Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái lidércesek –
hulló nyarak ti!
hüllő telek!

Ám ült a matróz,
almát evett,
gondoltam: uszály Robinsonja,
gondoltam aztán:
vízmarta szikla:
asszony-vizek
s mélyvíz-nők hátára ró
verseket,
s mikor egyikből másikba úszik,
mennyei búcsúk bazáros-bódéit:
kéményhez köti a fellegeket,
kiáll a tatra, hogy a szelek
lengessék-mossák a rongy tüdőt
s a bfborsirályt is
bent
mint a kendőt:
úgy integet!

Mert Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái lidércesek –
hulló nyarak ti!

hüllő telek!
Vérhólyag az egyik szeme,
vérhólyag a másik szeme,
s folyton
felénk mered,
jó hát, ha hüllő
nyarakból, múltó
telekből
valaki
átinteget!

Jegyváltás

Utassy Józsefnek

Kapd az öledbe szép szeretődöt,
láncsípejű gitárod zengjen –
verjed a húrt, vörös hólyagokká
gyűljenek ujjaid hegyén a hangok!

Ezeregy évet átregéltünk –
nagy kerek kék ég!
halálringlispíl!
trappos szívünket pár fordulóra
legszebb csikódra
befizetjük!

Föllépünk a zene hintájába,
pentaton kancák szájában hathúros gyeplő –
szakadjon istráng! saroglya hulljon!
lendüljön kordénk felhők fölé!

Ezeregy évet zuhanva éltünk –
nagy kerek ég ég!
halálringlispíl!
trappos szívünket pár fordulóra
legszebb csikódra
befizetjük!

Költők

Juhász Ferencnek

Akit hanyattlökhet madár
hangja, fű és ember vágya:
lehellete párájában
gyűrűvé görbül a halál.

Teste a föld, ahol a nyár
mindig virágmécset éget,
s erei mély hüvelyében
a szél aranykardot huzigál.

Gerincén fordul az égbolt –
csigolyasarokvascsillag
csikordul a teremtésben.

Tagadóan megfeszülök,
megadóan kinyújtózok
egy titkos isten kezében.

Ez lesz az arcom

Nagy Lászlónak

A mosoly szakállamon akad,
szél fújja szét a halottakat,
boglyas felhőkként bolyonganak
kovakő-zománc egek alatt.

Homlokom béke üres portája,
csonthó-kapuját a szél bevágja,
mereng a bordák csapdája, nyammog,
tankot fogott, emészti, nyüvi a tankot.

Ez a te arcod, a Föld arca, életünk gyászkeretezett arca –
zokogok, ez lesz az arcom, szarkofág beírt fedőlapja:

ÍME HALÁLLAL TÖLTEKEZETT
BALZSAM VÉDI ŐT A ZSIVAJBAN
MEGSÍMOGATJA AZ EGET
A LEGTISZTÁBB MAGASBAN!

Piros delfinek uszonyaival

Kendermag kellett vón vagy kilenc kocsival,
Olyan sok madár verte az ablakát.
Rogyásig gyűjtötte egy rozzant csacsival.
Mellében snóblizott a füttyös ifjúság.
Ontotta a magot, szétoztotta magát,
S maga sem hitte, hogy mennyire fiatal.

Itt járt. S míg forgott az Átkozott Hivatal,
S pörgött csak, forgott a csillogó kacsaláb:
Talán még megválthat egy dal és egy ital! –
Vonta meg vállát, és tűnődve állt odább,
Ám állva fogadta vendégét, a halált,
No – mondta –, szálljunk hát piros delfinek
uszonyaival!

A tenger csöppjeinek dala

Weöres Sándornak

„Egy csepp, két csepp, öt csepp meg tíz –
olvad a jégcsap, csepereg a víz.”

Tíz csepp, húsz csepp, ötven meg száz –
hegyi patak habja papírhajót hintáz.

Száz csepp, kétszáz, ötszáz meg ezer –
vizimalom kerekén le-fel, le-fel.

Cseppre csepp: gördülünk, habzunk – összeáll
folyóból folyam, tenger és óceán.

Lélek már, szép szörny, vihardul, tombol,
sziklafogak között hajókat morzsol.

Örvénylünk, tornyulunk, fröccsenünk szerte,
partoknak rontunk fejünk-leszegve.

S iszonyú izmokat ernyesztve, vétlen
napozunk elomlón az ömlő fényben.

Nap tüzén csitri csepp hevül ám, számtalan,
tündér lesz, pille lesz, eső lesz, szárnytalan.

Ide ess, ott is hullj, csobogj itt, oda ess:
füvek, fák, gabonák kérik, s hullunk örömet.

Brr, a tél, brr, a tél: bújjunk össze, testvérek –
pihe száll, hó szital, fagyban folyó megréved.

S: „egy csepp, két csepp, öt csepp meg tíz –
olvad a jégcsap, csepereg a víz”.

ÍGY állni meg!

Illyés Gulának

„Mint fennsíkon az árvalányhaj,
lengnek az ősz fűrtök a szélben...”
Ha befedi egy matróz-sipkával:

fehéren fehér ül, lám, féhéren –
fehéren, lám, fehér fehérül.

S ahogy az árvalányhaj gyérül,
mi sötét volt, mind kifehérül
szívárványt vető, habzó fényben,
s ki fehér, int fehér sipkával.

Óhaj?

Sóhaj?

Fényt árnya árnyal:

Lengjete, ősz fürtök a szélben,
mint fennsíkon az árvalányhaj!

Gyászérme

Hervay Gizellának

és

Verbőczy Antalnak

Együtt vagyunk mind –

egyikkel hindizünk,

másikkal

sakkozzatunk.

S olyan egyszerű

minden,

akár a natúr citromlé,

világ száz limloma, abszurditása,
s bagatell,
mint
– mondjuk –
saját halálunk.

Napló-lap avagy lónap pokla

1978. szeptember 6-án a konyhában ültem,
rádiót hallgattam: Latinovits Zoltán
József Attila verseit mondta.
Nem volt, nem lehetett ilyen iszonyú még
sosem az az „El nem vagyok veszve, azt hiszem”!
Ó, ti szeretet-éhségben elveszettek,
meghajszott szívűek, már csak jelekben,
hangokban élők: túl halk volt tán a
mondat? túl „költői”? túl „színészes”?
hogy azt a vonatot mégis elértétek, s
nem állott elétek senki! szemeitek elé
nem ugrott senki! Hogy szemeitek
lázlézerét nem állhatta senki! Csak az az
ormótlan, mindenki-szolgája bika-robot, jaj!
Ó, ti kemény-szívűek, gyémánt-szerkezetűek:
forogtatok a filléres szénnel fölzaklatott
robot-bika szarván! És Zeusz két alkalommal
csaphatott vállára komásan Héphaisztosznak,
minthogy a robotokat,
akár a görögök
Trójánál a falovat,
ilyen cselesen kreálta volt.

Vadkácsát reccsenő jég

Németh Lászlónak

Varjaktól üszkösül a hó
és látom, szinte látom:
fénymarta arcod májfakó
ha döllyfösen lehull a hó,
s gennyedzik annyi álom
havában bohóckodásom.

...Mit remélek?
Mire is várok?

Döbbenések.
Dobbanások.
Testünk kozmoszát hasogatják
szilánkokkal a nyilallások,
s emléket hagynak, mint csizma sarka
jégtükörbe ha vadkácsát reccsent – – –

S lehet-e,
van-e iszonytatóbb:
látni az elkerülhetőt,
mint lesz elkerülhetetlen!

Bolyongások

Csoóri Sándornak

Csapódik arcomon cserebogár,
nyakamba hány éj nyirka szakad,
míg megnyomom a csengőt, hol mindig
várnak,
ahol jó színben sosem látnak,
számon kérik füstös tüdöm,
lazult idegszálaimat.

Mennyi kigyötrődött állomás,
gyalogút és kitérő,
mennyi bolyongás telkek-lelkek bozótosában,
míg beszórja
aranydarával
meghajtott fejemet a vadszőlő.

Szív dohog, s mint a kocsitengelyre,
föltekerednek rám az utak,
mik tájból s időből szövődnek egybe.
Anyám, a végeket csavargasd le –
mint a géz:
mind csupa vérlenyomat.

Ím, népünk életrajza, a történelmünk!
Lásd: a hazám, hazád.
Mosd ki, vasald ki anyám
s varrj belőle
kinek-kinek a testére mérve
Húsvétra való ruhát!

Szálljatok, évek!

Angyal Jánosnak

Az ember megszárad, előregszik,
elnéptelenedik, mint egy
magyar falu a 20. század
második felében.

Az ember ha maga él, belébetegszik,
fő feje, mert fő
saját levében.

Az ember mogorvul, haja hull egyre,
akárha vedlene, jöttén
új tavaszoknak,
gondolni sem mer bár
régi féktelen tavasz-tüzekre,
neki már szeptember szelíd
pásztortüzei – azok lobognak.

Szálljatok, évek! hullj haj! csak te ne
hagyj,
ember-melegség,
barátság nemes aszúja!
Csordultig tölts – vagyunk
ürülő poharad,
cseréppé ne hulljunk –
tölts föl mindújra!

Ének magunkért

(Kánonban a hajdani Illés együttesel,
Sebő pajtásékkal és a
magyar Muzsikások mindenkori
seregével,
kiknek tüzes szekéren hangászkodniok
adatott)

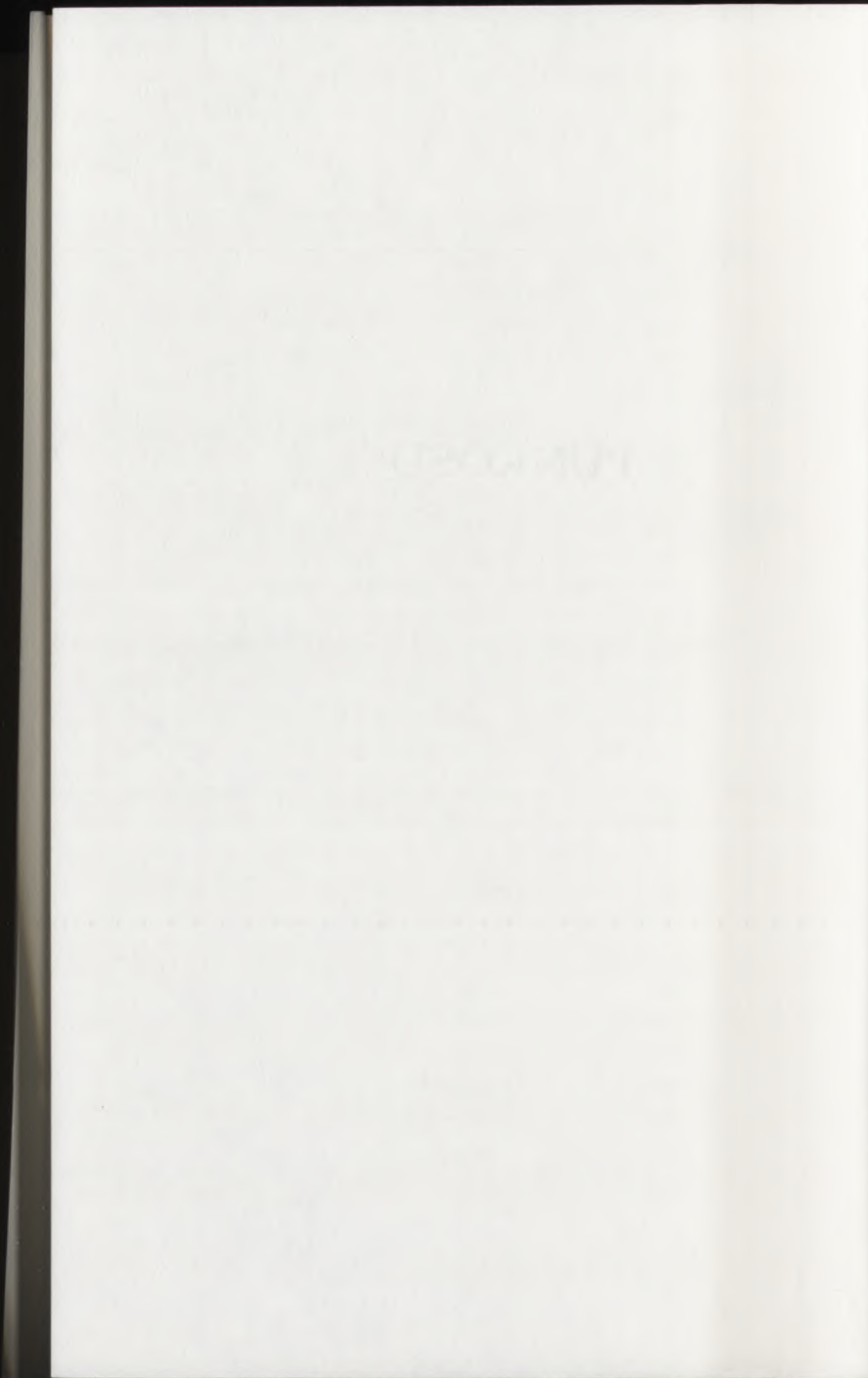
Gitáron, kantelén
téged pengetlek én,
sípon vagy trombitán
téged fúj ki szám,
s föld-fölött után,
ha velem hull a hang,
füvek, párák szaván is
fölkiáltalak!

Téged mondott a kő,
míg nem lett piramis.
Téged sajogtalak,
mikor cipeltem is.
S ha föld-fölött után
tipródtam föld alatt:
bár varangyok szaván,
de kiáltottalak.

Lányok, tulipánba
kik felöltözködtök,
tördelt derekára
friss dacokat köttök,
s napotok hamvadtán,
föld-fölött után
hagymátokból süt világra
az új tulipán.

Téged pingál a vér
a test kopár falán,
onnan vetít elénk
a csend, te Űs-Hiány,
s a föld-fölött után
ha leszek, mi te vagy:
a némaság szaván is
fölkiáltsalak!

PÜNKÖSD

Szivárvány-csatakban

Kukucska, hej kukucska,
pikkelyes folyók, földek!

Virágtajtékos utcán, reggel,
vidám csapatban
lányok jönnek,
szivárvány-csatakban
dölyfösködnek,

no nézze meg az ember,

domb-mellükre piros vérem kell
tulipáncsöppnek:
megdöfködnek
szerelemszigony-szemekkel!

Pántolódó szerelem

Szemed fölött gyászhozó hold,
kettős ív,
görbe –
pánt szívemen, két török kard
körbe.

Szívem rab szerelmeért
hold-szablyák
vínak –
szétfeszül vagy pátnolódik
köré két kardlap.

Gyilkos grafit holdkaréj:
pengéd ha elomlik,
fegyvertelen, s mint az éj,
vak leszek
holtig!

Lófarkadat, szerelem,
mégis tövig rontom,
ha zászlósan, ékesen
lennél
a gondom!

Szívem rab szerelmeért
hold-szablyák
vínak –
szétfeszül vagy pántolódik
köré két kardlap.

Szemed fölött gyászhozó hold,
kettős ív,
görbe –
pánt szívemen, két török kard
körbe.

Legyen!

Fogaidat, mint gyöngytengerit,
éhes kakasok közé ne szórd!

Fogadiat,
a csont gyöngyeit,
szúrd a nyakamba,
szúrd!

Arcomat melledre égetem:
hordd!
Arcod
húsomba forrjon pecsétnek!
Vérem
mező,
s ha akarod:
mézarany kaptár legyen a méhed!

Öt száraz gally és egy eleven

Gyapjú-fehérben
tűnődve járkál,
paraszas réten
szédeleg árván.

Hulljon a pernye,
de rá ne szálljon,
zsivaj ne verje
a rőt lapályon!

Kőhold szaggatott
bomló vizeket,
de lám meglakolt,
belégükveszett.

Arca elveszett,
vagy tán nem is volt.
Nem is volt, lehet,
vagy talán a hold.

Hátadon kidoboltam
a májust: úgy legyen!
de hátad múzeumban
dereng már, kedvesem.

Még egy olyan dobot!
Mintha peregne halkan.
Füvekben hallgatok.
Szél tapos dobogva raj-
tam.

Hajamba szálltál –
menekedő,
így szóltam árván:
szitakötő,
azt mondtam árván:
szitakötő,
de újra szálltál –
menekülő!

Kaptam tőle víziókat,
ködlő könyveket,
fölcsaptam micimackó-
nak,
mackóéneket
dörmögtem, s egy pan-
zióban
kétszer szeretett,
s hozott Párizsból egy
tollat,
de már elveszett.

Nem álmodtam vele,
nem áltatom magam.
Megáldottak vele
mégis, álomtalan.

Mást kerestem én,
mást kerestem.
De bárkit szerettem én,
őt szeressem!

Elégia négy tételben

1.

Arcod kockáival
pokoli macskák dominóznak.

Nyári estéken
szilárd váza széthull a szónak,
csak az estikeillat erős
s a békák zsoltárai.

Szétromlasz,
összerakódsz –
nem tudlak megtartani.

Ha elpárolog a nyár,
kicsapódnak a szavak.
Az idő túloldalán
terem a bérbe adott magány,
illatok, hangok
elporlanak,

kész az ölelés szétmállani,
s a réteket,
zölden suhogó őslány-hajad
kezükre tekerik derek, szelek.

Itt rózsák lobognak, törökszegfű,
búzák hajában
a pipacsok.
Lobogsz te is, lobog a nyár: a nyár jaj
kígyómarás, lobog!
Pókhálót rá! – hallom a szív javastanácsát.

Benned szeretné felkutatni,
magát feladva felmutatni
a maga-mását.

2.

Mint a kígyónyelv, löködsz felém,
bénító nedvek nyelved hegyén,
bőröd méreg-mirigyeket virágoztat,
megérintelek: testem fölcsalánzik,
hajad büröksisak, titkokra boruló gomba,
arcod alkímisták aranyának kiáltott
bronz,
két lábad boszorkánykondérban fakanál,
szemed ördögpille, fölötte száll,
karod rózsakereszt,
levegőbe függesztett híd,
elveszejt, kit óvatlan sorsa odavisz:
összeomlik,
megperdült fölöttem, forgott a széles ég:
öled síkos, mohás, álcázott szakadék,
szemöldöködből fészket rakott egy
vadgalamb,

költött s a kis tokos
kizuhant, belehalt,
madaram ezüstös torka lett bádogdoboz,
csak megül,
nem repül,
a szeme iszonyatos,
hallgat vagy dadog a kínban,
kuporog hasztalan,
vérgyöngy-cirokkal él,
megissza kávéját, ha van,
hazája ég-kalitka,
csillagfény-rácsos madár-karám,
nekiront,
szabadulna,
s fönnakad a hold szálas hajfonatán!

3.

Mert voltál:
voltál te a beszéd,
a hangtalan!
Csokoládszín karcsú cölöp –
indákkal, gyökerekkel,
idegszálakkal rádhurkoltam magam,
s lehullt a ringló-pillanat,
a csillag összetörve
bogárként bújik a földbe.

Bagoly zuhan
halottasházra,
rándul a szám
káromkodásba:
lakmuspapír-kurvák színváltozása!

logarléc-istenasszony lobbanása!
vörhenyes szerelem!
mér gömbölyödtél napvilágra?!

4.

Milyen illattal-terhes az este, az
éjfélbe -hajló!
Anyám a fáradtság kútjában prüszköl,
gunnyaszt
behúzott számmal az ajtó.
Virrasztanak velem
tárt ablak ágyásában csillag-palánták,
mécs-virágok,
lángragyúlt égi saláták.

Indiánmadonna – itt állsz te is az
ablakkeretben,
fejeden hold-glória,
elvetélt Jézus, és
liliom a kezedben,
hajadban csillagpor –
fodrástól jöttél éppen.

Aztán szétfoszlasz, összerakódsz,
újból és százféleképpen.

Ki is vagy te?
melyik vagy te, aki fölszabadítottad
a mélázó szavakat,
s lekötözve a józanságot,
rászabadítottad magadat?
Ki vagy,
melyik a sok vibráló mozdulat, arc, szín
rengetegében?

Szétfoszlasz,
összerakódsz,
oszthatatlan-százféleségben.

Színek hálója szálanként
át meg keresztbe rakódva –
forgolódom rajongva – átkozódva,
nem férek át a résen.

S fönt,
odafönt száll,
jajongva száll a hold vadlibája,
verdes fehéren,
virágpor-ragacsos éjszakában.

Legenda

Meg is megtörettem
borban, szerelemben,
fejem a földön –
elszenderedtem,
lábam a holdon
átalvettem.

Mire ébredtem,
futott a hold,
az égi hablány
égre futott,
sütött a nap már,
futott ijedten.

Bilincsből bújni
nem tudhatott,
elvitte kulcsolt
lábam a hold,
testem utánuk
sugárrá nyúlott.

Külön a fejem,
külön a lábam,
közöttük szerelem
pallója ível –
lélekvesztő az,
azon jár föl-le
fekete páva
fekete szívvel!

Hívogató

Jöjj hozzám virradatban
pipacsos pirkadással,
hajnali sugarakban
liliomhajlongással.

Jöjj el a reggeli dérrrel,
csöpp festék is lehet a szádon,
gyere, ha látod a vérem
ragadozófogú rózsafákon.

Délben is jöhetsz hozzám
pestises páskomok hosszán.

Gyere a verődő délutánban,
mikor szememen pilleszámy van.

Leginkább alkonyatkor.
A Napot négyelik. Akkor.

S ha máskor elmaradnál –
éjjel el ne hagyj már!

Jöjj hozzám minden időben,
patyolatban, megviselődten,
gyere színekkel megáldottan,
eszméletembe ágyazottan:

általam-virágzóan,
velem-viselősen!

Pünkösd

Dagadó hasú asszony, aludj!
Aludj, kelő-nap-hasú asszony!
Dagadó mellű asszony, pihenj!
Pihenj, telő-hold-mellű asszony!

Jaj, uramisten, uramisten – menten
széthasadok!

Micsoda hal vagyok,
hogy így megszigonyoztak?
Hasamban tüzes szigony,
feszít, hánytorgat –

Dagadó hasú asszony, hasadat
mossa zuhogó, vörös zuhatag,

must-erős patakok
futnak
a domb alatt,
bőröd alatt:
vénák,
erek
zúdulnak itatni
csupaszáj-csírát,
szeme-nincs életet,
foga-sincs életet,
emlékezeted kavicspartját,
medre homokját átítatják,
hogy hozzá ömöljenek,
magát valló eszméleted
megújul, kettéreped:
kelő-nap-hasú,
erősítsd meg magad,
telő-hold-mellű,
fiat szülsz,
fiat, –
erjedt patakok
dombod alatt,
bőröd alatt:
erek, csobogók
táguljanak,
hordják a tápsó-uszályokat,
mossák el az iszapzátonyokat,
szívedből mindent
kimossanak,
húsodból mindent
kioldjanak,
kelő-nap-hasú,

telő-hold-mellű:
fiat szülsz,
fiat!

Jaj, uramisten, uramisten! cethalad
vagyok –
hánytorog Jónás itt benn,
s haladat verejték tengerében
hánytorgatod...
Csillagom, Jónáskám: belédhalok!
Csillagom: gondolj majd rám Ninivében!

Dagadó hasú asszony, aludj!
Aludj, kelő-nap-hasú asszony!
Dagadó mellű asszony, pihenj!
Pihenj, telő-hold-mellű asszony!
Szemed záruljon mint a
szerelmeslevél!
Vagy mint a búcsúlevél:
sietek haza,
várj meg!
Mint a hársfalevelek, árnyasan
takarjon be az álom!
Aludj, aludj, aludj:
pünkösdvasárnap szemehéja
és mátkaságom
pokróca rajtad
és Jónáson!

Három virágének, sóhajtással

1.

Anyaöl,
anyaöl –
ki megölel,
meg is öl!

Hej, rezedá, rezedá, rezedá!
törökszegfű, viola, imola!
törökszegfű, viola,
imola,
ibolya.

Öl, öl,
anyaöl!
S kit ölelnek,
visszaöl.

2.

Fésülteti a szél
haját jegenyékkal...

Hajló ujjaim közt
hajad volt a szél,
kezemet hajlítván
hajad volt a szél!

Sóhajtásnyi felleg –
hálóing a holdon...

Egy szél sóhajtásban
dideregsz most, árva,
egy szál sóhajtásban,
s az is az enyém.

3.

Számon a szeder pirosa
vörösbegy volt, dalolt,
bámult rá kandi ibolya
szemöldök-domb alól.

Szám körül a szeder leve már
szederjeskék tollú nagymadár,
és nefelejcs, és nefelejcs
a te szemed virága már!

Taposs, ifjúság istene, Hébe!

Ha hébe-hóba
Hébe
belelép a
hóba:
terem, terem
a hóvirág bokra.

Ha hébe-hóba
Hébe
belelép a

tóba:
virít, virít
a tavirózsa.

S amikor Hébe
rátoppant valaki ember szívére
mert látja: kopár szikla:
lázba, pírba csattan,
szegfűt vérzik nyomban
a szerelem csaltitja!

Állok virágban

Bodzafaillatos szeleket érzek,
bodzavirágos nyarat várok,
hajlok jobbra:
leányra nézek,
hajlok balra:
asszonyra látok.

Őszből tavaszba,
tavaszból őszbe,
jégről vizekre,
vizekről
sárra:

vetem szememet
fergeteg égbe:
váltson
pipacsba,
búzavirágba!

Micsoda forgás!
– hajolok balra –
teremtő Isten!
– hajolok jobbra: –
tetőtől talpig
tajték a bodza –
verejték
csordul:
bodzafa habja.

Bodzavirágos szeleket érzek,
bodzafaillatos nyarat várok –
te boldog Isten!
alig hogy élek
s teremtő Isten:
virágban állok!

Szinbád meséiből

Sült tökkel várt reám a drága,
s mire a villamos megvitt, kihűlt.
hogy mégse szeressük egymást hiába,
akadt egy darab kacsasült,
meleg fürdőt vettem utána,
beszéltünk erről-arról hosszan,
kávét ittunk, rumot is hoztam,
macskásan dorombolt a cserépkályha, –

s öbleiből mikor el-kihajóztam,
az erkélyre csapó sós léghuzatban
fáklyaláng verdesett vagy pongyolája –
mindegy volt már... A tél ködöt
petézett,

s utánam, szegény, máris úgy nézett,
mint aki vissza-nem-térő hajómat vár-
ja.

*

Ez a mese, nemes barátaim!
S mi történt valóban?
Megtréfál bennünket olykor a Dzsinn!
Halljátok, ím: Nem ültem én hajómba:
dorombol macskásan most is a kályha,
mert ott-feledkeztem – nála...

Vár a konyha

Buggyan a kávé sötét habja,
várom haza a feleségem.
Kávéillattal vár a konyha,
polgárian, mint a mesében.

Loncsos eb voltam én rég, magányos,
kiszolgáltatva sintér-karoknak,
mély sintér-öleknek és halálos,
csillagszög-csapású ostoroknak.

Ólomgolyó volt bennem az árvaság,
lökődtem, gördültem iszonyodva.
Jó most, ha símogatsz, mint anya kisfiát.
Vár, kávéillattal vár a konyha.

Arcod

Ha a te arcodra gondolok,
minden más arcot eltakar már,
és mindig megadatik nékem az arcod,
s fénylőbb a fényarcú lányokénál.

Ha a te arcodra gondolok,
benépesül zárka-magányom nyomban,
mert mindig befogad, befogadott
tárt asszony-arcod számos bajomban.

Ha a te arcodra gondolok,
szeretnék végtelen Bach-fúga lenni,
s minden falon és távolon át
feléd-ömlni, hozzád-zengni!

Közel vagy már

Ha bántlak is már: közel lehetsz hozzám.
Ha bántlak is már: szenvedek miattad.
Ha bántlak is már: magunkat fölcserélem.
Ha bántlak is már: jobban bízhatok
bennem.

Ha csak szeretlek: vízfalon át nézek.
Ha csak szeretlek: üvegen át fénylesz.
Ha csak szeretlek: messzeségben látlak.
Ha csak szeretlek: mi közöd van hozzám?

Ha üvegen át fénylesz: nem szeretlek.
Ha üvegen át: sorsod – ha van – látvány.

Ha üvegen át fénylesz, úgy szeretlek,
hogy – üvegen át – nem is téged látalak.

Ha bántlak is már: jobban bízhatasz
bennem.

Ha bántlak is már: magunk fölcserélem.

Ha bántlak is már: szenvedek miattad.

Ha bántlak is már – hozzám közel vagy
már!

Kérem érted a liliumokat

Honnan jött ez a rontás? rád ez a
bomlasztó, szörnyű ítélet?

A leselkedő kések

szerveid ellen? a görcsök,
nyilallások,

makacs kígyónyelv-ökrendezések?

A vesék sziklatömbjén ki ül
pengéjét fenve,

ráérősen,

fémes-kegyetlenül

a lány anyóka-őszben?

Az esti tücsökszó pendülő

sárgarézt-ágboga közt

ki bökdösi

a tört

gyomrod bozótosába?

Ki után kajtat?

Kinek a pribékje?

Ki zsandárja?

Szíved, jaj, kuksol a szíved
az erek rezgő galagonyabokra tövén.

Szurkál felé vakon
a fájdalom,
a szúrások
kalitkarácsot szerkesztenek köré.

Jaj, ha egy rátalál!
Dobbanását is
visszafojtja már
szegény!
S mögötte, mögötte
én!

Engem keres hát
benned
a bérhalál?
Miattam gyötret?
Tudja, hogy ott is talál?

Ordítanék, aj,
ordasat,
dértapétás lelke falán hogy
vacognának a csillárok!

S nem is kiáltok.

Fájdalmaid közt, ellenséges
erdőben
döbbenve állok:
itt a harmat is dörögve hullik,
közüle a jaj,
jaj,
ki se hallik!

Kopog,
mint a makk,
mint a jég,
ropog,
mint a gally,
mint a sörét,
lélegzésed, nyögdécselésed.

Jaj:
mit tehetnék érted?

Kérem a liliomokat,
kérem a vadsóskát, a csörgő
cserfalevelet, borókát,
bürköt, bojtorjánt, a vad
mérgecsalánt, bogáncsokat,
a vérszegény
koszorúvirágot –
hatalmam ennyi csak!
Kérem érted a tücsökmuzsika
vadrózsabokrát,
sárgaréző ágaboga
csipkebogyóit, ahogy
karmazsin lángocskákkal rajta megremegnek,
akár a jótékony csillagok:
pirulái
a gyöngéfájú isteneknek!

Mikor az agy is szivacs

Rohannék most, de csak ülök,
súlyosan, mert itt ülsz te is
bennem, trónolsz szememben,
szempilla-rácsok mögött,
rab királyné a tenger zöld trónján,
hullámhegy-hullámvölgy taraja renget,
fogoly a tenger is,
szemüregemben
örvénylik szempilla-rácsok között,
átcsap a rácson és lecsorog, –
foglyom a tenger, s én foglya vagyok,
s vagy te, vagy mindkettőnk foglya,
rab királynét – rab tenger trónja
renget a tenger rabjának tróntermében, –
ülök most súlyosan, pedig rohannék,
bezárult kagyló a tengerfenéken,
s ha már így, valami szépet szeretnék
mondani legalább neked, de spongeya
az agy is, megszívódva
keserű tengervízzel,
eláraszt a víz keserű ízzel,
moszattal, maszattal, remeterákkal,
kagylókkal, magukba zárt csigákkal,
találnék legalább egy tengeri
liliomot, vizirózsát, hogy át-
nyújtsam sóvár rádcsozással,
de csak a tintahalak, szépiák,
ahogy rohannék most, de csak ülök,
míg rabként trónolsz te bennem,
szempilla-rácsok mögött.

Szerelmed csendes hatalma

Hisz tudod: lelkemben élek.
S tudhatod: tágas lakás.
Holtomig tartó bérlet.
Addig nem bírhatja más.
És örülök most, mert benne
(mintha központi fűtésem lenne
az idegeimben surranó láz:)
itt vagy te is, bár messze,
s lassúdan
föl-le jársz.

Lassúdan föl-le jársz,
vagy megülsz egy zugolyban,
hallod a szívdobbanást
s arcomat keresed: hol van;
hol van? nézel riadtan,
arcomra mert nem találsz,
arcomra mert nem láthatsz rá
onnan.

Jó az, hogy itt is velem vagy,
jó az, hogy itt vagy velem,
s míg e mágikus erő el nem hagy,
hadd mondjam, mit sose mondtam:
Mi ez, ha nem szerelem?
Szerelmed csendes hatalma
szerelmem növeli, látod,
távolból lobog föl nagyra
– s hány év is már ez a távol?!

S mennyi még?... Engem a vadság
mind szelídebb vizeken visz...

Hordozzam csendes hatalmát
létednek, kívánom, ott is!

Számban a tavasz jóízével

Járok fekete januárban
tavasz jóízével a számban.

Kiköpöm a telet – rágógumija
bele ne ragadjon fogaimba soha.

Kiköpöm? ropog a csontom mint a hó.
De íme, lányok nyílnak,
asszonycseresznye pirkad,
és az is ropogó.

S most nincs is hó. Kopasz kappan:
toprongyol csak januárunk az utcaszélen.
Szökne már, meglépne valami stoppal.
S nézd: hóvirágot szedek neked
koponyám avar ligetében.

S a Déli Pályaudvar is, nézd,
mint a kivénhedt lárva.
Szállna már, szitakötővé válna,
s nem gondol avval, rá mi jöhet még.

Tudom én, tudom: a lélek telében
csont ropog, nem a hó,

ha jön a fagy – és jön még értem.
De bennem akkor is cseresznye érjen,
fűtüljön sárgarigó!

Járjak a gyászban, januárban
tavaszok jóízével a számban –
világ és lélek januárjában
hóvirág, hóvirág: viríts szobában!

**PÖRGETVÉN NAPOK
KEREPLŐJÉT**

It is a great joy to be able to
write to you and to hear from you
again and again.

I am very glad to hear from you
and to hear that you are well
and happy. I am very glad to hear
that you are well and happy.

PÖRGETVÉN NAPOK KERETLŐJÉT

Tenger

Mondd,
tenger,
mondd:
hány folyó hordja
az iszapod?

Mondd,
tenger,
mondd:
hány korall építi
iszonyatod?

Tenger!
befogadod
a szennyet, az iszapot,
zátonyok rakódnak benned,
tornyok –
ó
tenger:
mégis a kékséget mondd,
arcodon
az eget ragyogtatod!

Parton

Diáksapkám kékjében elhajózván
valamikor, valamikor,
föllobogózott hány kalóz vágy!
Sírt értem fű, fa, hű Solvejg-bokor.

Ám kalóz vizeket kalózra hagyva
s kuncogó kalmárét is ugyanúgy,
tengerem és engem: szűz diáksapka
kéksége: szallagod volt csak az út.

Szallag-út bíbor kör-végtelenje:
előttem-mögöttem megcsobbanó
hajnalok s alkonyok fénypásztá-rendje
a bársony vízben... S áll most a hajó.

Partodon most hangod ringat csak, Tenger,
nagyasszony-lábadnál bénán ülök,
Szántlak még? Vagy mint a szelíd
kegyelemmel
meghibált móló, e föld nemzőszerve:
öblödben végképpen elmerülök?

Ha tartok hazafelé

Hazafelé ha tartok,
ha tartok hazafelé,
hazafelé ha tartok:
mint tengerész a partok
édesvize felé.

Ki tudja: robbanás, lék,
robbanás, lék: ki tudja,
ki tudja: robbanás, lék
miatt a „borszín” tajték
mikor lesz végső útja?

S ki tudja: hol ma ringott,
hol ringott ma: ki tudja,
ki tudja: hol ma ringott
hajón – holnap nem ring ott
mint halott, puffadt bója?

Hazafelé ha tartok,
így tartok hazafelé.
Hazafelé ha tartok:
mint tengerész a partok
édesvize felé.

(Pedig csak, tenger, véled –
pedig csak véled, tenger –
pedig csak, tenger, véled
vidulhat, véled élhet
a tengerész – az ember!)

Mindszenti ének

Krizantémok ünnepe van
s hulló hajamra riadva nézek.

Krizantémok ünnepe van,
s a halottkísérő virágkendőket:
a krizantémokat hogy gyűlölöm!

S hogy gyűlölöm
szagos kendőit a kísérőknek!

S ama kertet ma elkerülöm,
csak így, láb nélkül, óvatosan –
krizantémok ünnepe van.

Ma csak így, láb nélkül, óvatosan,
ahogy a virágok illattal lépnek,
hömpölygök a bánat utcáiban:

Hull a hajam, sej, hull a hajam!

S a rozmaring is, lányok, kiégett,
mind kiégett,
mind odavan!

S hull a hajam,
hulló hajamra riadva nézek,
gyertyát gyújtok kihullt hajamnak –
krizantémok ünnepe van.

Zápor alá régen álltam

Zápor alá régen álltam:
verne bágyadó szemembe.
Levetkőzve meztelenre
verje fejem, mellem, vállam!

Zápor alatt sokat álltam,
szálltam csattogó szelekkel,
hangom csattant mennykövekkel,
tócsák vizén tapicskáltam.

Homok itta az ég könnyét,
szőlőlevelek suhogtak –
nem terem sehol maholnap
olyan borulatú friss ég!

Levetkőznék meztelenre:
verje eső mellem, vállam.
Zápor alá régen álltam:
verne bágyadó szemembe.

Futok-e még záporokban,
két karom kitárva szárnyként?
Szelekkel csattogva szállnék –
de az én nyaram már hol van?

Fiam röpköd szemem rétjén,
ő csattog füttyös szelekkel.
Játsszon már ő mennykövekkel,
álljon ő záporban, mint én!

Kikapcsolom az éneket

Ó, édességes vétkeim,
miktől a bensőm rothadoz!
Nap mint nap tort ül, gömbölyül
bennem, mint magzatom, a rossz.

Égek az ének áramán,
akár légypöttyös kriptonkörte.
Kering az ének körbe-körbe,
égek az ének áramán.

Kikapcsolom az éneket –
vetem magamat sötétségre.
Ó, édességes vétkeim,
ó te légypöttyös kriptonkörte!

Remegnek bennem régi nyárfák.
Nyihognak régi vadlovak.
Füstölnek bombázott kaszárnnyák.
Nyüszőgnek vaksi kisnyulak.

Talán ha hithez hittel térnék,
lakhatóbb lenne a világ.
Remegnek bennem régi fák.
Magam, magam maradok végképp.

Átváltozás

Párkányomon vadgalamb sziesztázik,
nézem: zsendülő március van.
S egyszerre vadezüst kavargás, mint
mennyei virágzás bugyra ha buggyan.

Megzavarodva a galamb elszáll.
Zavart szívvel nézek ki én is.
Hahó, hó! csapongóbb a gondolatnál!
...Tavasza lesz, tudom, mégis, mégis.

Tavasza lesz, nyár lesz, ver a sugár,
s én, ki már jegessé kérgesedtem,
sorvadok Nap-nagyúr lábainál.
S fénybe veszek, bár a fényt kerestem.

Cseppek

Mint a japánok pálcikahegyre
veszik a párolgó rizsszemet –
csipkedi föl sugaraival egyre
a Nap a harmatcseppeket.

Térdeltem tavaszban tőkék előtt
metszőollóval: teremjetek!
s ím, térdig serdülve térdelnek ők
előttem – bérnalkozó sereg.

Savanykás mosolyú levélre, kacsra
szenteltvíz – permetlé pereg.
Sikkantva egy-egy oldalra csapja
csiklandós nyakát, hol elmegyek.

S mint a japánok pálcikahegyre
veszik a párolgó rizsszemet –
csipkedi föl sugaraival egyre
a Nap a permetcseppeket.

S közben arcomat tenger mossza.

Öreg tőkék közt

Öreg tőkék közt fiatalodva
ülök a Szentgyörgyhegyen.
A Szentgyörgyhegyen
mindig fúj a szél,
hogy aki dolgozik sajogva,
melege ne legyen.

S a zöld kendőjű hegyek is körben
– a Szigliget,
 Badacsony,
 Gulács –
hűsítenek, mint pásztoróra hevében
egy ismeretlen lánykacagás.
Még csak reggel van.
A völgyek metszett
gyümölcstáljait harmat fürösztli.
Harsog a Nap, és
egyszerre
én is dalolni kezdek,
mint a kút vize, számon
pogány kedv ömöl ki.
Igen, a harc a gazzal
nyúvasztja derekam,
tenyerem kérgét, persze,
hólyagok poloskázzák,
persze,
persze,
persze –
de akinek dala van,
magához vonja azt
a pólyázó magasság!
Éneket választ ki a lélek,
miként a testem verejtéket!

Tihanyi túra

Dombok közt, fák közt
megyünk, megyünk,

madaraknak
füttyögetünk.

Egy sárgarigó lázba jön, pattog
visszafütyül és új füttyre vár.

Madárkám, bolond madár:
visszhangnak adod valódi hangod?

Dombok közt, fák közt,
lúd-rebbentő puli,
fut szemünk, rétre fut,
zöldjeit döncöli,
az mégse rezzen. Ám fölötte
sugarak vesszői hajlonganak,
min bársony dongók
– barkák –
csapódva ringanak.

Rossz gombát főzött a lapu-szakácsné,
tán attól ilyen bolond a rét ma:
virágok futnak a lepkék után és
azok meg pilléznek el, fel, karéjba.
Röptükből vernek csipkét;
varrják a nyarat zsákokba, télre...
És ni: ez csöpp kis kémrepülőgép –
leszáll tenyerem röterére!

Pille, te bolondos pille,
s te bolondgombákon, margarétákon,
szákszorszép-tárcsákon pörgő-forgó rét!

Dombok közt, fák közt
tovább megyünk,
virággal, madárral
beszélgetünk.

De jó is menni!
Menni: lenni!
Füvekkel, titkokkal
elkeveredni!
Zölddel-földdel
elkeveredve
zöldben és
földben
benne lenni!

Lenni: a világgal
együtt-zengni,
nem külön,
de különösen rezegni!

...Dombok közt, fák közt
megyünk, megyünk,
még csodálkoznánk –
s megérkezünk

Hajnali máglya

Nehéz, lecsüngő éjszaka
gyönyörű hajnala!
Gyöngypáva ugrik
az ég ágaira:
hajnallik,
fény hullik az ablakokba,
vihar cseppjein, tócsán ragyog,
de álmod zshivaj kartácsozza:
csattog, zuhog,
élesen, záporozva
villog a feketerigók torka.

Földzengés!
Napkongás!
Űrcsengés!
Hangtorlás!
Istenpénz-csörgetés!
Hangömlés!
Égomlás!
Sötétség tornyait döngető
rézdörgés!
Jerikós,
harsonás
Istenréz-harsogás!
Madaras,
fütytyhabos,
rigózó vízesés!

Szeszlángos hangmáglya:
benne állsz, benne égsz.
Könyörögsz, kiabálsz,
nyöszörögsz, beleégsz,
belekozmaálsz a füttybe:
ég-föld,
föld-ég
ős-ölelése

összeroppant és félrebeszélsz,
őzjüngve, lázban
nyögsz és beszélsz:

Gyilkosaim! rigók!
ne irgalmazzatok!

Vadgalamb

Vadgalamb
veri a lombot,
veri a lomb
a vadgalambot.

Magas a nyárfa,
öt emelet,
peregnek tollak,
falevelek.

Magasabb a nyár,
sudarán tűzkorona –
hát odaszáll,
oda!

Esti vers fiamnak, fohászkodással

Hegyek szempillája már
tüzes pupillára száll.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Szaporázó tű-szemecskék
hímezik köréd az estét.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Ingecskédet falombnak,
lomb közt lakó galambnak.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

A kék paplant azúr égnek –
ha ég nincsen, nem repülhet.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Oda hív majd lagziba
vőfélykedő vadliba.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Ha ki tán ott megéhezik,
tornyos felhő édeskedik.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Torta, ének – reggelig
télő idő így telik
Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Még egy öltés – kész az álom:
selyemtűll a szempilládon.
Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

...De apád csak mondja, mondja,
csak magának, fohászkodva:
Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Álomgubó selyemszála:
pólyázd be jól éjszakára!
Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Torkába: kis szűk patakba
ne szakadjon gátul szikla!
Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Gyilkos tóvá a vér ne gyűljön,
cinke-kis szíve le ne merüljön!
Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Rigócsőrös csupatoll-hajnal:
te csiklandd föl füttyszavaddal!

Jaj, kese csikóm!
szép mesefalóm!

Őszi este

Klasszikus ősz, kellékeivel.
Fosztott ágak letargiája.
A balkáni gerle egy darab homály
a gutatütötte cseresznyefán,
rátaplózódva mered magába
félig húnyt, fénytelen szemeivel.

*

Fogatlan satrafa-vigyor a napfény,
kicsalt mégis a balkonra, nézni,
hogy tenyereit szemközt a repkény
a tűzfalon már vörösre vérzi:
ipiapacsot ver rászedetten,
mert a ragyogás,
akivel játszott,
faképnél hagyta ám,
elbóklászott,
ring delfin-izmú tenger-ölben.

*

Ring
delfin-izmú tenger-ölben már
a délutáni Nap – este lesz, szürkül.
A magasban fönt lökhajtásos száll –
megvillan, mint egy fehér cérnás tű.

Hangja se hallszik.
Az iskola
elcsendesül s el
az óvoda.

Öltöznek át az óvónénik,
sietnek: ez randevúra,
az meg haza.

*

Megjött a szomszéd,
zengeti
zenegépét,
fújja az orrát, tüsszög,
mintha mindig december lenne.
Kalapács csattog: egy szög
szalad deszkába és
szívedbe.

*

Aztán
csuparánc csönd.

Az utcán
monton
nyammogással
motorok
őrölnek
szürke lisztet.

Mint begyújtott kocsi motorháza,
az este
olajos-kéken reszket.

Neonvirág nyit.

Fékcsikorgás.

Villany világít.

Villanyoltás.

S száll a Föld,
szállunk a tág végtelenbe.

*

Tér-nagy magányú szívemen
átsistereg most egy motorkerékpár,
s nyomában kín terem.

Asszonyzagú párnára dől már
ím, fejem,
ájultan, emléktelen,
s bent
fölhólyagzik a csend –

Ám fölfakad kint az estévé gyűlt nyár,
szétfreccsen
időtelen:
tér-nagy magányú szívemen
tiprat, tiprat a motorkerékpár.

Csillag pulzál,
nem szűnik,
bár áll,
pulzál a történelem.

Asszonyzagú párnára dől már
fáradt fejem,
míg egygyéfolyik tavasz, tél ősz, nyár,
s tágul, hogy szállhassunk benne,
a végtelen.

Nosztalgia

Emberek, hová rohantok?

Bukik a Nap, ám e zsivajos ősz
udvarán
települjünk a kifakult porcfű
pokrócára – még
langyos a Föld! préselgessük el
szívünk borát,
szánk csurgóján
csobogjon habzó ének,
csepegjen bánat, fohász,

vagy csak ülünk meg,
egymás csendjét
hallgatva, akár egy
bennünk robajló,
narkotizáló
vízesés-morajt.

Emberek, hová rohantok?!

Alkony, hatalmas

Épül fölénk az ősz! Hajlongva
felhők állványzata magaslik,
kiürült a park, ahol nemrég
labdát duhhogtattunk fiammal,
egy loncsos eb futkos csak föl-le,
hordja vissza a folyvást-újra
elhajított botot, a lökött
gadzi meg, lám – nyakán-fején sál –
szolgálatán hogy' szórakoz'!
Folyvást-újra épül az ősz is,
akár egy összerakós játék,
mint egy nagy szociális otthon,
s ha már így-úgy megáll, szülénket,
öregeinket beköltöztetjük
– ott nem lesz majd egyedül, mamuska,
fűteni sem kell, az is fizetve! –,
hajukat fehérítsék havakkal,
havakat boronáljanak szelekkel,
szemükben gazdátlan szorongás,
markukban egyetlen dió,
azt is az unokáknak adják.
Így épülget fölénk az ősz,
talpam alatt a bauxit-száraz
gesztenyelevél esetten jajdul,
akárha négy lábú elmúlás
taposná kentaur-patákkal,
halvány savós-vér színe spriccen,
szemem kelyhe még befogadja,
aztán hirtelen alácsikordul
az alkony, hatalmas kortina.

Újév után

Eget feszítenek ki fölém
a vadlibák.

Északi szél iramlik. Zendül
a tó s a nád.

Fehér hullámszegélyen villan
egy hangulat.

Vagy gondolat? Mindegy. Sötétlik
már víz alatt.

Borzongás. Vadlibák húzása.
A strand üres.

Kószálsz matató kézzel, akár
egy ószeres.

Mint ószeres, ki matat, keres –
mit is keres?

Nyarat? Egy lány arcát? Hisz lángolt,
mi most deres.

Északi szél borzongat, s nincs lány,
csak tél, öreg!

Gombold magadra, mint a bundát,
éveidet!

Melegítsen a harminc... Mennyi?
Negyven telik!

De én, mint kitett csecsemő, csak
didergek itt.

Hol vagytok, ti harminckilenc
dicső vagány?
Egy sincs... Megszöktek. Tényleg most
születtem tán?!

Fehér mezőben

Sovány töltőtoll
fehér mezőben.

Hová?

Vér sötétjében,
sötét vér éjszakáján
hová?

Vézna vadáskutya –
lőtt nyulat,
fogolymadarat hord.

Bezabál velük a vadász, és megy
tovább,
émelygős, nikotinos csömör
a szeredásban,
és a szent hiábavalóság.

S előtte
vér sötétsége,
sötét vér éjszakája,
alvatag éjszakában
fehér mező.

Nyomtalan, fehér mező.

Távolodóban

Fácánok, foglyok a hóban,
tünedezőben, távolodóban.

Szétnézek nem-múlhatóan:
jól van no, mondom, jól van.

S ti mentek, mentek a hóban,
társak, távolodóan.

S szerelmek, távolodóban!
Távoli hőben, hóban.

Úton

Ázik az éjszaka kemény
csillagfény-záporában
a kövesút.

Ázik egy arc is – az enyém.

(Enyém? Csak együtt baktatunk.)

Pallóként duhhan le árnyam
– mintha a villanypóznák dőlnének,
jámék nagy, imbolygó, asszony lábban –
s kuvaszként hátra-hátrafut.

S a kövesút
s arcom meg én,
kik így egymáshoz tartozunk
– míg dől elém s fut vissza árnyam –
sodródunk fényes éjszakában.

Csővekben

Jól emlékszem minden csőre,
külön-külön, s együttesen.
Öt-hat éves gyermek, nyomultam
leküzdeni az iszonyút:
egy út alatti betoncsövön
átfurakodtam. Láttad-e, Istenem,
hogy küszködtem ott, hogy fuldokoltam,
fejem fölött hogy dübögött
a kövesút?

Varangyok, száratag sár, macskadög,
poshadt levegő...
Korhadó ágak, bomlás szaga, szög,
szöges lécdarab...
Veled küzdöttem abban a lyukban?
zihált a kis tüdő.
Vagy szülőnyílásod volt tán az a cső,
s méhedet kapartam,
mikor a betonfalat?

S így hozol világra azóta is,
nap nap után, Uram?!
Küklopsz-szem fényköréhez: kúszatsz
rafinált csőrendszeredben?
Fáj a sok horzsolás, nem győzők
kérgesedni, meredten
ütődöm hozzád... S szomorúan
látom a fényre kibukván: ketten
vagyunk már csak világodban,
ketten!

Befejezetlen dolgok között

Ülök befejezetlen dolgok között,
befejezhetetlen, dolgok között,
tudván:
meztelenségre születtem,
meztelennek szültek engem,
lehántom hát magamról a fedőleveleket:
Íme a meztelenségem! mondom,
s még ki se mondom,
új hám borítja fehér
nárcisz-csontom,
így ülök befejezetlen dolgok között,
befejezhetetlen dolgok szemétdombján,
tudván:
meztelenségre születtem,
nárcisz-csontoskból raktak össze engem,
sietve lenyúzom hát a fedőhámot:
Íme a meztelenségem!
ordítok rügyező
vérben,
de állok máris
új szégyen-vértben,
befed a por,
belep a köd,
ám az Igazság Szent Nagyhatalmát
borzongva érzem,
övé, övé legyek egészen,
födetlen legyen meztelenségem:
megmártózom tetőtől talpig
fénylő halálban,
fölnyitott Ukko-koponya-kádban,

jéggel és lánggal telt
világ-szaunában,
ülvén befejezetlen dolgaim közt,
futkosva fától fáig
befejezhetetlen dolgok rengetegében,
s: Íme a meztelenségem!
ordítom, taposva
szedervérben,
vadrózsabokrokra fröccsentve vérem,
de kényszerzubbonyt szab rám
a csönd,
így ülök
befejezetlen dolgok között,
befejezhetetlen dolgok közt verődvén
csöndzubbonyban,
úgy tűnik, ez már nyúzhatatlan,
lehúzhatatlan,
áttetsző bár, mint a dermedt
macskaméz, mi a gyümölcsfák sebeit
bagolyszemek nagy, sosem-pillogó
lencséivel
sárgán tapasztja be –
betapasztja sárgán.

Pörgetvén napok kereplőjét

Pörgetvén napok kereplőjét
nagybőjtjén annyi tékozló tűznek,
várom hogy jöjjön értem
az ünnep.

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Ittam már ecetet is, epét is,
hánytam vért rengeteget.
Engedj már nyílni, Uram, fölöttem
új eget, fellegeket!

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Engedd, állhassak tavaszi tűzben
újólag, talpig, ünnepien!
Ötvözd szavamba csengők ezüztjét,
lombosítsd ki énekem:

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Tűnik, betelvén, minden a földön,
csak te nem múlsz el, Uram!
Betölti számat hűen az ének:
hűen: szomorúan:

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Ha meglep a dér

Ingedet
hullasd el mint virág a szirmát.

Maradj,
akár a mag,
pőréen, magad!

Égi vizekben termő aranyzás
ráhasítja
a csönd tök-álarcára szád:
beszélj!

Hulljon a szírom,
hulljon szádból a vér:

maradj,
akár a mag,
pőréen, magad,

csak azt ne add: az új virágbontás
titkát, ha meglep a dér!

Ember vagy madár?

Szemem szűkül, zuhog rám az éj.
Sárkánytüdők – lombos fellegek
zizegnek és vörhenyes levél.
Esz ver, és rőt levél temet.

Kávészsze és borospohár
dúcorog az asztalon. Magam,
kócsag forma ember vagy madár,
csörtetek az éj bokraiban.

Itt az éj, hát újra itt az éj!
Harcsateste hűvös, mint a sár.
Farka megcsap: rebbenek, futok,
kócsag forma ember vagy madár.

Sti-hille Nacht...

Vajon mit akar tőlem az angyal?
Ébreszt éjféli sugarakkal
s nappali éjszakába kiültet.
Kegyével miért büntet?

Fejem fölött nagy hold-agy lüktet.
Csillag kúszik jegenyecsúcsra.
Vajon mit mutat Isten ujjá?
Tüzet vezényel? Tüzet szüntet?

Égtem én eleget – öngyúló gyertya –
fenséges misztériumában!

Fonnyadtam annyi föl vállalt gyászban,
hogy csodálom, ha még maga nem unja.

Uram, én tudom, hogy hiába mindez,
ha való vagyok is ekkora csendhez.
Dekadens szeszélyed határtalan.
Megbocsáss – aludni megyek, Uram!

Hitet s erőt!

Angyalkornak szárnyán korom...
Elszállt betlehemes-korom
meg-megül még a vállamon,
kormult szárnyát könnyel mosom.

Vérem hangyállott. Szomjúság
szíjaival hajszolt a láng,
csapása szenvtelen, kimért.
S nem világlott föl a miért.

Bánnám hitem, hisz azt hiszem:
megpróbált bűnös kell legyen,
kire így mérnek büntetést:
bűnhődjék, de ne tudja, mért?

Fényes-szép Nap! adnál erőt,
hitet s erőt miként akkor:
nem hamvadna színed előtt –
világolhatna még arcom.

Esdek hulltan: idő előtt
Uram ne hamvassz ily nagyon!

Hitet lobbants Uram s erőt:
kormult szárnyam könnyel mosom.

Könnyel mosom, nem könnyeden,
hogy állhassak színed előtt.
Ne szeress Uram oly igen –
jobbodtól vár Jób már erőt.

Anyám galambot áldozott

Anyám galambot áldozott,
kapnék erőre, szárnyra.
Hiába, pogány az áldozat,
hívó bár ő, hiába.

Szólóvel rétest is sütött,
levele pillék szárnya –
hiába, én pogányul nyögök,
hívó bár ő, hiába!

Bombatölcsér-test, feltöltve héliummal

Akkora nyugalom van
bennem, hogy félek:
ekkora nyugalomban
tán nem is élek.

Nem is vagyok tán,
akkora nyugalom van.
Lélek csak – szívnek fogytán.
Gyöngyözés – régnincs borban.

Szállhatok. Sok kúsza kínnak
bombatölcsére teli
vér helyett, csont helyett héliummal,
s nyugalmam Rend rendezi.

Ő tudatja: csak az *egy* valós,
képzetes a kettő, három.
E tudat bár kopár: kemény s erős,
túlnyilall minden halálon.

Ülök, az Egy egy paránya,
s ekkora nyugalom partján
fölérezni, ahogy Isten árnya
megsuhint: Leszel, mert voltál!

Saul

(miután meglátja az Urat
magában Lázárra érez
annak hite költözik belé
de hiába ám hajaj
mert ég és föld a különbség
a konstellációban)

Rejtőzhetsz már tőlem, Istenem
– száz alakban mutattad magad!

El csak én nem bújhatok, hiszen
megláttalak.

Lóról ledöntöttél, esztelent.
Tudom, tiéd,
nem magamé volt a gebe sem
ellened s – feléd.

Benned éltem, pórusaid laktam,
s nem tudtalak.
El kellett szakadnom, lenni vaknak,
hogy lássalak.

Mutattad lám magad száz alakban,
s bújnél beléd
újra: pórusaid sátrát lakjam, –
de nincs többé BENNED, csak irdatlan,
feneketlen FELÉD.

Magam-nevéért

Napolajtól fénylő köldök-hold alatt
meszire nyúlik a macska-nyivákolás
az udvarokban, hol jácintos-petúniás
virágágyakon ordítva bagzanak.

S leng zászlós diadallal penetráns-
buja szag
mindenfelé, rügyek ragacsa rügzt
a derengésre konok-friss
memorandumokat,
temetve-fedve magával minden ó
memento mori!-t.

Tenyészet bibliája, te, fölmérhetetlen
évgyűrű-rétegű sejtelem-hirdetőoszlop:
téged betűzlek én, betű, ki le rólad hullott,
téged fürkészlek magam-nevéért, nevezhetetlen!

Juharcsillag

Rászárad a levegő
csontra, ágra.
Őszidő.

Szederjes, ha itt-amott
megmaradt még fán a lomb.

Hullik, hullik fejemre.
Ha elfutnék,
mi lenne?

Csillaglevél vállamon.
Juharcsillag.
Vállalom.

Tábornoklomb is szakad.
Ahhoz nincs váll-lapom.

Tölgyfalevél, másra szállj!
Költő vagyok.
közkirály!

A világ örökbefogadása, örök befogadása

Ami az ujjaim közt átfolyik,
észre sem veszi,
és kezemmé lesz.

Szólok a vízhez,
szólok a kövekhez, könyvhöz, késhez,
megsimogatom, kézbe fogom,
s megbújik mind a tenyeremben,
mintha egy bokros udvaron
ipiapacsot játszanának.

Nevüket
külön
nem is tudom,
de mint ha rezegnek orgonaágak:
ők mozgatják
kezeimet.
Szólok hát nekik: kezem.
Azt mondom nekik: kezem.
Naponta elmondom nekik: kezem.

S ha már vén este lesz,
két tenyerem
lassan
összecsukom,
mindüket
helyére hempergetem,
s hogy ne fázzanak az árvaságban,
mivel nevüket
nem is tudom:
nevemmel őket is
betakarom!

BRUNO-DALOK

BRITISH LIBRARY

G. Bruno önmagáról és a világról

Íme, én, néhai Giordano Bruno,
ki álltam már bírák előtt eleget
(s nem mondhatnám, hogy ott állni jó):
bíráimul kérlek föl most titeket.

Az ember esendő, más én se voltam,
ám mint ti: gyúlékony kissé – s ez kár.
Tudásért lángoltam, nőért lobogtam,
míg alám fűtött jól a Vatikán.

Koponyám egében napok, planéták
megfértek, akár a végtelen térben,
ám én, parány – ó, emberi nagyság! –
A Földön nem, csak lentebb, a földben.

Lehetett volna ez persze másként,
sunyi mén gyanánt a számárcsapatban,
ám igazságom egy jobb harapásért
nem adom – ezt jókor s jól megfogadtam.

Rómának füstös, szent barmát, sötét
nappal és csillaggal szarvain, láttam,
öklelvén rút kéjben Európét,
s láttam a szajhát is Európában.

Mentem hát innen és onnan tovább,
mert a Bestia ezer alakban
nőtt körém mindenütt, fenve fogát, –
ám, amíg lehetett, élni akartam!

G. Bruno verse arról, hogy ki kit tanít?

Mondom a gyerekeknek: a kő az kő.
Mondom neki: a kenyér – kenyér.
S mondom, hogy ördög, boszorkány
az pedig nincsen,
csak hát, ha lemegy a NAP,
televény éjszaka,
s televény éjszakában
Vénusz, a láprózsa-ISTEN.

Tükreink, lámpáink:
ti gyerekek! beláttatjátok
szemünk árnyékosát,
vakító nyargalások, anyagbontás
mögött
a hátszázgot,
fölfedezem hát én is újra: a kő az kő,
kenyér az kenyér – heuréka,
s vallom szabadon: ördög, boszorkány
az pedig nincsen,
csak hát, ha lemegy a NAP,
televény éjszaka,
s televény éjszakában
Vénusz, a láprózsa-ISTEN!

G. Bruno példázatai a testi és szellemi örömök egységéről

Testünk ház. Ki lakja? Szellem az vagy lélek:
élvezet nélküle s gyönyör is mit ér?
S lélek vagy szellem is, ha tovább nem éltet:
szem, száj, fül, orr nélkül siklóbbort sem ér.

Állat az embertest. Ám ki bévül lakja,
készteti s uralja: az a való Isten.
Illat és sugár lesz halál után. Fákba
költözik, füvekbe. És más isten nincsen.

Szem, száj, fül, orr, pórus: mind etetőlyuk csak –
ki-ki ott éteti isten-fiókáját.
S kiben aluszik vagy már születvén meghalt:
a gyönyört is disznók, baknyulak zabálják.

Boldog a Természet, ha örül az ember:
csókol, vigad, táncol, munkájába mélyed.
Ha élvezi létét bölcsen, szerelemmel.

Ám hol vad tivornyáz: Isten lesz ott véres!

G. Bruno a számárságról és a bölcsességről

A szent számár és a szent számárság
becsesek igen az Úr előtt,
hisz terhet s urat hord a jó számárhát.

Juttat is cserében
furkót bőven
számára és kóró-legelőt.

Tudóst és tudást is mind közelebb
számár segít az igazsághoz.
Mi fényes, számmal még fényesebb –
mond a rotterdami
bölcshár, s neki
hihetsz: volt köze néhány számárhoz.

Borjút tört Mózes, ám arany-patán
öröktől áll az aranyszámár.
Keríti klastromfal, arany-karám.
Honnét e kegyelet?
Gondold csak meg:
Jézus rég vizeken s – számmaron jár!

A számár együgyű, balga jószág,
gondolják sokan, és mily számárok!
Ám rója néki a bölcshár adóját
görnyedten is, hiszen
nélküle nem
gondolhat, ő tudja, okosakat.

Inkvizítorok kara

Mi vagyunk a nagy, szent Inkvizíció:
Én a fő –
 Én a főbb –
 Én a legfőbb inkvizítor-atyátok.
Mi tudjuk leginkább, mi nektek a jó,

mi vagyunk a nagy, szent Inkvizíció,
mi védjük a sátán-praktikáktól a világot:
Én a fő –

Én a főbb –

Én a legfőbb inkvizítor-atyátok!

Dicsőséggel teljes konstelláció!
Örök rend és semmi kontradikció!
A csillagok is fönt isteni
misegyertya-lángok,
s kinek mást mond ész és kontempláció:
lecsapjuk, mert Isten – sőt: ellenünk lázong,
s mi vagyunk a nagy, szent Inkvizíció:
Én a fő –

Én a főbb –

Én a legfőbb inkvizítor-atyátok!

A tömeg dala

Mi a tömeg vagyunk, tisztelettel.
Minden anyagnak tömege van,
tudhatja ezt fizikából az ember,
s minthogy nagyobbrészt anyag az
ember,
az embereknek is tömege van.
Mi vagyunk a tömeg, tisztelettel.

Hisszük, mit mindenki hisz, tisztelettel,
s tagadja mindőnk, mit kell, hát tagadhat.
Hátunkon tapos, ám megtart a hit,
s mi tartjuk a hitet, mint föld a talpat.
Homok, por, murvakő, sóder, kavics –
csikorgunk alattad, Talp, tisztelettel!

Bennünk az anyag a fő, tisztelettel,
a szellem fölöttünk dül-délibából,
s mi fürkésszük, ahogy száll az idő:
hát lepke mikor száll a délibábból?
Ring-leng a délibáb, csak délibából,
s bennünk az anyag a fő, tisztelettel.

Adj nekünk cirkuszt és – tisztelettel –
kenyeret is rendelj mellé, Uram!
S hadakozz ádáz elleneinkkel,
de ellenségét ellenségünknek
kíméld: mi-kölykünk az bizonyosan.

S ha mégsem: közösen öljük, tisztelettel...

G. Bruno a menekülés kényszeréről

Hogy életben és szabadnak
maradjak, el kell hagyjalak,
Róma!
Ami enyém, kezemben mind,
ami fontos, fejemben mind,
Róma!

Továbbállok – te állsz tovább:
nem tartok penitenciát,
Róma!
Én a fel-is-le-is-úton
szentségedet farbarúgom,
Róma!

Maszlagodat nem rághatom,
zsebbe agyam nem rakhatom,
Róma!
Falaid már nem lakhatom,
tömjén-ködöd nem állhatom,
Róma!

Börtöneid benyelnének,
dogma-fogak őrlnének,
Róma!
Hogy életben és szabadnak
maradhassak, most elhagylak,
Róma!

S hová érek, sem remélek
ostobán utamnak véget,
Róma!
Csak több derűt, tágabb teret,
méltóbb munkát. – Ördög veled,
Róma!

G. Bruno tépődése útvesztőkön és vesztőutakon

Utak, utak!
kőcsont-karok!
kőcsont-inak!
kőcsont-marok!

S a kőkereszt
hová mutat?

Kihez vezet?
Kelet?
Nyugat?

S hallod alatt
a zengzetet:

– Ki kérdezett?

– Földre a lant!

– Föl a kezet!

(Mit is latolt
a képzelet?
Máglyatüzet?

Máglyatüzet,
ha egyébként
már nem lehet!

Menj hát...

Megyek!)

G. Bruno a hazatérésről és a visszavonásokról

Bolyongtunk már sokat: életem és én,
kerestük egymást, és meg nem kaphattuk.
Ha már-már látszottunk csitult egészként,
jött rögtön, taszított a világ rajtunk,
s pörögtünk szét újból: életem és én.

Futottam fiatal, könnyelmű szívvel
tovább, míg reméltem egyé-levésünk.
Nem bízhatván már, hogy akad ilyen hely,
jobb tűrnünk otthon tán nagy különségünk –
legalább otthon, ha nehezült szívvel!

Vissza hát, hazámba, hol naracsló Nap
melege aranylik, nápolyi dal szól...
S ha csuhás buldogok körülcsaholnak,
tagadok: coki, te! fátyol-szavakból
rakok majd sáncot, hogy neved, narancs Nap!

Szót, mi a világról mond igazabbat,
lehet az életért vissza is vonni.
Mert ha áll, később is megáll igaznak,
viszont az élet nem szavatolt holmi,
s csak élő talál s mond még-igazabbat.

Megyek hát, bármi vár, tovább, hazámba,
futni csak oda már, küzdeni már csak
a legfőbb pontokon – legalább pápa
legyen, ki megzabál: fő-pápuának:
nekem ez kijár... Nos, vissza, hazámba!

G. Bruno az Inkvizíció börtönében

- Uraim, mindent visszavonok,
nem vállalom több áldozatot,
szorít e kamra!
- Ne ordíts, testvér, ily gyengeséget
ne mutass éppen te a pribéknek –
bár úgysem hallja.
- Uraim, nyissátok a tömlőcajtót,
nem adom tovább a kényes kalandort,
akarok menni a napra!
- Te naív esendő, nincs menekvésed,
a tűz az egyetlen, fénylő esélyed,
csak nézz magadba!
- Uraim, félek, és vár még az élet,
nem bírok el már több vereséget,
nem adok már igazamra!
- Sajnálak, testvér, de nem értelek.
Hisz a tűz számodra babért jelent!
Csitt, érted jönnek... Isten veled!
nem hagy magadra!

G. Bruno végső győzelme

Nem vonok vissza, uraim, semmit!
Végesnél tágabb a végtelen hit,
eszméim fonalán a horgot
Isten megpedzette – nem háborgok,
én éreztem őt, és ő tudott rólam,
pedzette horgomat az élet-tóban,
próbára tett, és próbáját állom,
mert a végtelen óceánon
ő a halász, s a hal én vagyok,
de győzelmem lesz, ha Isten kifog.
Csak ember voltam, de annak tiszta.
Uraim, nem vonok semmit vissza!
Rakjátok a máglyát, nem szólok többet,
Megégek, uraim, de nem halok meg!

G. Bruno kétségbeesése a máglyán

Lobog a tűz, a füst már terjeng...
Bruno, ezt ravaszul kitervelted,
nem menekülsz már tovább, látod!
Győzelem lesz tűzbe-vonulásod.
Győzelem annyi kudarc után...
Nem menekülsz? Hát ez nem az talán?
Látványos mutatvány, igaz, a legdicsőbb
stáció örökös stációid között,
stációi közt a menekvésnek:

az biz e tűz is, mely lassan már éget,
nyalja már bőröd, perzseli szőröd.
Győzelem? Hiszen a dogma legyőzött!
Nem azzal, hogy meghalsz – belőled nő ki
most az új dogma, mint megéledt főnix!
Tévedtél, Bruno, a máglya-dicsőség
ellened fordul, és fölfalja hőségét!
Igazság helyett leszel a dogma!
– Égess hát, tűz, mert a poklot érdemlem,
s úgy halok, mint éltem: megcsalatkozva!

**SZÁMVETÉS-FÉLE,
FÉLÚTON**

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AT
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

Számvetés-féle, félúton

1.

Vagyok
rész:
tizenöt-milliomodja
egy tábla taposott lenvetésnek –
fájtam mégis
mint az egész,
sajogtam magamban
az Egészet.

Oktalan, büszke ingyenbolond!
Szövőgyárrá bizakodott
szövet, színehagyott:
heverek most szaggatottan,
békalevél a kőragyákon,
vagyok virradat-józan,
szaggatottan
dadogom: hiszen így tudtad,
tudtál mindent jól csikókorodban,
mégis

irtózva látom
sok-nagy nyavalyám
és nyavalygásom,
s irtózva látom:
megundorodtam!

2.

Ifjúság! Illatos szénaboglya! csergő
szárkúp vagy már: takarj be – fázom!
Bizományból te nagykabát: te le-nem-vedlő,
s kifordított, mint Krisztus-vállcsont!

Piros pipacs, hej,
piros pipacs!
Fekete-bibés ipiapacs!

Már én elbújok benned, ifjúság,
illatos szénaboglya, szárkúp, te csergő!
Köd vizén lengsz, vasmacskás nagykabát,
varázsszőnyeg-ladik! s egyláng a
mesefaerdő.

Piros pipacs, hej,
piros pipacs!
Feketét nyitó ipiapacs!

Már én elbújtam benned, kigyulladt
erdőm, egy isten se csal ki onnat!
Hol hever, s mérgezi füst: szikraszöcskés
nyárban
hűség pecsétjét nyomja olvatag zöld
viaszba hátam.

Piros pipacs, hej,
piros pipacs!
Fekete ipiapacs!

3.

Könnycsepp a világ –
szememből kigördül.
Rügyeznek pedig a fák,
szivárványként görbül
bennük a DNS-lánc,
építik maguk törvény szerint.

Évtizedes holt kéregháncs
alatt édes-friss nedv kering.

Iromba gyöngytyúk ám a hóval
cukrosra hintett, olvadt hegyoldal,
ül közönyösen, mint fa alatt, porban,
s fordítván lassan agyagfejét
lágymeghibásodásokkal redőződik
nyakán a pala, mint pihe-sötét,
ahogy vélt taréja után hajlik –

bukván a Nap tüzelt ott még elébb.

4.

Kip-kopp a Batukán-éjszakában,
csillagszű-perforált éjszakában,
kip-kopp a perdita éjszakában –
kip-kopp.

Kip-kopp a kopó-éjszakában,
a kampós kápó-éjszakában,
kip-kopp az éhkopp-éjszakában –
kip-kopp.

Kip-kopp a húgyfoltos éjszakában,
hagymázás, rúzsoltos éjszakában,
éjben, mi tenger és tengeribeteg is:
kip-kopp.

Kip-kopp az éjszakában, ha száll a harmat.
Kip-kopp az éjszakában, hol egy szál rózsza
világít.

S kip-kopp az éjszakában, melynek józansága
hús borogatás a tántorogtató lázra.

5.

Volt mi volt
van mi van –
mondd csak mondd
hidd csak hidd
valakit
valamit
hadd foghass
álmodban!

Az sem lesz
mi most van –
mondd csak modd
hidd csak hidd
valakit
valamit
megfojthass
álmodban!

6.

Ágyam, ki hintált hajdan,
himbálózott a monszun
tengerek fodrozó, párás egén
velem:

bájolódott bajjá,
sárkánymadár, csikordul,
vascsőréen propeller: pörög –
az életem.

Hogy báránylik ó az
ordasító idő! mezején
esővert ifjúságunk.
Fogyunk, elfogyunk mint a felhő,
sárgahomok issza föl
lépteinket.
Sárgahomok, te,
százados száraz szegénység,
fordít a kezünk virágzásba –
elvermelsz mégis
minket?!

7.

Sugárgverés lávája... ma
nem szedek be gyógyszert, fenéig
kiittam éjszakámat,
ráíszom most ezt a fényt itt.
Sikáljátok az utakat, szelek,
dörzsöljétek a felhőhomályt
lelkemről is: meg akar látogatni,

útban van felém a vers, mehessek
elébe illőn fogadni,
fogadjam illendőn majd,
mert jön az északi ibolyától,
melynek a neve: Grönland.

Legyek rész:
tizenöt-milliomodja
egy tábla taposott lenvetésnek,
fájjak mégis,
mint az egész,
sajogjam tovább az Egészet –

oktalan, büszke ingyenbolond!

TARTALOMJEGYZÉK

SÖTÉTBÁRSONY

Mi közöm hozzátok, emlékeim?	7
Véragancs-szarvas	9
Páfrányos zsebtükör	10
Számolok vissza	11
Fóliabőrű	12
Kettőző madrigál	13
Gubancos fák alatt	14
Sugarak erdejében	16
Húség	17
Sötétbársony	17
Őszök lármája, békéje	18
Vénasszonyok nyara	20
Hetes-huszár	22
Akinek mázatlan-cserép volt marka	23
Esendő almafák	25
Virrasztó	26
Tábori Posta	27
Bújócska	29
A félelem születése	30
Március, perzselt mezők	32
Tavaszi kérdő- és felkiáltójelek	33
Vadkácsamítosz	35
Békaríkató	36
Ahol elszunnyadt Melinda	38
Adalékok	40
Nyelvemre levelet tépek	42

SUGÁRBAN, BŰNBEN

Hangszerből kihajló muzsika	45
Zúzmócsánkos paripák	46
Békaszőlő, békalencse	46

Elmentem a tengerig	47
Sugárban, bűnben	48
Egy szivárvány ívelése	50
Szótlan vagyok	51
Aszályban	51
A csönd fekélyei	52
Ember	55
Levágthatatlanul	55
Másvilág cégére	56
A téli hold	57
Anziks a Jóistennek	58
Virág a szélben	59
Szemem parazsa mellett	60
Egy éjszakám 1973. augusztusában	62
Mit akarok?	63
Madrigálok fejhangon, visszhanggal	63
Intés a szívnek, mert mit is, meg mivégre	67
Mosoly ül nyúzott arcra	67
Rikkantós szonett egy óriásországi varjúra	68
Én, te, ő	69
Hol vagy, kölyök?	70
Hitetlen krédó	71
Szentenciák – magamnak	72
Reggel	73
Mondóka	75
Moslyodból árnyék	76
Örök Betlehem	78

HISTÓRIA

História	81
Őrségen	81
Újkori diadalívek hátoldaláról	83
A költő veri a dobót	84
Egy becsempészett lap Plinius könyvéből	85
Éjszakai kártyaasztal	86
Cavatina	86
Magyarország	87

Csont-citera	91
Zápolya uramék asztalára	92
Fekete ómen – halálos ámen	92
Töredék	93
Régi szarvas	94
Dal	95
Ordasodnak fellegek	95
Lobogót és keresztet	96
Metszet	97
Gyöngyköpő koponyák	99
Találkozás	100
Az én földem	101
Az Allegro barbaro	102
Vagyunk bár kivetettek	103
Létem, temetőm!	104

BŐJTI SZÉL

Bőjti szél	109
------------	-----

JEGENYÉK

Utak keresztje	127
András-napok	129
Sziget	131
In memoriam D. Thomas	134
Tanárok ballagása	134
Jegenyék	135
Jeszenyin anyjának fényképe	136
Kenyeret anyám úgy eszik	140
Sinka zsákja	141
Áramlatok	144
Integetők	145
Jegyváltás	147
Költők	148
Ez lesz az arcom	149

Piros delfinek uszonyaival	150
A tenger csöppjeinek dala	150
ÍGY állni meg!	151
Gyászérme	152
Napló-lap avagy lónap pokla	153
Vadkácsát recsenő jég	154
Bolyongások	155
Szálljatok, évek!	156
Ének magunkért	157

PÜNKÖSD

Szivárvány-csatakban	161
Pántolódó szerelem	161
Legyen!	162
Öt száraz gally és egy eleven	163
Elégia négy tételben	165
Legenda	169
Hívogató	170
Pünkösöd	171
Három virágének, sóhajtással	174
Taposs, ifjúság istene, Hébe!	175
Állok virágban	176
Szinbád meséiből	177
Vár a konyha	178
Arcod	179
Közel vagy már	179
Kérem érted a liliomokat	180
Mikor az agy is szivacs	183
Szerelmed csendes hatalma	184
Számban a tavasz jóízével	185

PÖRGETVÉN NAPOK KEREPLŐJÉT

Tenger	189
Parton	189

Ha tartok hazafelé	190
Mindszenti ének	191
Zápor alá régen álltam	192
Kikapcsolom az éneket	193
Átváltozás	194
Cseppek	195
Öreg tőkék közt	195
Tihanyi túra	197
Hajnali máglya	199
Vadgalamb	200
Esti vers fiamnak, fohászkodással	201
Őszi este	203
Nosztalgia	206
Alkony, hatalmas	207
Újév után	208
Fehér mezőben	209
Távolodóban	210
Úton	210
Csövekben	211
Befejezetlen dolgok között	212
Pörgetvén napok kereplőjét	213
Ha meglep a dér	215
Ember vagy madár?	216
Sti-hille Nacht...	216
Hitet s erőt!	217
Anyám galambot áldozott	218
Bombatólcsér-test, feltöltve héliummal	218
Saul	219
Magam-nevéért	220
Juharcsillag	221
A világ örökbefogadása, örök befogadása	222

BRUNO-DALOK

G. Bruno önmagáról és a világról	225
G. Bruno verse arról, hogy ki kit tanít?	226
G. Bruno példázatai a testi és szellemi örömök egységéről	227

- Inkvizítorok kara 228
A tömeg dala 229
G. Bruno a menekülés kényszeréről 230
G. Bruno tépődése útvesztőkön és vesztőutakon 231
G. Bruno a hazatérésről és a visszavonásokról 233
G. Bruno az Inkvizíció börtönében 234
G. Bruno végső győzelme 235
G. Bruno kétségbeesése a máglyán 235

SZÁMVETÉS-FÉLE, FÉLÚTON

- Számvetés-féle, félúton 239

BETŰRENDES MUTATÓ

A csönd fekélyei	52
A félelem születése	30
A költő veri a dobot	84
A tenger csöppjeinek dala	150
A téli hold	57
A tömeg dala	229
A világ örökbefogadása, örök befogadása	222
Adalékok	40
Ahol elszunnyadt Melinda	38
Akinek mázatlan-cserép volt marka	23
Alkony, hatalmas	207
András-napok	129
Anyám galambot áldozott	218
Anziksz a Jóistennek	58
Arcod	179
Aszályban	51
Az Allegro barbaro	102
Az én földem	101
Állok virágban	176
Áramlatok	144
Átváltozás	194
Befejezetlen dolgok között	212
Békaríkató	36
Békaszóló, békalencse	46
Bombatólcsér-test, feltöltve héliummal	218
Bolyongások	155
Bőjti szél	109
Bújócska	29
Cavatina	86
Cseppek	195
Csont-citera	91
Csövekben	211

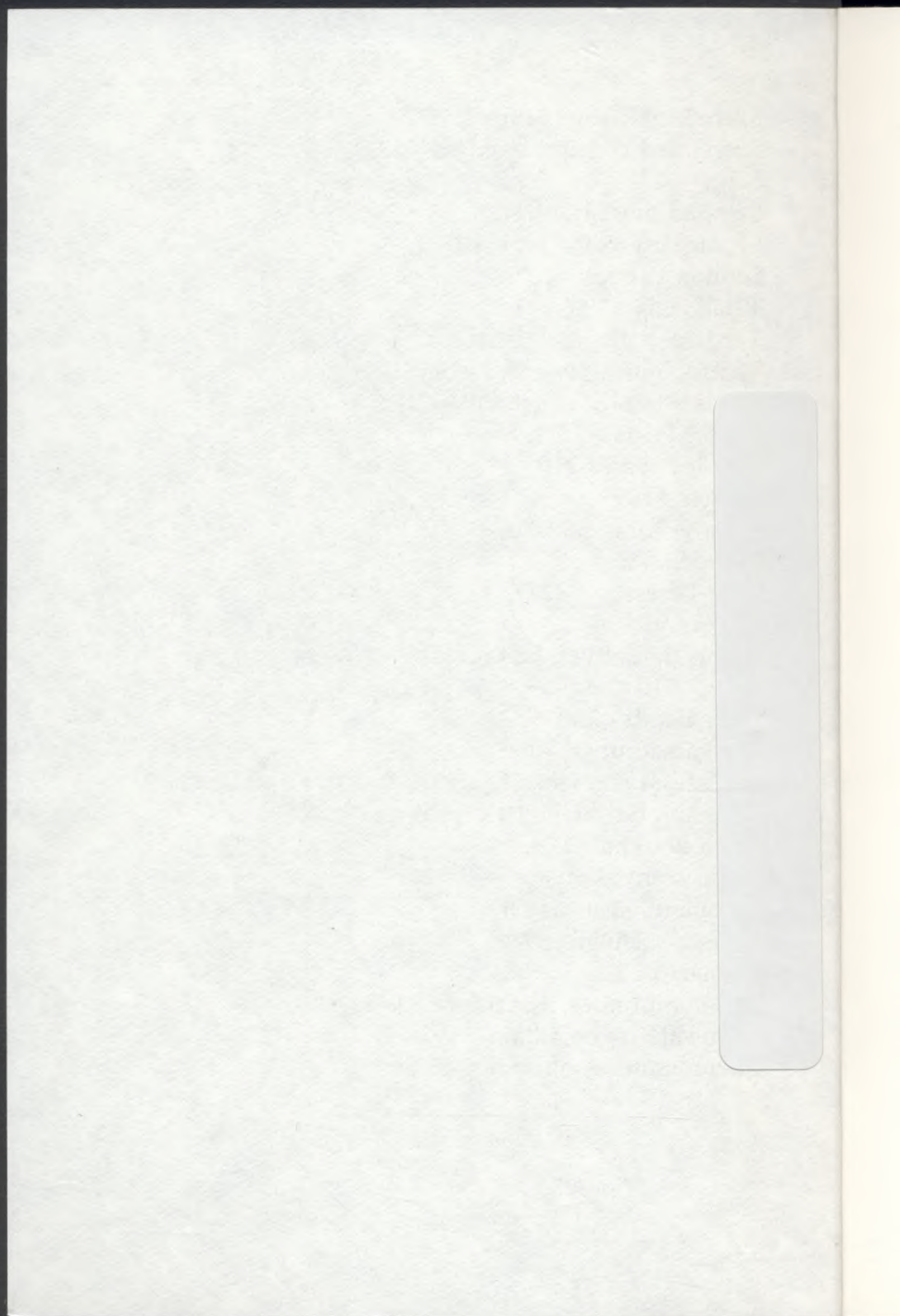
Dal	95
Egy becsempészett lap Plinius könyvéből	85
Egy éjszakám 1973. augusztusában	62
Egy szívárvány ívelése	50
Elégia négy tételben	165
Elmentem a tengerig	47
Ember	55
Ember vagy madár?	216
Esendő almafák	25
Esti vers fiamnak, fohászkodással	201
Ez lesz az arcom	149
Éjszakai kártyaasztal	86
Én, te, ő	69
Ének magunkért	157
Fehér mezőben	209
Fekete ómen – halálos ámen	92
Fóliabőrű	12
G. Bruno a hazatérésről és a visszavonásokról	233
G. Bruno a menekülés kényszeréről	230
G. Bruno az Inkvizíció börtönében	234
G. Bruno kétségbeesése a máglyán	235
G. Bruno önmagáról és a világról	225
G. Bruno példázatai a testi és szellemi örömök egységéről	227
G. Bruno tépődése útvesztőkön és vesztőutakon	231
G. Bruno verse arról, hogy ki kit tanít?	226
G. Bruno végső győzelme	235
Gubancos fák alatt	14
Gyászérme	152
Gyöngyköpő koponyák	99
Ha meglep a dér	215
Ha tartok hazafelé	190
Hajnali máglya	199
Hangszerből kihajló muzsika	45
Három virágének, sóhajtással	174

Hetes-huszár	22
História	81
Hitet s erőt!	217
Hitetlen krédó	71
Hívogató	170
Hol vagy, kölyök?	70
Hűség	17
In memoriam D. Thomas	134
Inkvizítorok kara	228
Integető	145
Intés a szívnek, mert mit is, meg mivégre	67
ÍGY állni meg!	151
Jegenyék	135
Jegyváltás	147
Jeszenyin anyjának fényképe	136
Juharcsillag	221
Kenyeret anyám úgy eszik	140
Kettőző madrigál	13
Kérem érted a liliomokat	180
Kikapcsolom az éneket	193
Költők	148
Közel vagy már	179
Legenda	169
Legyen!	162
Levághatatlanul	55
Létem, temetőm!	104
Lobogót és keresztet	96
Madrigálok fejhangon, visszhanggal	63
Magam-nevéért	220
Magyarország	87
Március, perzselt mezők	32
Másvilág cégére	56
Metszet	97
Mi közöm hozzátok, emlékeim	7
Mikor az agy is szivacs	183

Mindszenti ének	191
Mit akarok?	63
Mondóka	75
Mosoly ül nyúzott arcra	67
Mosolyodból árnyék	76
Napló-lap avagy lónap pokla	153
Nosztalgia	206
Nyelvemre levelet tépek	42
Ordasodnak fellegek	95
Öreg tőkék közt	195
Örök Betlehem	78
Öt száraz gally és egy eleven	163
Őrségen	81
Őszi este	203
Őzők lármája, békéje	18
Parton	189
Páfrányos zsebtükör	10
Pántolódo szerelem	161
Piros delfinek uszonyaival	150
Pörgetvén napok kereplőjét	213
Pünkösöd	171
Reggel	73
Régi szarvas	94
Rikkantós szonett egy óriásországi varjúra	68
Saul	219
Sinka zsákja	141
Sötétbársony	17
Sti-hille Nacht...	216
Sugarak erdejében	16
Sugárban, bűnben	48
Szálljatok, évek!	156
Számolok vissza	11
Számban a tavasz jóízével	185
Számvetés-féle, féluton	239
Szemem parazsa mellett	60

Szentenciák – magamnak	72
Szerelmed csendes hatalma	184
Sziget	131
Szinbád meséiből	177
Szivárvány-csatakban	161
Szótlan vagyok	51
Találkozás	100
Tanárok ballagása	134
Taposs, ifjúság istene, Hébe!	175
Tavaszi kérdő- és felkiáltójelek	33
Tábori Posta	27
Távolodóban	210
Tenger	189
Tihanyi túra	197
Töredék	93
Utak keresztje	127
Újév után	208
Újkori diadalívek hátoldaláról	83
Úton	210
Vadgalamb	200
Vadkácsmítosz	35
Vadkácsát reccsenő jég	154
Vagyunk bár kivetettek	103
Vár a konyha	178
Vénasszonyok nyara	20
Véragancs-szarvas	9
Virág a szélben	59
Virrasztó	26
Zápolya uramék asztalára	92
Zápor alá régen álltam	192
Zúzmócsánkos paripák	46

Kiss Benedek megjelent könyvei

Gazdátlan évszak – versek,
Kozmosz Könyvek, 1970.

Békesség nektek, utak!
– versek,
Szépirodalmi Kiadó, 1973.

Csiga, csiga, facsiga
– gyerekversek,
Forrás Könyvek, 1976.

Korong Matyi álma – mese
Kovács Margit kerámiáira,
Móra Kiadó, 1980, 1982.

Szemem parazsa mellett
– versek,
Szépirodalmi Kiadó, 1982.

Zenebona – gyerekversek,
Móra Kiadó, 1982.

Napok és szemek – versek,
Szépirodalmi Kiadó, 1985.

Fütyü úrfi – gyerekversek,
Móra Kiadó, 1986.

Március perzselt mezőin
– válogatott versek
fiataloknak,
Eötvös Kiadó, 1989.

*E könyvünk a fenti kötetek
verseinek válogatásával
készült, tehát húsz év
(1968–1988) vertermését
reprezentálja.*

1900-5

SZÁLL AZ ÉNEK

Vin Benedekhez

I
Jézus jegenyék magasában,
madárként kis robában,
ahová csak intetnek,
fölötte már mindenneknek;

mindeneknél fölötte már
csendül a csend, szabad a száj,
s mérni mérhetetlenséget
nem marad más — csak az ének:

ki csillagról csillagra száll,
ki csillagról csillagra száll.

Utassy József

KISS BENNEDEK · A VILÁG ÖRÖKBEEFOGADÁSA